

The logo for the city of Ghent, featuring the word "gent:" in white lowercase letters on a blue rounded square background.

**gemeenteraad / raad voor maatschappelijk
welzijn**

**Openbare dossierstukken van de vergadering van 25
mei 2020 en 26 mei 2020**

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende
agendapunten vinden:

**102 2020_GRMW_00466 - Autonomoom Gemeentebedrijf Erfgoed - Verslag van de commissaris-
revisor over de jaarrekening 2019 - Kennisneming - Jaarrekening 2019 en kwijting aan
bestuurders en commissaris-revisor - Goedkeuring**

2020_GRMW_00466 - Autonom Gemeentebedrijf Erfgoed - Verslag van de commissaris-revisor over de jaarrekening 2019 - Kennisneming - Jaarrekening 2019 en kwijting aan bestuurders en commissaris-revisor - Goedkeuring

Openbare bijlage(n):

- rekening 2019
- verslag commissaris-revisor
- besluit AGB erfgoed 'jaarrekening 2019 kennisname'
- besluit AGB erfgoed 'verslag commissaris-revisor kennisname'

AGB ERFGOED

INDUSTRIE
MUSEUM

STA·M

AGB Erfgoed

JAARREKENING 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Beleidsevaluatie	7
Toelichting bij de beleidsevaluatie	9
Inhoudelijk	9
Overzicht van de personeelsinzet.....	28
Financieel	29
Overzicht van de beleidsvelden en beleidsdomeinen	36
Financiële nota	38
De doelstellingenrekening	38
Wettelijk model WT102-J1]	38
De staat van het financieel evenwicht.....	40
Wettelijk model WT103-J2	40
De realisatie van de kredieten	43
Wettelijk model WT104 – J3.....	43
De balans	44
Wettelijk model WT105 – J4.....	44
De staat van opbrengsten en kosten	46
Wettelijk model WT106-J5	46
Toelichting en documentatie bij de financiële nota van de jaarrekening.....	49
Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar functionele aard.....	49
Wettelijk model WT110 – T1	49
Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar economische aard.....	51

Wettelijk model WT111 – T2	51
De investeringsprojecten	57
Wettelijk model WT112 – T3	57
Evolutie van de financiële schulden	58
Wettelijk model WT113 – T4	58
Overzicht van de financiële risico's.....	59
Toelichting bij de balans	62
Wettelijk model WT114 – T5	62
Waarderingsregels.....	64
Beginbalans.....	64
Algemene principes	65
Afwijkingen en specifieke waarderingsregels.....	67
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	71
Verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven.....	71
Toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar	75
Overzicht van de gedeeltes van de kredieten voor investeringen en financiering voor 2019 die overgedragen werden	76
Overzicht van de verbonden entiteiten.....	77
Overzicht van de opbrengsten per belastingsoort	78
Toegestane werkings- en investeringssubsidies.....	79
Identificatie	81

Inleiding

Dit document bevat de jaarrekening 2019 voor het AGB Erfgoed en is gebaseerd op het éénjarig meerjarenplan 2019. In dit éénjarig meerjarenplan zijn samengevat volgende plannen terug te vinden:

Het Industriemuseum zet in op de integratie en uitbouw van de dienstverlenende rol (ETWIE). De rol wordt uitgebouwd door het opstarten van netwerken om werkingen en collecties af te stemmen en in te zetten op het verzamelen en ontsluiten van de beschikbare informatie over het TWI-erfgoed. Het Industriemuseum werkt verder aan de implementatie van de nieuwe visie door de vernieuwing van de twee resterende permanente tentoonstellingen en het museum als een gastvrije plek in de markt te zetten. Het onderzoek van de collectie vormt de basis van de werking. Het Huis van Alijn zet in op een participatieve werking om het cultureel erfgoed van het dagelijks leven te verzamelen, te onderzoeken en te ontsluiten. Met de tentoonstelling 'Legerdienst' worden de digitale collecties verder aangevuld. De nieuwe website voor beide musea moet de collectie- en publiekswerking ondersteunen.

Het STAM bereidt een nieuwe permanente opstelling voor tegen eind 2020, in 2019 wordt de tentoonstelling 'Underground' geprogrammeerd en het project In Situ i.s.m. OKV en Toerisme Vlaanderen. In 2019 zal het STAM ook de rol van de erfgoedcel binnen haar werking duidelijk afbakenen zodat er een win-win situatie ontstaat voor het STAM en de lokale erfgoedspelers in de stad.

Het zakelijk team zet in op proactieve managementrapportering en een vereenvoudiging/digitalisering van de administratieve werking. De opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst met de Stad Gent – inclusief de afspraken omtrent de samenwerking met de ondersteunende diensten – is hierin een belangrijke hefboom.

Aanvullend op de individuele ambities per museum, zijn er ook enkele gezamenlijk ambities uitgewerkt. Deze gezamenlijke ambities worden gedeeld met het AGB Kunsten en Design.

- Aansluitend op de grote gezamenlijke verhuisbeweging naar 2 externe depotruimtes, starten we een gezamenlijk depotbeheer gecoördineerd vanuit het Design Museum Gent;
- Via de gezamenlijke aanpak professionaliseren we het integraal veiligheidsbeleid voor onze musea;
- We bouwen een gezamenlijke promotie en communicatie uit, waarmee we de musea als een USP (unique selling proposition) voor de Stad Gent ontwikkelen;
- We zetten in op een gezamenlijke aanpak van enkele digitale vraagstukken zoals dataopslag (waaronder beeldmateriaal), verzamelen en verwerken van bezoekersinformatie, online ticketing, elektronische beveiliging en camerabewaking;
- We onderzoeken het potentieel van het verhuren van door onze musea ontwikkelde tentoonstellingen als aanvullende bron van financiering en als bijkomende meerwaarde voor het imago van het museum en de collecties;

- We versterken elkaar door het uitwisselen van kennis en ervaring omtrent aanvullende financiering;
- Op vlak van duurzaamheid werken we aan een optimalisatie van de klimatisatie in de museumgebouwen.

Tot slot geven we mee dat het AGB Erfgoed voor het eenjarig meerjarenplan 2019, en dus ook voor de jaarrekening 2019, de nieuwe regelgeving over BBC reeds toepast. Dit heeft als gevolg dat de opbouw van dit document en de (wettelijke) rapporten hier en daar verschillen ten opzichte van de vorige BBC - beleidsrapporten.

De nieuwe beleidsdoelstellingen van de musea en het zakelijk team zijn terug te vinden in de beleidsplannen die eind 2017 ingediend zijn bij de Vlaamse administratie conform het Cultureel Erfgoeddecreet. In de loop van 2019 zijn deze herwerkt en geïntegreerd in de nieuwe strategische cascade van de 'Groep Gent' bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan voor de periode 2020 – 2025. De wettelijke rapporten zijn voor dit eenjarig meerjarenplan gebaseerd op de strategische cascade van 'Groep Gent' uit de vorige legislatuur. Het overzicht van deze cascade is terug te vinden op de [website van de Stad Gent](#).

Beleidsevaluatie

Het Autonom Gemeentebedrijf is als externe verzelfstandiging en via haar beheersovereenkomst verankerd in de strategische cascade van de stad Gent. In deze cascade is het gekoppeld aan de beleidsdoelstelling 'We koesteren ons ruim en divers erfgoed door het opnieuw een toekomst te geven'. Deze beleidsdoelstelling is in de cascade van de stad Gent aangeduid als niet-prioritair. Het Autonom Gemeentebedrijf Erfgoed heeft bijgevolg dus geen prioritaire doelstellingen. De beleidsevaluatie voor prioritaire actieplannen is hier dus niet van toepassing. We verwijzen daarom naar de toelichting hieronder voor de inhoudelijke evaluatie en financiële onderbouwing van de volledige planning. De opdeling van de inhoudelijke evaluatie is daarbij gebaseerd op de doelstellingen, zoals opgenomen in de beheersovereenkomst tussen elk museum en Vlaanderen in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet.

Toelichting bij de beleidsevaluatie

Inhoudelijk

HUIS VAN ALIJN

SD 1 Het Huis van Alijn bouwt samen met anderen aan een museum voor iedereen om de verbinding met het cultureel erfgoed van het dagelijks leven te versterken.

In de **publiekswerking** blijft de jaarkalender de rode draad: lichtfeest, Valentijn, Pasen met de paaszoektocht, Fiesta de la Muerte, Sinterklaas en Kerstdag met de kerstzoektocht. Daarnaast vormen ook de thema's van de tijdelijke expo's de inspiratie voor het organiseren van publieksactiviteiten (erfgoeddag, museumnacht,...)

Het verbeteren van de **toegankelijkheid** blijft belangrijk: evaluatie van de hoofdtentoonstelling, toegankelijkheidsadvies bij tijdelijke expo's, lancering prikkelmand en organisatie i.s.m. het Industriemuseum een vorming 'gidsen voor mensen met autisme'. De samenwerking met Enchanté voor het aanbieden van basisdiensten (WC, Wifi, EHBO, babyspot) en een uitgesteld museumbezoek voor personen die hier nood aan hebben zijn opgestart. Bij vier publieksevenementen (Lichtfeest, Paaszoektocht, Sinterklaas, Kerstzoektocht) werd een budgetvriendelijk aanbod voor personen in armoede aangeboden i.s.m. het Fonds Vrijtijds participatie.

De visie over de rol van een **outreachlabo** in het Huis van Alijn werd door het team opgemaakt. Daarnaast wordt aan verdere netwerkuitbouw gedaan via deelname aan congressen en werkgroepen.

We zetten sterk in op de doelgroep **gezinnen met kinderen**: deelname publieksbevraging rond familievriendelijkheid i.s.m. Publiq, verdere uitbouw Pierke van Alijn, themazoektochten in het museum, lancering spelkoffer.

De ondersteuning van en samenwerking met de **Vrienden van Alijn** blijft een belangrijk actiepunt.

Vanaf november is **de nieuwe website** online met de versterking van de online identiteit.

SD2 Op participatieve manieren bouwt het Huis van Alijn een collectie uit om het cultureel erfgoed van het dagelijks leven te borgen en te delen met iedereen.

Een intern team werkte aan de opmaak van een geactualiseerd collectiebeleidsplan en stemde ook met externe partners af. In 2020 wordt dit plan gepubliceerd met een nieuwe thematische indeling. Het Huis van Alijn zet in op **participatieve en proactieve verwerving** In het kader van de lopende onderzoeken i.f.v. de **expo's ROOK en MIJN LEGERDIENST** werden hiaten in de referentiecollectie weggewerkt. Concreet worden 14 objecten verworven, 55

films en 250 digitale collectiestukken. Daarnaast worden ook interviews geregistreerd en in de collectie opgenomen. Het samenwerkingsverband tussen FARO, Bokrijk en het Huis van Alijn rond het vormen van een visie rond het hedendaags verzamelen van het dagelijks leven, werd opgestart. Als museum van het dagelijks leven staat ICE centraal in de werking. Het Huis van Alijn is partner binnen het internationale ICH-IMP project en wordt als gastspreker internationaal uitgenodigd om de werking, visie en aanpak van ICE toe te lichten als good practice. Bij de expo ROOK wordt i.s.m. WIE een rondetafelgesprek met diverse internationale partners georganiseerd waarbij de complexiteit van rookerfgoed besproken worden.

De lancering van de nieuwe website huisvanalijn.be in november 2019 is een belangrijke stap in de visie op collectie binnen de digitale strategie. Collectie delen, maximaal herbruikbaar voor iedereen en open linked data is het streven. Bij de lancering worden 5.320 collectiestukken/40 thematische datasets gepubliceerd (doorzoekbaar, raadpleegbaar en met te downloaden beeld). Binnen het overleg contentplanning worden thematische datasets bepaald die opeenvolgend worden gepubliceerd. Na de lancering in november zijn in 2019 84 downloads geregistreerd.

De verhuis van de **objectcollectie** van het Huis van Alijn naar de twee Centrale Erfgoeddepots is gefinaliseerd. Daarnaast werd een grondige controle inzake conditie en registratie van de collectiestukken in de hoofdtentoonstelling gerealiseerd. Voor de **digitale audiovisuele collecties** (gedigitaliseerd en digital born) is een proces voor een inhaalbeweging inzake registratie en rechtenklaring opgemaakt, dat met extra subsidies vanaf 2020 kan worden gerealiseerd (i.s.m. IM). Er is ook een aanzet gegeven om een inhaalbeweging te realiseren voor de verpakking, registratie, digitalisering van de **documentaire collecties**. Deze collecties worden in interne depots bewaard.

SD 3 Het Huis van Alijn voert samen met anderen onderzoek om de kennis en expertise over het veranderende dagelijkse leven structureel te verbreden, te verdiepen en te delen.

Naast het structureel onderzoek naar rituelen, tradities en gewoonten van het dagelijks leven in Vlaanderen vanaf de 20ste eeuw werd vooral onderzoek gedaan in het kader van de tentoonstellingen en activiteiten (**ROOK, LEGERDIENST en CIRCUS**) met bijbehorende verdiepende registratie. De installatie en performances voor een OFFRENDA DE LA MUERTE (2019) was aanleiding voor onderzoek naar dit ritueel. De onderzoeksresultaten worden gedeeld in tentoonstellingen. Ook de nieuwe website wordt ingezet om onderzoek te delen. Bij het online brengen van de site werden 23 collectie-artikels gepubliceerd. Daarnaast wordt de circuscollectie beschikbaar gesteld en gedeeld op circusnomads.com over Vlaamse circusartiesten die naar de US trokken in de periode 1900-1940.

Museummedewerkers voeren zelf onderzoek en zoeken samenwerking met externe personen, organisaties en instellingen in het kader van onderzoek. De collectie en medewerkers worden gevraagd als partners in externe onderzoeken en het museum is een populaire stageplaats voor studenten uit diverse opleidingen (geschiedenis, publieksgeschiedenis, gerontologie/geriatrie, ergotherapie, sociaal werk, multimedia). Participatief werken hoort bij de onderzoeksmethodiek van het Huis van Alijn; bij elke expo wordt een samenwerking met de betreffende erfgoedgemeenschappen gerealiseerd, zowel met privépersonen alsook organisaties en instellingen.

In 2019 waren er **204 externe gebruikers** van Studio Alijn voor opzoeken en raadplegingen ter plaatse.

Er werden **233 infovragen** beantwoord waarvan 89 vragen komen uit de culturele sector (38,2%), 5 vragen uit de sociale sector (2,2%), 53 uit de onderwijssector (22,7%), 41 uit de commerciële sector (17,6%) en 45 vragen komen van particulieren (19,3%).

Daarnaast waren er ook **49 adviesvragen** waarbij de nadruk ligt op het delen van kennis inzake digitalisering, collectiebeheer, onderzoek, educatie, vrijwilligersbeleid, toegankelijkheid.

Er waren **68 digitale beeldaanvragen waarbij 759 beelden werden aangeleverd**. De bibliotheek bestaat uit 4051 boeken waarvan er 3100 te raadplegen zijn in Studio Alijn, 951 in het Circuscentrum. De boeken zijn thematisch geordend en zijn geregistreerd en doorzoekbaar via cageweb.be

SD 5 Het Huis van Alijn zet in op een kwaliteitsvolle, efficiënte organisatie en een waarderend, talentgericht medewerkersbeleid om zijn missie op een duurzame manier te realiseren.

Het nieuwe organogram voor het Huis van Alijn en het Industriemuseum werd uitgerold. Een duidelijke taakverdeling en verdeling van de rollen werd uitgeschreven en toegelicht. Elk museum startte met een tweewekelijks operationeel overleg om de opvolging van werk en projecten te delen en bij te sturen. De verslagen van alle vergaderingen worden digitaal samengebracht en zijn leesbaar voor elke medewerker. Daarnaast worden ook teammomenten georganiseerd om actieplannen en grote projecten te communiceren en kennis te delen. Leidinggevenden werden ondersteund in het voeren van samenwerkingsgesprekken met alle medewerkers.

In het Huis van Alijn werden een onderzoeker A, een communicatie- en een publieksmedewerker, een administratieve medewerker (gedeeld met het IM), een databeheerder (gedeeld met het IM) aangeworven.

De medewerkers werden bevroegd over de interne communicatie per museum en museumoverschrijdend. Een werkgroep interne communicatie ging aan de slag met de resultaten van deze bevraging.

Voor het Huis van Alijn werd een klankbordgroep opgericht. Deze groep wordt betrokken bij de werking van het museum, geeft feedback, ondersteunt het museum bij belangrijke beslissingen en kiest minimum een, maximum twee vertegenwoordigers die zullen zetelen in de commissie van advies.

Er startten werken in de kapel om deze als locatie voor verhuur te kunnen gebruiken. De vestiaire van het museum werd vernieuwd. Er werd daarvoor samengewerkt met het Dienstenbedrijf Sociale Economie, Sociale Dienst OCMW/Stad Gent.

De opmaak van het calamiteitenplan werd opgestart. Het plan zal verder afgewerkt worden in 2020.

Voor museumnacht en andere grote evenementen werd een veiligheidsdraaiboek ontwikkeld.

Opleidingen betreffende veiligheid (explosie veiligheid, BA4, EHBO, ...) werden gevolgd door personeelsleden die een functie hebben binnen de veiligheid van het museum en door het technisch team.

INDUSTRIEMUSEUM**SD 1. Het Industriemuseum is een gastvrij museum en stimuleert ontmoeting en dialoog, om mensen te verbinden in de verwondering en interesse voor de sporen van onze industriële geschiedenis.**

We ontwikkelden tools om de toegankelijkheid te verhogen voor bezoekers met extra noden waaronder digitaal beschikbare zaalteksten (voor audio-ondersteuning van blinde en slechtziende bezoekers) en plattegronden, een prikkelmand, afspraken-gids en sociaal verhaal voor individuele bezoekers (voor personen met autisme). We ontwikkelden checklists toegankelijkheid die we intern hanteren voor de scenografie van tentoonstellingen, de organisatie van publieksactiviteiten en communicatie. We organiseerden i.s.m. het Huis van Alijn een vorming ‘gidsen voor mensen met autisme’.

In functie van gastvrijheid zetten we in op het uitrollen en communiceren van maatwerk, waarbij we in overleg met de doelgroep een programma op maat samenstellen (o.a. rondleiding blinden/slechtzienden, workshop voor mensen met autisme). We namen deel aan een publieksbevraging rond familievriendelijkheid i.s.m. Publiq en organiseerden een bezoekersbevraging bij de deelnemers van het Middeleeuws Ontbijt en de Maakdag (gezinnen). Erfgoedbewakers, onthaalmedewerkers en demonstratoren werden gecoacht in gastvrijheid via verschillende interne overlegstructuren. We ontwikkelden een wegwijzer (print) voor museumbezoekers.

De vriendenwerking (voordien een aparte vzw) werd ingebed binnen de publiekswerking, er werd een gevarieerd activiteitenprogramma voor vrienden ontwikkeld en de communicatie naar de vrienden werd versterkt, o.a. door de opstart van een vriendennieuwsbrief. De vrijwilligerswerking werd versterkt door het aanwerven van een coördinator die de begeleiding van de vrijwilligers op de textiel- en drukkerijafdeling nauw opvolgt. Een onthaalbrochure voor vrijwilligers werd voorbereid, tijdens de Week en de Dag van de vrijwilliger organiseerden we een activiteit.

We zetten in op een drempelverlagend aanbod en communicatie voor een publiek dat moeilijk(er) de weg naar het museum vindt. We startten de samenwerking met Enchanté op voor het aanbieden van basisdiensten (WC, Wifi, EHBO, lockers) en een uitgesteld museumbezoek voor personen die hier nood aan hebben. Bij drie publieksevenementen (Maakdag krokusvakantie, Maakdag herfstvakantie, Drukfestival) werd een budgetvriendelijk aanbod voor personen in armoede aangeboden i.s.m. het Fonds Vrijetijdsparticipatie. I.s.m. Brede School organiseerden we een naschoolse workshopreeks voor kinderen van drie scholen uit de buurt, gekoppeld aan een toonmoment voor ouders en familie. We zetten sterk in op deelname aan/organisatie van initiatieven met ontwikkeling van een publieksaanbod die de participatie van een breed publiek bevorderen, met bijzondere aandacht voor families. In 2019 organiseerden we o.m. twee Maakdagen (familiedagen), een openingsfestival voor de nieuwe drukkerijafdeling, een ontmoetingsdag voor (oud)werknemers in de grafische industrie.

SD 2. Het Industriemuseum is een dynamische en creatieve werkplek, waar de collectie en het museumverhaal bezoekers, makers en kenners inspireren en stimuleren tot nieuwe creaties, ideeën en kennisopbouw.

Op de nieuwe drukkerijafdeling werden maakplekken ingericht en enkele werkende collectiestukken werden publiek gerestaureerd i.s.m. vrijwilligers. Er werd een interne ‘werkgroep maakplekken’ opgericht, in functie van het uitwerken van een gedragen beleid in 2020 om de krijtlijnen en invulling van de maakplekken in het museum te omschrijven. We richtten een stuurgroep op met externe vertegenwoordigers om het inhoudelijk concept af te bakken van de nieuwe textielafdeling (toon- en maakplek, vernieuwing 2020).

De begeleiding van de demonstratoren en vrijwilligers en de opvolging van projecten op de textiel- en drukkerijafdeling gebeurt sinds 2019 door een nieuw aangeworven coördinator. Er startten 9 nieuwe vrijwilligers in de textiel- en drukkerijafdeling op, zij worden ingezet bij publieksdemonstraties, onderhoud en restauraties van de werkende textielmachines en drukpersen en verzorgen mee de productie van textiel en drukwerk voor de museumshop.

Voor scholen en groepen werd een nieuw aanbod aan workshops ontwikkeld in de nieuwe drukkerijafdeling, voor individuele deelnemers organiseerden we negen workshops, gericht op volwassenen en gezinnen, rond textiel- en druktechnieken. We organiseerden i.s.m. IN-Gent een textieluitwisseling waarbij nieuwkomers en vrijwilligers op de textielafdeling textieltechnieken demonstreerden en uitwisselden.

Samen met makerspace Ingegno/De Creatieve STEM kreeg het materiaal in de Tinker Studio een eerste update, op basis van verschillende testmomenten met bezoekers. Een vijftal nieuwe vrijwilligers versterkten het bestaande vrijwilligersteam, zij kregen een opleiding en werden ingeschakeld als tinkeraar op zondagen en evenementen. We organiseerden een inspiratiedag rond Tinkering, om de bevindingen van het 3T-project (Techniek in Tastbare Tools) te delen met het onderwijs- en erfgoedveld, in samenwerking met Howest Industrial Design Center en Arteveldehogeschool.

SD 3. De collectie van het Industriemuseum wordt kwaliteitsvol beheerd en is uitgebouwd tot een representatieve collectie, voor iedereen toegankelijk en beschikbaar, om zo de kennis van en waardering voor ons industrieel erfgoed te versterken.

Met extra personeelsinzet werden de objecten op stukniveau gecontroleerd, geregistreerd, schoongemaakt, gefotografeerd en klaargemaakt voor transport naar de nieuwe depots (Ghelamco en Katoennatie). Voor de collectievreemde deelcollecties of objecten (cfr. Collectieplan 2014-2018) werd de procedure voor herbestemming en afstoting verder doorlopen (samenstelling dossiers, goedkeuring door gemeenteraad, contact met potentiële overnemers).

In 2020 zijn 162 verwervingsdossiers opgestart. Ongeveer één derde ervan mondde uit in een effectieve schenking of aankoop. De actieve en participatieve collectievorming stond in het teken van de drukkerijcollectie. Via mondelinge geschiedenis (10 interviews met drukkers), een ontmoetingsdag voor drukkers en een publieke oproep (fotoreeksen en documentair materiaal) is de drukkerijcollectie verrijkt.

De museumwebsite werd stapsgewijs aangevuld met collectie-items en -verhalen (o.a. telecommunicatie en drukkerij). De registratie- en digitaliseringsacties stonden hoofdzakelijk in het teken van de vernieuwde permanente tentoonstelling en de content van de website. In overleg met Packed en Wikipedia Belgium onderzocht het Industriemuseum de mogelijkheden van Wikimediaplatformen en Wiki-toepassingen in functie van het open beschikbaar stellen van data en kennis. Vanaf 2020 zal dit resulteren in concrete acties (o.a. organisatie van Wikicafé's in het museum)

Alle objecten uit organisch materiaal bestemd voor de nieuwe drukkerijtentoonstelling kregen een curatieve en preventieve anoxiebehandeling. De expertise over het dynamisch behoud van industriële collecties werd gedeeld op de internationale conferentie 'Big Stuff'.

SD 4. Het Industriemuseum investeert structureel in het voeren van historisch en technisch onderzoek over de collectie en de kernthema's. Op die manier dragen we bij aan de kennisopbouw, -deling en waardering van technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed.

Er werd historisch onderzoek verricht naar de grafische industrie, met een focus op de periode na 1950. De resultaten werden ontsloten in de nieuwe permanente tentoonstelling, tijdschriftartikels (Tijd-Schrift en De Gulden Passer), verhalen op de website en via verrijkende registratie van de

drukkerijcollectie in het Adlib-beheersysteem. In samenwerking met studenten van de UGent (Historische Praktijk II) werd een onderzoeksproject opgezet naar arbeidsveiligheid en -welzijn.

De kennismedewerker behandelde 198 informatievragen, waarvan 102 personen de bibliotheek fysiek bezochten. Het gros van de onderzoeksvragen kadert binnen de thema's wonen en werken, bedrijfsgeschiedenissen en fabrieksgebouwen, en textiel (zowel afgewerkte producten als textieltechnieken).

Voor de vernieuwing van de permanente tentoonstellingen (drukkerij en textiel) waren experts uit verschillende hogescholen en universiteiten vertegenwoordigd in de stuurgroep. Daarnaast deden museummedewerkers een bijdrage op diverse (intern)nationale studiedagen en conferenties (bv. IMP, Aubusson: immaterieel erfgoed en musea; AEPM: Monotype project).

SD 5. Het Industriemuseum is uitgegroeid tot een sterk merk en verhoogt zijn zichtbaarheid om het publieksbereik te vergroten.

We ontwikkelden een uitgebreide communicatiecampagne met een doordachte mediamix (o.a. affichecampagne, advertenties, flyercampagne, radiospot, aanwezigheid in de stad op openingsfestival, en online: website en social media) gericht op het brede publiek, groepen en scholen, gezinnen, bureaus, dagjestoeristen, de grafische sector en pers n.a.v. de opening van de nieuwe drukkerijafdeling. We organiseerden een openingsevent (drukfestival) op 4 en 5 mei, goed voor 2.569 bezoekers.

Er werden verschillende communicatieacties uitgevoerd in functie van de naamsbekendheid van het Industriemuseum, zo werd o.m. een nummer van OKV volledig gewijd aan het Industriemuseum, een nieuwe algemene flyer verspreid in Vlaanderen en adverteerden we zoals nationaal als internationaal, bvb. in 'Das Erbe unserer Welt', een bijlage bij National Geographic Germany (gericht op de Duitse markt). De Industriemuseum-account bij Tripadvisor werd opgefrist. Er werd gestart met een contentplan als basis voor de vernieuwde website, die eind 2018 werd gelanceerd en in 2019 werd bijgestuurd in functie van gebruiksvriendelijkheid en gebruikersintuïtie. In 2019 werd de website zo'n 17 procent meer bezocht dan het jaar voordien.

In overleg met Visit Gent werd de weergave van het Industriemuseum op de toeristische website geoptimaliseerd. We herwerkten de meertalige wandelkaart 'Sporen van industrieel Gent' en verdeelden dit toeristisch product via museumonthaal, de stadswinkel en Visit Gent, maar ook via bezienswaardigheden op het parcours.

SD 6. Het Industriemuseum (met de dienstverlenende rol) is een kwaliteitsvolle en efficiënte organisatie met een waarderend en talentgericht medewerkersbeleid, om zijn missie op een duurzame manier te realiseren.

Het nieuwe organogram voor het Huis van Alijn en het Industriemuseum werd uitgerold. Een duidelijke taakverdeling en verdeling van de rollen werd uitgeschreven en toegelicht. Elk museum startte met een tweewekelijks operationeel overleg om de opvolging van werk en projecten te delen en bij te sturen. De verslagen van alle vergaderingen worden digitaal samengebracht en zijn leesbaar voor elke medewerker. Daarnaast worden ook teammomenten georganiseerd om actieplannen en grote projecten te communiceren en kennis te delen. Leidinggevenden werden ondersteund in het voeren van samenwerkingsgesprekken met alle medewerkers.

In het Industriemuseum werden een communicatiemedewerker, een administratieve medewerker (gedeeld met het HVA), een databeheerder (gedeeld met het HVA) en een coördinator textiel- en drukkerijafdeling aangeworven. Bij de dienstverlenende rol ETWIE startte een nieuwe kennismedewerker.

De medewerkers werden bevroagd over de interne communicatie per museum en museumoverschrijdend. Een werkgroep interne communicatie ging aan de slag met de resultaten van deze bevroaging.

Voor het Industriemuseum en voor de dienstverlenende rol ETWIE werd een klankbordgroep opgericht. Deze groep wordt betrokken bij de werking van het museum/dienstverlenende rol, geeft feedback, ondersteunt bij belangrijke beslissingen en kiest minimum een, maximum twee vertegenwoordigers die zullen zetelen in de commissie van advies.

Er startten werken in de zalen van het museum om deze als locatie voor verhuur te kunnen gebruiken.

De opmaak van het calamiteitenplan werd opgestart. Het plan zal verder afgewerkt worden in 2020.

Voor museumnacht en andere grote evenementen werd een veiligheidsdraaiboek ontwikkeld.

Opleidingen betreffende veiligheid (explosie veiligheid, BA4, EHBO, ...) werden gevolgd door personeelsleden die een functie hebben binnen de veiligheid van het museum en door het technisch team.

Het dossier voor de milieuvergunning van het Industriemuseum werd opgestart samen met de IDPBW van de Stad Gent en FM. Verdere afwerking volgt in 2020.

DIENTVERLENENDE ROL ETWIE – EXPERTISECENTRUM VOOR TECHNISCH, WETENSCHAPPELIJK EN INDUSTRIEEL ERFGOED

SD 1 De dienstverlenende rol ETWIE vormt een aparte cel binnen de werking van het Industriemuseum. De inbedding van deze rol in het museum moet de positie van ETWIE, als bruggenbouwer en kennisknooppunt, binnen en buiten het TWI-erfgoedveld versterken.

2019 is het eerste jaar van de **nieuwe beleidsperiode** voor de dienstverlenende rol ETWIE, die sinds 1 januari 2018 wordt opgenomen door het Industriemuseum. In het kader van kennisdeling en -ontwikkeling is in samenwerking met Datable werk gemaakt van een **digitale strategie** voor de komende jaren, die zal leiden tot een nieuwe website met verbeterde kennisbank. Die kennisbank vormt het speerpunt van het **nieuwe communicatieplan**, dat inzet op verbreding en verdieping van de ETWIE-communicatie. De cijfers zitten in een **stijgende lijn** (website: 67.000 bezoekers, +26 procent; bibliografie: 9144 items, +162; referentiesexpertise- en informatievragen: 207, nulmeting). Kennisontwikkeling en -deling gebeurt ook in het kader van **ETWIE-evenementen** (7de ETWIE-ontmoetingsdag, studiebezoek archief Delhaize, studiebezoek industrieel erfgoed Oost-Vlaanderen in samenwerking met de Vrienden van het Museum, ontmoetingsdag Brandweererfgoed), die de deelnemers als goed tot zeer goed beoordelen. De kennismedewerkers vormen **twee themanetwerken** en ontwikkelen erfgoedveldtekeningen (bedrijfserfgoed: focus kunststof erfgoed; academisch erfgoed: focus universitair erfgoed). Samen met de molengemeenschap wordt gewerkt aan de erkenning van de techniek door opname op de Inventaris **Immaterieel Cultureel Erfgoed**, terwijl we andere lopende trajecten verder versterken (waardering van het immaterieel klompenerfgoed, onderzoek naar technieken in klompenmakerij en kunstsmederij) en een nieuwe ronde meester-leerlingbeurzen ondersteunen en begeleiden. Naast **herbestemmingsvraagstukken** (13 gedocumenteerde trajecten in 2019) ligt de focus van de projectwerking op de waardering van **brandweererfgoed** in Vlaanderen en de ontwikkeling van een grootschalig project rond gevaarlijk erfgoed (**asbest**) in de cultureel-erfgoedsector. De **klankbordgroep**, die een afspiegeling vormt van de TWIE-sector, versterkt de interne werking van de dienstverlenende rol.

STAM**SD1. De collectie centraal**

De STAM-collectie, en bij uitbreiding de Collectie Gent, is voor het museum het hart van de werking.

In 2019 werden de laatste stukken verhuisd naar de nieuwe depots Katoennatie en Ghelamco, waar de stukken in betere omstandigheden bewaard worden. In totaal werden 6.125 items gereinigd, gefotografeerd, geregistreerd en verhuisd. 4.159 items zijn verhuisd naar depot Ghelamco, 1.966 items naar depot Katoennatie.

Er werd ook verder ingezet op het blijvend zichtbaar maken van de collectie. Zo waren er eind 2019 4.712 records ontsloten via www.stamgent.be/collectie en www.erfgoedinzicht.be. Wat een toename is van 2.162 records. Enkele collectiestukken werden tijdelijk in bruikleen gegeven aan binnen- en buitenlandse musea. Een drukplaat met voorstelling van het kasteel de Rode in Destelbergen werd in langdurige bruikleen gegeven aan het Industriemuseum.

De STAM-collectie werd uitgebreid met zo'n 22 aanwinsten met een totaal van 213 Objecten. Het merendeel was afkomstig van schenkingen. Het museum kocht 15 stukken aan en 16 objecten werden van het Huis van Alijn, Stad Gent, het Archief Gent overgedragen naar het STAM.

Verscheidene collectiestukken werden gerestaureerd en 19 houten objecten kregen een anoxiebehandeling. Om het eigen restauratiebudget aan te vullen werden er 2 subsidiedossiers ingediend bij de Koning Boudewijnstichting, die allebei gehonoreerd werden.

Verder werd ingezet op collectieonderzoek waaronder C14-onderzoek op een balkzool, het aanvullen van de digitale collectiedossiers en uitbouw van de museumbibliotheek ism de partners van de Kunstenbibliotheek.

SD2. Blijvende focus op stedelijkheid

In de periode 2019-2023 blijft het STAM het Vlaamse en internationale fenomeen stedelijkheid intens belichten, zowel historisch als hedendaags. Die focus krijgt vorm in de vaste werking en in projecten.

Stedelijkheid is hét thema van het STAM. In een tijd waarin meer dan 50 procent van de wereldbevolking in steden woont, is er meer dan ooit nood aan plekken waar die snel veranderende steden worden geduid. Gent is daar, als prototypisch voorbeeld van een West-Europese stad, een mooi 'museum- en studieobject' voor. Het STAM onderzoekt wat steden tot steden maakt, en gaat daarmee aan de slag in tentoonstellingen en projecten. De wereld van steden, overal op aarde, is een blijvende bron van inspiratie voor het museum. De wisselwerking tussen het lokale en het bovenlokale (zowel regionaal als (inter)nationaal) is een rode draad in de werking van het STAM. Ook de nieuwe vaste opstelling zal daar blijik van geven.

In 2019 kwamen de plannen voor de realisatie van een nieuwe permanente opstelling tegen 10.10.2020 in een stroomversnelling. In het voorjaar werd fase 1 van de overheidsopdracht voor de realisatie van de nieuwe permanente opstelling van het STAM gegund. In de volgende maanden werd het concept verder uitgewerkt, prospectie gedaan naar mogelijke bruiklenen, project rondmeertaligheid afgerond, enz ... met als resultaat een definitief ontwerp in het najaar. Het STAM liet in de zomer een luchtfoto van het grondgebied Gent maken ifv van de nieuwe lichtvloer in de introductieruimte van het STAM, en een

Europese aanbesteding voor de realisatie van deze vloer werd gelanceerd. Midden oktober kreeg het STAM het fantastisch nieuws dat de stad 1,64 miljoen ging voorzien voor de realisatie van de herinrichting van het vast circuit en de vernieuwing van de inkomhalie en shop. Op 24 december 2019 werd het definitief ontwerp voor de permanente opstelling en de aanbesteding voor de lichtvloer werd gegund.

De tentoonstelling “ het museum van de Misdaad” werd wegens succes verlengd tot het eerste weekend van juni. In totaal bezochten 40.798 mensen de tentoonstelling. In het hetzelfde weekend opende ook de tentoonstelling Vlaamse Meesters in Situ, een onderdeel van het kunstenparcours georganiseerd door Openbaar Kunstbezit Vlaanderen en gefinancierd door Toerisme Vlaanderen.

Vanaf 22/11/2019 konden de bezoekers in het STAM terecht voor de tentoonstelling “Ondergronds in de stad”.

De voorbereidingen werden ook getroffen voor de toekomstige tentoonstellingen ‘Housing Apart Together’ ism C-Mine en Skyline ism museum van Rotterdam.

Medewerkers van het STAM participeerden regelmatig aan studiedagen en conferenties in binnen en buitenland. Zo verzorgde Lars de Jaegher in Kyoto een lezing in een sessie rond Sustainable Urban and Local Community Development georganiseerd door CAMOC, het subcomité dat stadsmusea verenigt binnen ICOM.

SD3. Een beklijvende museumervaring

Het STAM biedt tegen 2023 al zijn bezoekers een hedendaagse en aangepaste museumervaring aan, met aandacht voor kwaliteitsvolle toeleiding en presentaties, en op een plek van ontmoeting en cultureel leven: de Bijlokesite.

Het STAM blijft inzetten op het verhogen van het bezoekerscomfort van bepaalde doelgroepen met in 2019 de focus op doven en slechthorenden. Een rondleiding specifiek voor deze doelgroep werd ontwikkeld en uitgetest. Dit traject wordt verdergezet in 2020 zodat het STAM bij de opening van het vernieuwde vast circuit dovenrondleidingen in het standaardpakket kan aanbieden.

Ook dit jaar werden er specifieke publieksactiviteiten ontwikkeld bij de tentoonstelling. In het kader van “Het museum van de misdaad” was Peter Aerts met zijn gespreksperformance te gast in het STAM. Voor ‘Vlaamse meesters in Situ’ werden er lezingen en rondleidingen georganiseerd rond het kloosterleven in de middeleeuwen. Speciaal voor de tentoonstelling ‘Ondergronds’, herwerkte Studio ORKA een van hun eerste voorstellingen: ‘LAVA, een bodemonderzoek’ en dit was een schot in de roos. Op minder dan 3 uur tijd was de voorstelling volledig uitverkocht. Er worden opnieuw voorstelling gepland in 2020. Studio Orka ontwikkelde ook voor de tentoonstelling een installatie gericht op kinderen.

‘De kubieke meter’ – een plek waar de Gentenaars hun verzamelingen in het museum kunnen tonen - blijft een vast waarde. In 2019 toonde Kasper Geeroms zijn collectie van energy drinks en Anouk Van De Velde haar collectie van voorwerpen in bakeliet.

In 2019 werden er 27 stadsklassen georganiseerd voor 1084 leerlingen en 107 begeleiders. Vanaf schooljaar ‘20-’21 zullen deze stadsklassen georganiseerd worden door de jeugdherberg. Een bezoek aan het STAM blijft een onderdeel van het pakket.

Voor de uitbouw van een actieve doelgroepencommunicatie werd in het najaar een medewerker PR & promotie aangeworven.

Er werd ook bestek gelanceerd en gegund voor de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl voor het STAM.

SD4. Een digitale sprong voorwaarts

Tegen 2023 maakt het STAM een digitale sprong voorwaarts en doet in alle aspecten van zijn werking een beroep op digitale mogelijkheden.

De collectie (en haar ruimere context) wordt verder gedigitaliseerd en digitaal beschikbaar gesteld. Van 2.162 objecten werden nieuwe foto's gemaakt, werd de basisregistratie verder opgekuist of nieuw ingevoerd. Er werd een projectsubsidie aangevraagd in het kader van de Inhaalbeweging Collectieregistratie om de collectieregistratie en -ontsluiting van de archeologische collectie een boost te geven. Dit project werd goedgekeurd en gaat vanaf 1 maart 2020 van start.

Om de STAM collectie nog meer in de kijker te zetten op stamgent.be werd er eind 2019 een extra feature toegevoegd waar de meest bekeken collectiestukken getoond worden. Met 197.133 sessies, 148.159 unieke gebruikers, 443.483 paginaweergaven stegen bezoekerscijfers van de website met meer dan 10% ten opzichte van 2018.

De uitbouw van een online ticketing – en reservatie systeem en een geïntegreerd CRM systeem bleef prioritair. De vooropgestelde timing van het gezamenlijk traject met de andere musea en van het OBR (online betalen en reserveren) -traject de stad Gent bleek niet haalbaar. Het STAM is eind 2019 bijgevolg zelf aan de slag gegaan met een flexibel CRM-pakket, waardoor een overstap naar een gezamenlijk systeem op termijn mogelijk is.

SD5: Een evoluerend business model

Het STAM streeft naar een duurzaam business model waardoor de organisatie gewapend is om haar missie en doelstellingen blijvend waar te kunnen maken. Het business model zet in op efficiëntie- en effectiviteitswinsten, optimalisering van de inkomsten, aanvullende financiering en een streven naar duurzaamheid. Het gaat er bovendien van uit dat we niet alles zelf hoeven te doen en dat we meer vanuit de netwerkgedachte willen werken.

Het STAM blijft actief samenwerken met de Gentse AGB-musea en de zakelijk cel. Zo stelt het STAM erfgoedbewakers ter beschikking aan het Huis van Alijn en wordt er gewerkt met 1 overkoepelende hoofderfgoedbewaker. Er is een gezamenlijke depotcoördinator voor de gezamenlijke erfgoeddeppots. Opleidingen werden gevolgd, er werd gestart met de opmaak van een calamiteitenplan. Het project 'relichting' werd afgerond.

Om bijkomende inkomsten te verwerven zette het STAM in 2019 o.m. in op zaalhuur. Er waren in totaal 150 zaalhuur activiteiten voor 6.409 personen. Daarvan waren er 82 betalende (3.575p) en 68 niet-betalende (2.834p).

Het shop arrangement werd uitgebreid ifv de tentoonstellingen. In totaal gingen er 4.632 producten over de toonbank. Het plan voor de inrichting van de nieuwe STAM shop en balie in 2020, rekening houdend met de doelgroep, efficiënte verkoop en flexibiliteit (inzetbaarheid tijdens evenementen) kreeg vorm.

Ism het Muziekcentrum De Bijloke werd er een bestek gelanceerd voor een gezamenlijk horeca-exploitant. Gunning is voorzien begin 2020.

Een fundraisingtraject ifv bijkomende financiering voor het vast circuit werd opgestart, onder begeleiding van Emolife. Een partnerdossier werd aangemaakt en uitnodigingen voor gesprekken werden eind december verstuurd.

Er werd ook ingezet op de vrijwilligerswerking in het STAM. In 2019 startten er 6 nieuwe vrijwilligers voor publiekswerking bij de tijdelijke tentoonstellingen (In Situ en Ondergronds).

In 2019 kwam de inhoudelijke klankbordgroep van het museum voor de eerste keer samen op 26 november.

Bovenlokale erfgoedcel

Uitvoeren van de Vlaamse beleidsprioriteiten die betrekking hebben op het digitaal cultureel erfgoed, het religieus cultureel erfgoed, de culturele archieven en het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, dit alles binnen de marges van de door de Vlaamse gemeenschap ter beschikking gestelde subsidie en in nauwe samenwerking met de brede culturele erfgoedgemeenschap.

In 2019 werden de volgende acties gerealiseerd in het kader van de Vlaamse Beleidsprioriteiten:

Voor inzetten op digitaal cultureel erfgoed zijn dat:

- verder opvolging project literair.gent.be samen Stadsbibliotheek Gent, Archief Gent, Universiteitsbibliotheek en andere literaire partners. De redactie kwam 2x samen op 25/06 & 19/11.
- verder actualiseren applicatie 'Zichten op Gent' en onderzoeken van de mogelijkheid om dit online aan te bieden
- voorbereiden materiaal op DVD-R voor digitalisering door VIAA

Voor het inzetten op het religieus cultureel erfgoed zijn dat:

- verder participeren aan de stuurgroep voor nazicht en opmaak van de inventarissen van het roerend kunst- en cultuurpatrimonium van de vijf monumentale kerken in Gent; bijeenkomst op 19/03 (opdracht afgerond in 2019)
- participeren aan overleg religieus erfgoed kunsteden; bijeenkomst op 13/06 werd afgelast
- realiseren rond de muurschilderingen in de refter van het STAM (in het kader van In Situ project van OKV)

Voor het inzetten op culturele archieven:

- coördineren van het Gents Archieven Overleg (GAO) . Het GAO kwam 2x samen op 19/02 en 15/10
- organisatie publieksevenement op 13/04 in het STAM naar aanleiding van de 1200ste verjaardag van een oorkonde uit het Rijkstarchief Gent

Voor ondersteuning vrijwilligerswerking:

- coördineren van Erfgoeddag op 28/4 in het thema 'vakmanschap', 36 deelnemende organisatoren en 80 activiteiten; voorbereiding editie 2020
- organiseren van de jaarlijkse Dag van het Gents historisch onderzoek in samenwerking met de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent (MGOG) dat doorging op 30/11 met als thema Van Eyck; 4 lezingen; 90 aanwezigen

- verderzetten inventarisering van de collectie van het Museum van de Gerechtelijke Politie;
- ondersteunen herinrichting van museum bij de politie zelf in de Groendreef; een deel van de expo Misdaad in het STAM werd overgebracht, aangepast en opgesteld. Heropening op 19/09. organiseren van de jaarlijkse Dag van het Gents historisch onderzoek in samenwerking met de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent (MGOG) dat doorging op 30/11 met als thema Van Eyck; 4 lezingen; 90 aanwezigen
- verderzetten inventarisering van de collectie van het Museum van de Gerechtelijke Politie;
- ondersteunen herinrichting van museum bij de politie zelf in de Groendreef; een deel van de expo Misdaad in het STAM werd overgebracht, aangepast en opgesteld. Heropening op 19/09.

ZAKELIJK TEAM**Het zakelijk team ondersteunt de verschillende musea, zodat deze zich maximaal kunnen focussen op het uitvoeren van de basisfuncties en dienstverlenende rollen**

Een zakelijke werking brengt een aanzienlijke hoeveelheid administratie met zich mee, vaak onderworpen aan allerlei regeltjes vanuit wetgevende kaders. Goed bestuur gaat verder dan gewoon volgen van reglementaire kaders. Als organisatie wil je kunnen aantonen aan de verschillende belanghebbenden – ook andere dan de puur wetgevende – dat je betrouwbaar bent in de verschillende facetten van de werking. Dit door transparant te zijn in de vele verschillende (beslissings-)processen, traceerbaarheid en vlot kunnen rapporteren zijn hierin belangrijk. Bovendien wil je via de zakelijk werking niet alleen inzicht krijgen in wat gepasseerd is, maar wil je ook vooruit kunnen kijken. Aangezien deze eerste twee invalshoeken redelijk wat registratie met zich meebrengen, willen we als zakelijk team ook het perspectief van de medewerkers die hiermee geconfronteerd worden behartigen. We streven er dan ook naar om dit alles te organiseren met een zo min mogelijke administratieve last. De drie perspectieven dienen in evenwicht te zijn, waarbij elk perspectief uiteraard gelijkwaardig is aan de andere.

Volgende onderdelen van de zakelijke werking zijn in 2019 onder de loep genomen en verfijnd:

- Vereenvoudigen en digitaliseren van de administratieve werking:
 - Digitaliseren van de loonberekening bij de opmaak van een budget
 - BI rapporten: de wettelijke verplichte rapporten volgens BBC zijn aangepast aan de wetgeving, de nieuwe strategische cascade en de noden aan overzichten op museumniveau voor het AGB
 - Nieuw huishoudelijk reglement en werking in M-besluitvorming: op basis van de evaluatie van de werking van de bestuursorganen, is het huishoudelijk reglement bijgesteld in maart. De weerslag hiervan in M-besluitvorming, het systeem voor digitale ondersteuning bij de besluitvorming, is technisch uitgewerkt en de nieuwe werkwijzen zijn toegelicht aan alle musea.
- Er is een nieuw meerjarenplan opgemaakt voor de periode 2020 – 2025, waarin zowel de individuele doelstellingen van de musea als de gezamenlijke doelstellingen zijn uitgewerkt.
- Er is een nieuwe beheersovereenkomst opgemaakt met de Stad Gent voor de periode 2020 – 2025, parallel met het nieuwe meerjarenplan. Een belangrijk onderdeel hiervan is de dienstverlening vanuit de ondersteunende diensten van de Stad.
- 2019 is het eerste jaar van een nieuwe legislatuur, wat voor een AGB gepaard gaat met een vernieuwing van de raad van bestuur. De nieuwe bestuurders zijn geïnstalleerd en geïnformeerd over de manier van werken. Op basis van de evaluatie van de afgelopen legislatuur is de werking met de commissie van advies herzien. In 2019 zijn eerste bijeenkomsten met de nieuwe klankbordgroepen op museumniveau gestart. Vanaf 2020 zal vanuit de klankbordgroepen een commissie van advies afgeleid kunnen worden die het cultuurbeleid zal adviseren.

- De start van de nieuwe legislatuur is ook gepaard gegaan met het in werking treden van aangepaste wetgeving, die bepalend is voor de bestuurlijke werking van een AGB. Vanuit het zakelijk team is het nieuwe Decreet Lokaal Bestuur en vernieuwde Bestuursdecreet opgevolgd en geïmplementeerd. Concreet heeft dit een impact op de opmaak van het meerjarenplan, de manier waarop we invulling dienen te geven op openbaarheid van bestuur en op de structuur van de nieuwe beheersovereenkomst met de Stad Gent.
- Het zakelijk team coördineert verschillende competentienetwerken binnen beide AGB's, volgende groeitrajecten zijn doorlopen via deze netwerken:
 - Leidinggevend en HR contactpersonen: er is in 2019 veel aandacht besteed aan het aanleggen van gezamenlijke werfreserves voor gelijkaardige functies bij verschillende musea. We beschikken nu over meerdere, vrij uitgebreide werfreserves die sindsdien al verschillende malen aangesproken zijn voor zowel contracten van bepaalde als onbepaalde duur.
 - M-besluitvorming: het nieuwe besluitplatform is in de loop van 2018 geïntroduceerd, in 2019 zijn tal van sjablonen voorzien ter ondersteuning van besluitvormingsprocessen. Deze sjablonen vergemakkelijken de opmaak van bepaalde besluiten (vb. aanwerven van een medewerker, goedkeuren van een bestek) aangezien enkel nog de inhoudelijke informatie omtrent het specifieke dossier dient ingevuld te worden. Dit platform wordt niet alleen gebruikt door medewerkers van de musea, ook door diensten van Departement HR van de Stad Gent alsook de raad van bestuur.
 - Financiële contactpersonen: Het netwerk van de financiële contactpersonen is in 2019 op geregelde tijdstippen samengekomen. Via dit netwerk worden best practices uitgewisseld en zijn de financiële contactpersonen (inter)actiever geïnformeerd. Dit alles met het oog op een grotere zelfstandigheid in de musea. Er werden via dit netwerk opleidingen voorzien rond aanpassingen in wetgeving (BTW) en het invoeren van nieuwe processen (museumpas - facturatieflow).
 - Werkgroep gebouwbeheer: In 2019 heeft deze groep heel wat tijd besteed aan het verzamelen van de infrastructurele noden bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan. Dit heeft geleid tot een duidelijk overzicht dat maximaal gehonoreerd is vanuit de Stad met bijkomende middelen. Voorbeelden hiervan zijn gezamenlijke vragen zoals een vernieuwing van de camerabewaking in de verschillende musea en vernieuwing van de vloot, alsook individuele initiatieven ter optimalisatie of renovatie/verbouwing van de individuele museumsites.
 - Werkgroep welzijn en Werkgroep veiligheid: In de werkgroep welzijn zijn de jaaractieplannen, die eerder opgemaakt zijn op basis van de welzijnsenquête uit 2017, verder opgevolgd en in uitvoering gebracht. De werkgroep veiligheid behandelt thema's zoals de opmaak van calamiteitenplannen, waarbij gerekend kan worden op de expertise van een preventieadviseur risicobeheer vanuit de IDPBW van de Stad Gent. Beide werkgroepen maken jaarlijks een actieplan op als leidraad voor de werking, waarin zowel gezamenlijke thema's voor alle musea, als specifieke individuele items per museum in worden opgenomen.
 - Werkgroep planning interne bewaking: deze werkgroep werd reeds in 2017 opgestart. De planning van de (hulp)erfgoedbewakers wordt er over de musea heen afgestemd en bijgestuurd waar nodig. In 2019 is een model uitgewerkt om de nodige capaciteit die gepland en ingezet wordt, beter op te volgen in functie van beschikbaar budget per museum.

- Werkgroep strategisch leidinggevenden interne bewaking: deze werkgroep wordt sinds eind 2019 ondersteund door een externe expert zodat de competenties in de musea verder kunnen groeien, dit met het integraal veiligheidsbeleid al leidraad. Vanuit het beleid en na bekendmaking van de toekenning voor extra middelen voor vernieuwing van de camerabewaking, is de planning voor de komende jaren verder geconcretiseerd.
- Werkgroep Boekjebezoek: In het voorjaar concentreerde de werkgroep zich op het finaliseren van een voorstel omtrent de verhoging van het gidsenhonorarium en de verkoopprijzen van de bezoekers. In juni werd er samen met het Departement Ouderenzorg bekeken in welke mate deze specifieke doelgroep reeds terecht kan in het bestaand aanbod van de musea, welke inspanningen reeds geleverd worden en welke ideeën uitgewerkt kunnen worden in de toekomst. Naast het operationeel overleg in functie van de continuïteit van de werking werd er in het najaar ook aandacht besteed aan het delen van kennis rond het softwareprogramma waar Boekjebezoek mee werkt (Recreatex).
- Het zakelijk team heeft op vraag van de musea enkele bijeenkomsten gecoördineerd om de nood aan een gezamenlijke systeemarchitectuur voor de digitale ontsluiting van de collectie te bekijken. Good practices werden gedeeld en het vormde een basis voor elk museum om dit verder museumspecifiek uit te werken.

Het zakelijk team stimuleert een bewuste dialoog over gezamenlijk aan te pakken thema's

Beide AGB's zijn vrij recente organisaties die begin 2014 van start zijn gegaan. De musea bestonden reeds voordien, het zakelijk team is samen met de AGB's opgestart. De initiële pijlers voor het zakelijk team zijn financieel beheer, HR en de bestuurlijke werking. Naarmate deze basispijlers vorm gekregen hebben, kwamen er ook ruimte en opportuniteiten om andere thema's aan te snijden. Vanuit het zakelijk team willen we dit debat meer verankeren in de werking en structureel ondersteunen. We zullen hiervoor tools aanreiken die een gezamenlijk gedragen inzicht bieden in de huidige manier van werken. Op basis hiervan zal bewust en geobjectiveerd gekozen kunnen worden welke nieuwe thema's we gezamenlijk willen ontwikkelen en hoe we bestaande gezamenlijke thema's kunnen verfijnen. We streven hierbij een realistische timing na, zodat de veranderingen haalbaar zijn voor onze medewerkers.

Veiligheid, beveiliging en gebouwbeheer

Zoals reeds eerder vermeld, zijn middelen vanuit de Stad beschikbaar gemaakt voor de vernieuwing van de camerabewaking. In 2019 is een voorafname van het nieuw beleid verkregen voor de vernieuwing in het MSK (AGB Kunsten en Design) ter voorbereiding op de tentoonstelling 'Van Eyck. Een optische revolutie.' In het najaar is het nieuws gekomen dat ook voor de overige musea budget voorzien wordt om de vernieuwing de komende jaren door te voeren.

In 2019 is het relighting-project afgewerkt, alle voorziene middelen bij de musea, het Departement Facility Management van de Stad en vanuit FOCI zijn omgezet in de overstap naar LED-verlichting in de museumzalen. De inspanning van de afgelopen jaren zet zich ondertussen om naar een daling van het energieverbruik.

Huis van Alijn

2014	69.954 kWh
2015	94.039 kWh
2016	75.115 kWh
2017	68.345 kWh
2018	50.234 kWh
2019	42.572 kWh

Industriemuseum

2015	320.000 kWh
2016	291.800 kWh
2017	247.800 kWh
2018	161.800 kWh
2019	166.400 kWh

STAM

2011	526.000 kWh
2012	495.000 kWh
2013	461.000 kWh
2014	400.000 kWh

2015	385.000 kWh
2016	398.000 kWh
2017	375.000 kWh
2018	359.000 kWh
2019	onvolledig

Na de relighting zetten we de komende jaren in op de klimatisatie in onze museumgebouwen. De behoeften hiervoor zijn in het eerste deel van 2019 in kaart gebracht en gedocumenteerd in functie van het meerjarenplan. Ook hiervoor zijn bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan bijkomende middelen toegekend, zowel voor studies als voor de concrete ingrepen.

Coördinatie van de verhuis naar twee nieuwe erfgoeddepots

De verhuis naar het geklimatiseerde erfgoeddepot in de Ghelamco arena is in de eerste helft van 2019 afgerond. Momenteel zitten we in de nazorgfase, waarbij de laatste afwerkingspunten met de opdrachtnemer van de verhuis worden uitgeklaard. Voorlopige oplevering is voorzien begin 2020. In juni is dit depot in gebruik genomen waarbij de werking rond gezamenlijk depotbeheer, gecoördineerd door de gezamenlijk depotbeheerder, in de praktijk is uitgerold. Verschillende medewerkers uit de musea zijn toegewezen aan rollen en hebben al enkele opleidingen gevolgd, zowel concreet over de werking in het depot (sleutels en badges, werkafspraken), als opleidingen omtrent brandbestrijding en EHBO. Het handboek met de werkafspraken en de calamiteitenplannen hebben een eerste aanzet gekregen. Ondertussen kunnen er terug objecten worden opgehaald of geraadpleegd voor bijvoorbeeld de verschillende collectiewaarderingstrajecten waarvoor meerdere musea subsidies hebben toegekend gekregen. Sinds de ingebruikname in juli, zijn er op 82 dagen één of meerdere collectie-gerelateerde bezoeken geweest in deze depotruimte.

De depotruimte die gehuurd wordt in de haven, is in de 2de helft van 2019 verder uitgebreid. De reeds ingerichte ruimte, goed voor 4.000 m², is met 3.200 m² uitgebreid. In dit 2de deel is – in tegenstelling tot de oorspronkelijke ruimte – geen inrichting voorzien, aangezien hier o.a. de grote machines van het Industriemuseum worden bewaard. Verder zal deze bijkomende ruimte gebruikt worden voor grote objecten die niet in rekken geplaatst kunnen worden, en als overslagruimte voor vb. lege transportkisten die horen bij tijdelijke tentoonstellingen. In 2019 zijn de grote machines uit het depot in Nieuwland reeds verhuis naar deze extra ruimte, begin 2020 volgen de laatste verhuisbewegingen: de machines uit de FNO site. In de loop van 2019 zijn er op 96 dagen één of meerdere collectie-gerelateerde bezoeken geweest in deze depotruimte.

Gezamenlijke marketing en communicatie

In 2019 is gewerkt aan het uitbouwen van een gezamenlijke marketing en communicatie met als doelstellingen: meer betalende bezoekers uit dichtbij-regio's aantrekken, meer groepen aantrekken en meer erkenning krijgen voor de musea als USP voor de Stad Gent. Op basis van gesprekken met het

directiecomité, communicatiemedewerkers en partners is een visie en krijtlijnen voor meerjarenplan 2020 – 2025 uitgewerkt. Er zijn gesprekken gevoerd met Museum Dr. Guislain, De Wereld van Kina, Historische Huizen en het Gents Universiteitsmuseum om te polsen naar interesse naar deelname aan dit programma. Alle partijen hebben ondertussen bevestigd om deel te nemen.

Er wordt reeds meerdere jaren samengewerkt omtrent communicatie, deze samenwerking is in 2019 gecontinueerd, gecoördineerd door het zakelijk team:

- Museumnacht;
- Gezamenlijke deelname aan de Cultuurmarkt Vlaanderen;
- De website degentsemusea.be;
- De gezamenlijke nieuwsbrief naar groepen;
- De organisatie van het communicatieoverleg tussen de Gentse musea;
- Boekjebezoek, de entiteit die groepsreservaties verwerkt

Volgende samenwerkingen zijn vanuit de gezamenlijke insteek opgevolgd:

- Museumpas;
- UiTpas (5 jaar UiTpas);
- VISIT Gent;
- Toerisme Vlaanderen (nieuw structureel overleg vanuit het Vlaams Museumoverleg);
- De werkgroep communicatie binnen het Vlaams Museumoverleg;
- Overeenkomsten met socio-culturele verenigingen zoals VRIJUIT en Iedereen verdient Vakantie.

Overzicht van de personeelsinzet

	VTE op jaarbasis
AGER (AGB Erfgoed)	73,8
Huis van Alijn	13,2
A (Niveau A)	3,2
B (Niveau B)	4,5
C (Niveau C)	3,9
D (Niveau D)	1,6
Industriemuseum	24,1
A (Niveau A)	4,0
B (Niveau B)	5,5
C (Niveau C)	6,6
D (Niveau D)	5,8
E (Niveau E)	2,2
ETWIE	4,1
A (Niveau A)	1,6
B (Niveau B)	2,6
STAM	24,9
A (Niveau A)	7,5
B (Niveau B)	6,4
C (Niveau C)	5,8
D (Niveau D)	5,2
Zakelijk Team	7,4
A (Niveau A)	1,8
B (Niveau B)	1,0
C (Niveau C)	4,6

Financieel

Filters - Overzicht van alle beleidsdoelstellingen, met de bijbehorende actieplannen en acties	
Budgetronde	W192
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Beleidsdoelstelling SD00025

We koesteren ons ruim en divers erfgoed door het opnieuw een toekomst te geven.

Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	7.768.959	6.575.049	84,6%	6.355.863
	Ontvangsten	6.987.226	6.840.334	97,9%	6.556.940
Investering	Uitgaven	0	426.346	0,0%	288.729
	Ontvangsten	0	32.699	0,0%	141.737
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	142.321

Actieplan

OD00110		MIAT is hét referentiemuseum over industrie, arbeid en textiel en hét kenniscentrum voor roerend en immaterieel industrieel erfgoed in Vlaanderen, door zijn museale kernfuncties op een performante en duurzame wijze uit te voeren voor een brede (inter)nationale erfgoedgemeenschap(MIAT)	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami
---------	---	---	-------	-------------	--------------

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	2.689.183	2.204.861	82,0%	2.390.808
	Ontvangsten	2.402.850	2.339.651	97,4%	2.412.402
Investering	Uitgaven	0	197.775	0,0%	210.217
	Ontvangsten	0	0	0,0%	99.264
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	142.321

Acties

AC35043 - Onderzoek, publicaties en expertisedeling

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35048 - Publieksparticipatie en communicatie

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35051 - Verwerven van de collectie

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35052 - Behoud en beheer van de collectie

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35056 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35057 - Projecten en tentoonstellingen

AGB Erfgoed - MIAT

Actieplan					
OD00111	☐	Het realiseren van een ambitieuze kwaliteitsvolle uitvoering van de museale basisfuncties, zoals gedefinieerd door ICOM, het uitbouwen van een expertisecentrum over het erfgoed van alledag en het verduurzamen van haar innoverende, verbindende en creatieve werking als geëngageerde actor actief in de (inter)nationale erfgoedgemeenschap (Huis van Alijn).	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	1.455.101	1.241.528	85,3%	1.055.404
	Ontvangsten	1.436.169	1.384.887	96,4%	1.088.345
Investering	Uitgaven	0	24.045	0,0%	44.901
	Ontvangsten	0	6.612	0,0%	30.000
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties	
AC35111 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35113 - Verwerven van de collectie	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35114 - Behoud en beheer van de collectie	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35115 - Onderzoek, publicaties en expertisedeling	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35116 - Projecten en tentoonstellingen	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35117 - Publieksparticipatie en communicatie	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Actieplan					
OD00112		Uitvoeren van de Vlaamse beleidsprioriteiten die betrekking hebben op het digitaal cultureel erfgoed, het religieus cultureel erfgoed, de culturele archieven en het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, dit alles binnen de marges van de door de Vlaamse gemeenschap ter beschikking gestelde subsidie en in nauwe samenwerking met de brede culturele erfgoedgemeenschap.	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	167.954	126.632	75,4%	98.690
	Ontvangsten	327.000	327.372	100,1%	327
Investering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties	
AC35058 - Digitaal cultureel erfgoed	AGB Erfgoed - STAM

Acties	
AC35059 - Religieus erfgoed	AGB Erfgoed - STAM
Acties	
AC35060 - Culturele archieven	AGB Erfgoed - STAM
Acties	
AC35061 - Vrijwilligerswerking cultureel erfgoed	AGB Erfgoed - STAM

Actieplan					
OD00113		Ondersteunen van de doelstellingen van de 4 inhoudelijke pijlers van AG Erfgoed door een performante gemeenschappelijke zakelijke werking uit te bouwen die gebaseerd is op samenwerking, betrokkenheid, schaalvoordelen, en het delen van kennis en expertise	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	572.440	505.133	88,2%	633.935
	Ontvangsten	464.754	444.576	95,7%	646.036
Investing	Uitgaven	0	9.161	0,0%	19.201
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties	
AC35062 - Veiligheidsbeheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team

Acties	
AC35063 - Financieel beheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35064 - Personeelsbeheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35065 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35066 - Facilitair beheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35257 - Beheer algemene financiering AGB Erfgoed	AGB Erfgoed - Zakelijk Team

Actieplan					
OD00114		Het STAM verder ontwikkelen als collectiebeherende instelling door het performant uitvoeren van de basisfuncties, zoals bepaald in de ICOM definities, om aldus een veelzijdig kruispunt te zijn waar inwoners, gebruikers en (internationale) bezoekers gefascineerd raken door Gent en door stedelijkheid wereldwijd (STAM)	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	2.884.280	2.496.896	86,6%	2.177.027
	Ontvangsten	2.356.453	2.343.847	99,5%	2.409.830

Investering	Uitgaven	0	195.364	0,0%	14.411
	Ontvangsten	0	26.088	0,0%	12.472
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

ActiesAC35068 - Verwerven van de collectie AGB Erfgoed - STAM**Acties**AC35069 - Projecten en tentoonstellingen AGB Erfgoed - STAM**Acties**AC35070 - Onderzoek, publicaties en expertisedeling AGB Erfgoed - STAM**Acties**AC35071 - Publieksparticipatie en communicatie AGB Erfgoed - STAM**Acties**AC35072 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging AGB Erfgoed - STAM**Acties**AC35112 - Behoud en beheer van de collectie AGB Erfgoed - STAM

Overzicht van de beleidsvelden en beleidsdomeinen

Filters	
Bestuur/ Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Budgetronde	W192

Beleidsdomein	Beleidsveld
Lerende en culturele stad	Musea

Financiële nota

De doelstellingenrekening

Wettelijk model WT102-J1

Filters - Doelstellingenrekening	
Budgetronde	W192
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Niet-prioritaire beleidsdoelstellingen		
	Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	265.285	-781.732
Uitgaven	6.575.049	7.768.959
Ontvangsten	6.840.334	6.987.226
Investing	-393.646	0
Uitgaven	426.346	0
Ontvangsten	32.699	0
Financiering	0	0
Uitgaven	0	0
Ontvangsten	0	0

Totalen		
	Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	265.285	-781.732
Uitgaven	6.575.049	7.768.959
Ontvangsten	6.840.334	6.987.226
Investing	-393.646	0
Uitgaven	426.346	0
Ontvangsten	32.699	0
Financiering	0	0
Uitgaven	0	0
Ontvangsten	0	0

Opmerking bij dit rapport: de rubriek 'Algemene Financiering' bevat geen budget, alle financiering wordt toegewezen aan een beleidsveld en -domein. Dit is een gevolg van het feit dat het Autonom Gemeentebedrijf vb. de gebouwen ter beschikking gesteld krijgt van de Stad Gent waardoor onderhoud en investeringen daar in het budget opgenomen zijn. Het Autonom Gemeentebedrijf doet verder geen beroep op leningfinanciering. Hierdoor is de 'Algemene Financiering' leeg in dit rapport.

De staat van het financieel evenwicht

Wettelijk model WT103-J2

Filters - Staat van het financieel evenwicht	
Budgetronde	W192
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Resultaten	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Exploitatiesaldo (a-b)	265.285	-781.732
I.a. Ontvangsten	6.840.334	6.987.226
I.b. Uitgaven	6.575.049	7.768.959
II. Investeringsaldo (a-b)	-393.646	0
II.a. Ontvangsten	32.699	0
II.b. Uitgaven	426.346	0
III. Saldo exploitatie en investeringen (I+II)	-128.362	-781.732
IV. Financieringsaldo (a-b)	0	0
IV.a. Ontvangsten	0	0
IV.b. Uitgaven	0	0
V. Budgettair resultaat van het boekjaar (III+IV)	-128.362	-781.732
VI. Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar	2.392.282	2.392.282
VII. Gecumuleerd budgettair resultaat	2.263.920	1.610.549
VIII. Onbeschikbare gelden	0	0
IX. Beschikbaar budgettair resultaat (VII-VIII)	2.263.920	1.610.549

Autofinancieringsmarge	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Exploitatiesaldo (a-b)	265.285	-781.732
II. Netto periodieke aflossingen (a-b)	0	0
II.a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen	0	0
II.b. Periodieke terugvordering leningen	0	0
III. Autofinancieringsmarge (I-II)	265.285	-781.732

Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Autofinancieringsmarge	265.285	-781.732
II. Correctie op de periodieke aflossingen (a-b)	0	0
II.a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen	0	0
II.b. Gecorrigeerde aflossingen obv financiële schulden	0	0
III. Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	265.285	-781.732

Geconsolideerd financieel evenwicht	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Beschikbaar budgettair resultaat	2.263.920	1.610.549
AGB Erfgoed	2.263.920	1.610.549
II. Autofinancieringsmarge	265.285	-781.732
AGB Erfgoed	265.285	-781.732
III. Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	265.285	-781.732
AGB Erfgoed	265.285	-781.732

In bovenstaande tabel lezen we onder ‘III. Saldo exploitatie en investeringen (I+II)’ het **saldo** van deze jaarrekening naast het beoogde saldo uit het meerjarenplan 2019, en dit voor het volledige AGB. Volgende situaties kunnen zich voordoen:

- Bij een negatief saldo in het meerjarenplan: Is het saldo volgens de jaarrekening **lager** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **meer** uit onze reserves putten dan voorzien. Is het saldo volgens de jaarrekening **hoger** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **minder** uit onze reserves putten dan voorzien.
- Bij een positief saldo in het meerjarenplan: Is het saldo volgens de jaarrekening **lager** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **minder** reserve opbouwen dan voorzien. Is het saldo volgens de jaarrekening **hoger** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **meer** reserve opbouwen dan voorzien.

Voor 2019 was een negatief saldo voorzien in het meerjarenplan, we gingen er dus van uit dat we uit de reserves zouden putten. Onder '**V. Budgettaire resultaat van het boekjaar**' lezen we het resultaat dat het AGB overhoudt na 2019. Daarin zien we dat we eindigen met een minder negatief saldo en dus **minder putten uit onze reserves dan voorzien**.

In het overzicht hieronder geven we dit resultaat voor elke entiteit afzonderlijk. In de praktijk beschikt elke entiteit namelijk over een eigen analytische boekhouding, waardoor het resultaat kan verdeeld worden.

Museum	Fonds / tijdelijke reserve	Resultaat BJ 2019
Industriemuseum	aankoopfonds	3.864
Industriemuseum	projectenfonds	-93.309
Industriemuseum	TOTAAL	-89.445
ETWIE	projectenfonds	26.459
STAM	aankoopfonds	-1.098
STAM	projectenfonds	-120.486
STAM	TOTAAL	-121.584
Alijn	aankoopfonds	0
Alijn	projectenfonds	125.926
Alijn	TOTAAL	125.926
Zakelijk team	werking zakelijk	-69.718
Zakelijk team	TOTAAL	-69.718
AGB ERFGOED	TOTAAL	-128.362

De realisatie van de kredieten

Wettelijk model WT104 – J3

Filters - Kredietrealisatie	
Budgetronde initiële kredieten	B19
Budgetronde eind kredieten	W192
Jaar	2019
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

	Jaarrekening		Eindkredieten		Initiële kredieten	
	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten
Autonom gemeentebedrijf	7.001.395	6.873.033	7.768.959	6.987.226	7.440.898	6.962.942
Exploitatie	6.575.049	6.840.334	7.768.959	6.987.226	7.440.898	6.962.942
Investing	426.346	32.699	0	0	0	0
Financiering	0	0	0	0	0	0
Leningen en leasings	0	0	0	0	0	0
Toegestane leningen en betalingsuitstel	0	0	0	0	0	0
Overige financieringstransacties	0	0	0	0	0	0

De balans

Wettelijk model WT105 – J4

Filters - De balans	
Bestuur/ Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Profit center structuur versie	Huidig
Profit center structuur	All

ACTIVA	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Vlottende activa	2.897.926	3.169.640
A. Liquide middelen en geldbeleggingen	1.341.918	1.598.560
B. Vorderingen op korte termijn	1.535.231	1.508.363
1. Vorderingen uit ruiltransacties	126.827	83.059
2. Vorderingen uit niet-ruiltransacties	1.408.404	1.425.304
C. Voorraden en bestellingen in uitvoering	20.777	62.717
II. Vaste activa	774.140	465.703
A. Vorderingen op lange termijn	0	0
1. Vorderingen uit ruiltransacties	0	0
B. Financiële vaste activa	375	375
4. Andere financiële vaste activa	375	375
C. Materiële vaste activa	701.998	405.059
1. Gemeenschapsgoederen	78.283	68.413
c. Installaties, machines en uitrusting	31.667	37.205
d. Meubilair, kantooruitr en rollend mat.	46.615	31.207
3. Andere materiële vaste activa	623.715	336.647
a. Terreinen en gebouwen	623.715	336.647
D. Immateriële vaste activa	71.767	60.269
TOTAAL ACTIVA	3.672.066	3.635.343

PASSIVA	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Schulden	826.788	920.982
A. Schulden op korte termijn	826.788	920.982
1. Schulden uit ruiltransacties	740.706	812.086
a. Voorzieningen voor risico's en kosten	201.203	206.342
c. Niet-financiële schulden ruiltransactie	539.503	605.744
2. Schulden uit niet-ruiltransacties	86.082	108.896
II. Nettoactief	2.845.278	2.714.361
A. Kapitaalssubsidies en schenkingen	132.115	125.810
B. Gecumuleerd overschot of tekort	1.339.590	1.214.978
D. Overig nettoactief	1.373.572	1.373.572
TOTAAL PASSIVA	3.672.066	3.635.343

De staat van opbrengsten en kosten

Wettelijk model WT106-J5

Filters - De staat van opbrengsten en kosten	
Bestuur/ Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Interne facturatie	Nee
Profit center structuur versie	Huidig
Profit center structuur	All

	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Kosten	6.742.116	6.441.005
A. Operationele kosten	6.739.651	6.440.979
1. Goederen en diensten	3.522.824	3.419.597
2. Bezoldigingen, sociale lasten & pensioenen	2.977.733	2.868.301
3. Afschrijvingen, waardeverm. en voorz.	196.536	142.503
4. Individuele hulpverlening door OCMW	0	0
5. Toegestane werkingssubsidies	0	0
6. Toegestane investeringsubsidies	0	0
7. Minderwaarden bij realisatie vaste activa	0	0
8. Andere operationele kosten	42.558	10.577
B. Financiële kosten	2.465	26
II. Opbrengsten	6.866.728	6.572.866
A. Operationele opbrengsten	6.846.946	6.556.938
1. Opbrengsten uit de werking	888.433	759.675
2. Fiscale opbrengsten en boetes	0	0
3. Werkingssubsidies	5.884.071	5.738.184
a. Algemene werkingssubsidies	2.581.536	4.812.668
b. Specifieke werkingssubsidies	3.302.535	925.517

4. Recuperatie individuele hulpverlening	0	0
5. Meerwaarden bij realisatie vaste activa	6.612	0
6. Andere operationele opbrengsten	67.829	59.079
B. Financiële opbrengsten	19.782	15.928
III. Overschot of tekort van het boekjaar	124.612	131.861
A. Operationeel overschot of tekort	107.294	115.959
B. Financieel overschot of tekort	17.318	15.902
IV. Verw. v h overschot of tekort van het BJ	124.612	131.861
A. Rechthebbenden uit het overschot vh bj	0	0
B. Tussenkost door derden in het tekort v bj	0	0
C. Over te dragen overschot of tekort vh bj	124.612	131.861

Toelichting en documentatie bij de financiële nota van de jaarrekening

Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar functionele aard

Wettelijk model WT110 – T1

Filters - Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard	
Budgetronde	W192
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Boekjaar	2019
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Jaarrekening/budget	
2019	Aanrekening

Algemene Financiering

	2019
Exploitatie	0
Uitgaven	0
Ontvangsten	0
Investering	0
Uitgaven	0

Ontvangsten	0
Financiering	0
Uitgaven	0
Ontvangsten	0

Lerende en culturele stad	
	2019
Exploitatie	265.285
Uitgaven	6.575.049
Ontvangsten	6.840.334
Investering	-393.646
Uitgaven	426.346
Ontvangsten	32.699
Financiering	0
Uitgaven	0
Ontvangsten	0

Opmerking bij dit rapport: de rubriek 'Algemene Financiering' bevat geen budget, alle financiering wordt toegewezen aan een beleidsveld en -domein. Dit is een gevolg van het feit dat het Autonom Gemeentebedrijf vb. de gebouwen ter beschikking gesteld krijgt van de Stad Gent waardoor onderhoud en investeringen daar in het budget opgenomen zijn. Het Autonom Gemeentebedrijf doet verder geen beroep op financiering via leningen. Hierdoor is de 'Algemene Financiering' leeg in dit rapport.

Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar economische aard

Wettelijk model WT111 – T2

Filters - Ontvangsten en uitgaven naar economische aard	
Budgetronde	W192
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Boekjaar	2019
Budgettaire Entiteit	AGER Erfgoed

Jaarrekening/budget	
2019	Aanrekening

	2019
I. Exploitatie-uitgaven	6.575.049
A. Operationele uitgaven	6.572.585
1. Goederen en diensten	3.552.293
2. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	2.977.733
a. Politiek personeel	0
b. Vastbenoemd niet-onderwijzend personeel	0
c. Niet-vastbenoemd niet-onderwijzend personeel	2.859.538
d. Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0
e. Onderwijzend personeel tlv andere overheden	0
f. Andere personeelskosten	118.196
g. Pensioenen	0
3. Individuele hulpverlening door het OCMW	0
4. Toegestane werkingssubsidies	0
- aan de districten	0

- aan de eigen autonome provinciebedrijven (APB)	0
- aan de eigen autonome gemeentebedrijven (AGB)	0
- aan welzijnsverenigingen	0
- aan andere OCMW-verenigingen	0
- aan de politiezone	0
- aan de hulpverleningszone	0
- aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS)	0
- aan besturen van de eredienst	0
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0
- aan andere begunstigen	0
5. Andere operationele uitgaven	42.558
B. Financiële uitgaven	2.465
1. Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden	2.461
- aan financiële instellingen	2.461
- aan andere entiteiten	0
2. Andere financiële uitgaven	4
C. Rechthebbenden uit overschot van het boekjaar	0
	2019
II. Exploitatieontvangsten	6.840.334
A. Operationele ontvangsten	6.840.334
1. Ontvangsten uit de werking	888.433
2. Fiscale ontvangsten en boetes	0
a. Aanvullende belastingen	0
- Opcentiemen op de onroerende voorheffing	0
- Aanvullende belasting op de personenbelasting	0
- Andere aanvullende belastingen	0
b. Andere belastingen en boetes	0
3. Werkingssubsidies	5.884.071
a. Algemene werkingssubsidies	2.581.536
- Gemeentefonds	0

- Andere algemene werkingssubsidies	2.581.536
- van de federale overheid	0
- van de Vlaamse overheid	1.682.842
- van de provincie	0
- van de gemeente	898.694
- van het OCMW	0
- van andere entiteiten	0
b. Specifieke werkingssubsidies	3.302.535
- van de federale overheid	35.542
- van de Vlaamse overheid	24.596
- van de provincie	0
- van de gemeente	3.218.536
- van het OCMW	0
- van andere entiteiten	23.860
4. Recuperatie individuele hulpverlening	0
5. Andere operationele ontvangsten	67.829
B. Financiële ontvangsten	0
C. Tussenkost door derden in tekort boekjaar	0
III. Exploitatiesaldo	265.285

	2019
I. Investeringsuitgaven	426.346
A. Investeringsuitgaven in financiële vaste activa	0
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	0
3. OCMW-verenigingen	0
4. Andere financiële vaste activa	0
B. Investeringsuitgaven in materiële vaste activa	393.139
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige MVA	23.343

a. Terreinen en gebouwen	0
b. Wegen en andere infrastructuur	0
c. Roerende goederen	23.343
d. Leasing en soortgelijke rechten	0
e. Erfgoed	0
2. Andere materiële vaste activa	369.796
a. Onroerende goederen	369.796
b. Roerende goederen	0
C. Investerings in immateriële vaste activa	33.206
D. Toegestane investeringssubsidies	0
- aan de districten	0
- aan de eigen autonome provinciebedrijven (APB)	0
- aan de eigen autonome gemeentebedrijven (AGB)	0
- aan welzijnsverenigingen	0
- aan andere OCMW-verenigingen	0
- aan de politiezone	0
- aan de hulpverleningszone	0
- aan intergemeent. samenwerkingsverbanden (IGS)	0
- aan besturen van de eredienst	0
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0
- aan andere begunstigen	0

	2019
II. Investeringsontvangsten	32.699
A. Verkoop van financiële vaste activa	0
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	0
3. OCMW-verenigingen	0
4. Andere financiële vaste activa	0

B. Verkoop van materiële vaste activa	6.612
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige MVA	6.612
a. Terreinen en gebouwen	0
b. Wegen en andere infrastructuur	0
c. Roerende goederen	6.612
d. Leasing en soortgelijke rechten	0
e. Erfgoed	0
2. Andere materiële vaste activa	0
a. Onroerende goederen	0
b. Roerende goederen	0
C. Verkoop van immateriële vaste activa	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	26.088
- van de federale overheid	0
- van de Vlaamse overheid	26.088
- van de provincie	0
- van de gemeente	0
- van het OCMW	0
- van andere entiteiten	0
III. Investeringsaldo	-393.646
Saldo exploitatie en investeringen	-128.362
	2019
I. Financieringsuitgaven	0
A. Vereffening van financiële schulden	0
1. Periodieke aflossingen van opgenomen leningen en leasings	0
2. Niet-periodieke aflossingen van opgenomen leningen en leasings	0
B. Vereffening van niet-financiële schulden	0
C. Toegestane leningen en betalingsuitstel	0
1. Toegestane leningen	0
- aan autonome provinciebedrijven (APB)	0
- aan autonome gemeentebedrijven (AGB)	0

- aan welzijnsverenigingen	0
- aan andere OCMW-verenigingen	0
- aan de politiezone	0
- aan de hulpverleningszone	0
- aan intergemeent. samenwerkingsverbanden (IGS)	0
- aan besturen van de eredienst	0
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0
- aan andere begunstigden	0
2. Toegestaan betalingsuitstel	0
D. Vooruitbetalingen	0
E. Kapitaalsverminderingen	0

	2019
II. Financieringsontvangsten	0
A. Aangaan van financiële schulden	0
- opname van leningen en leasings bij financiële instellingen	0
- opname van leningen en leasings bij andere entiteiten	0
B. Aangaan van niet-financiële schulden	0
C. Vereffening van toegestane leningen en betalingsuitstel	0
1. Terugvordering van toegestane leningen	0
a. Periodieke terugvorderingen	0
b. Niet-periodieke terugvorderingen	0
2. Vereffening van betalingsuitstel	0
D. Vereffening van vooruitbetalingen	0
E. Kapitaalsvermeerderingen	0
F. Bijdragen en schenkingen niet gekoppeld aan operationele activiteiten of aan de verwerving vaste activa	0
III. Financieringssaldo	0
Budgettair resultaat van het boekjaar	-128.362

De investeringsprojecten

Wettelijk model WT112 – T3

Er zijn geen investeringsprojecten voorzien in het éénjarig meerjarenplan 2019, dit rapport is niet van toepassing.

Evolutie van de financiële schulden

Wettelijk model WT113 – T4

Het autonoom gemeentebedrijf heeft geen financiële schulden, dit rapport is niet van toepassing.

Overzicht van de financiële risico's

Risico's met betrekking tot het schuldbeheer en liquiditeit

Risico:

Het financiële risico met betrekking tot schuldbeheer van het AGB Erfgoed is beperkt. Hoofdrede daartoe is het ontbreken van financiële vaste activa of leningen op lange termijn. Door het ontbreken van vreemd vermogen zijn er geen risico's rond solvabiliteit, en ook kredietrisico en renterisico zijn hier niet van materiële aard.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

Niet van toepassing gezien de geringe kans van dit risico.

Risico:

De musea moeten een deel van hun personeelsdotatie voorfinancieren, aangezien pas na afloop van een jaar duidelijk is welk deel van de personeelsdotatie nodig was voor de betaling van ter beschikking gesteld en uitgeleend personeel. Het resterende deel, inzetbaar voor de loonlast van AGB-medewerkers, is pas dan definitief gekend en uitkeerbaar. De voorfinanciering was makkelijk realiseerbaar in de beginperiode gezien het overwicht aan ter beschikking gesteld en uitgeleend personeel in het personeelsbestand. Voor deze medewerkers is de voorfinanciering niet van toepassing aangezien zij op de loonlijst van de Stad Gent staan. Ondertussen wordt het aandeel AGB-medewerkers ten opzichte van de ter beschikking gestelde en uitgeleende medewerkers steeds groter, waardoor het voor te financieren deel ook stijgt. Dit zorgt ervoor dat er een risico op tekorten in de thesaurie is.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

Samen met het Departement Financiën wordt de thesaurie opgevolgd. Aangezien het bedrag van de personeelsdotatie dat doorstroomt naar het autonoom gemeentebedrijf steeds groter wordt, is het mogelijk om in het lopende jaar reeds schijven van de personeelsdotatie uit te betalen. Maandelijks wordt door het Departement Financiën van de Stad gerapporteerd over de thesaurie, op basis van deze rapportering wordt afgesproken wanneer welke schijven van de personeelsdotatie zullen uitbetaald worden. In de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Stad en het autonoom gemeentebedrijf is deze werkwijze verankerd.

Algemene Middelen en mogelijkheden om financiële risico's omtrent schuldbeheer en liquiditeit af te dekken:

Het algemene financiële risico wordt verder beperkt doordat zowel de boekhouding als de thesaurie van het AGB door het departement Financiën van de Stad beheerd en strikt opgevolgd wordt. De boekhouding wordt daarenboven ook gecontroleerd door de commissaris-revisor (jaarlijks budget voor de kosten die hieraan verbonden zijn bedraagt 6.000 euro). Er werden bij de opmaak van de jaarrekening 2019 geen materiële opmerkingen gemaakt.

Risico's met betrekking tot verleende borgstellingen, zekerheden en participaties

Er zijn binnen het AGB geen borgstellingen of participaties van financiële aard.

*Risico's met betrekking tot rendabiliteit*Risico:

De traditionele rendabiliteitsratio is geen evidente ratio voor de musea, aangezien zij per definitie een niet-winstgevend karakter hebben. De relatief grote **subsidie- en dotatieafhankelijkheid** houdt echter wel risico's in, aangezien het AGB op dit vlak afhankelijk is van hogere overheden.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

Het verhogen van de eigen inkomsten is ondertussen in het meerjarenplan 2020 – 2025 opgenomen in de doelstellingen van de musea. Enerzijds gaan de musea hiermee individueel aan de slag, anderzijds wordt samengewerkt met de musea uit het AGB Kunsten en Design en ook de andere Gentse musea in een strategisch programma omtrent gezamenlijke marketing en communicatie. Vanaf dan zullen er gezamenlijk middelen geïnvesteerd worden in dit programma.

Het inperken van de overheadkosten wordt nagestreefd via de werking met een gezamenlijk zakelijk team, dat instaat voor de ondersteuning van zowel AGB Erfgoed als AGB Kunsten en Design. Via deze gezamenlijke werking worden schaalvoordelen gerealiseerd door gedeeld gebruik van digitale oplossingen, gezamenlijke aankopen, het stimuleren van kennisdelen, ...

Aangezien een groot deel van de uitgaven van de musea de uitbetaling van lonen betreft, wordt er vanuit het zakelijk team op toegezien dat deze uitgaven afgedekt kunnen worden met middelen die structureel binnenkomen. We willen voor de verschillende musea evolueren naar een inzet van maximum 60% van de werkingsmiddelen uit Vlaanderen + de personeelsdotatie van de Stad Gent om de structurele personeelskost te dragen.

Het autonoom gemeentebedrijf mag de eigen inkomsten en reserves zelf beheren, dit is zo afgesproken via de beheersovereenkomst met de Stad Gent. Zo zijn we in staat om in bepaalde jaren reserves op te bouwen, die we in andere jaren kunnen aanwenden voor grotere investeringen. Deze investeringen zijn dan weer de bron van eigen inkomsten die leiden tot reserve-opbouw.

Risico's met betrekking tot de evolutie van de loonlasten en de pensioenlasten.

Het AGB heeft geen statutaire medewerkers in dienst, en kent dus ook geen materieel pensioenrisico. Voor de eigen contractuele medewerkers volgt het AGB de tweede pensioenpijler zoals die ook in de RPR van de Stad Gent beschreven staat.

*Overige organisatiegebonden risico's*Risico:

Door het debat over de Groep Gent en de dienstverlening die daarvoor voorzien wordt, merken we een steeds verdergaande verenging van de interpretatie van de beheersovereenkomst omtrent ondersteunende dienstverlening. Ondanks de algemene vermelding dat de dienstverlening voorzien wordt, wordt ons steeds meer dienstverlening geweigerd. Dit heeft verschillende gevolgen:

- Het budget van de musea wordt verzwaaard met de kosten die nu worden doorgeschoven naar de musea, zonder compensatie hiervoor in de dotatie. Dit gaat ten koste van de strategische reserves.

- Er wordt extra overhead gecreëerd in het zakelijk team, die stilaan niet meer opgevangen kan worden. Verschillende toepassingen van de Stad ter ondersteuning van de administratie zijn momenteel niet bruikbaar voor ons aangezien de systemen niet voorzien zijn op de werking van onze organisatie. De nodige aanpassingen aan de systemen worden momenteel niet opgenomen. Het betreft systemen zoals personeelsbudgettering en -behoefteplanning, het klachtenmanagementsysteem, ... Extra personeel aanwerven in het zakelijk team en/of zelf systemen opzetten of laten aanpassen is budgettair gezien niet mogelijk voor het AGB.
- Aangezien de samenwerking omtrent informatieveiligheid vanuit de Stad Gent is stopgezet sinds de nieuwe wetgeving (GDPR), is onze werking momenteel niet langer conform deze wetgeving. Eind 2018 is door de stad een budget van 30.000 euro vrijgegeven om ontbrekende dienstverlening op te vangen. Dit budget wordt momenteel ingezet om ons te kunnen conformeren. Hoe het op langere termijn hiermee verder moet, zal meegenomen worden in de besprekingen over de nieuwe beheersovereenkomst.

Bovendien vraagt het nieuwe Decreet Lokaal Bestuur een grotere inspanning van een AGB op vlak van organisatiebeheersing, wat momenteel niet kan opgevangen worden binnen het zakelijk team. Dit goed uitgewerkt krijgen is belangrijk om de dynamiek van de museale werking te kunnen blijven ondersteunen.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

De nieuwe beheersovereenkomst met de Stad Gent biedt hiervoor momenteel geen concrete oplossing, dit risico is dus niet beheerst.

Toelichting bij de balans

Wettelijk model WT114 – T5

Filters - Toelichting bij de balans	
Bedrijfsnaam	AGB Erfgoed
Jaar	2019

Mutatiestaat van de vaste activa	Boekwaarde op 1/1	Aankopen	Verkopen	Overboeking	Herwaardering	Afschrijving en waardevermindering	Andere Mutaties	Boekwaarde op 31/12
B. Financiële vaste activa	375	0	0	0	0	0	0	375
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	0	0	0	0	0	0	0	0
3. OCMW-verenigingen	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Andere financiële vaste activa	375	0	0	0	0	0	0	375
C. Materiële vaste activa	405.059	393.139	4.454	-0	0	91.747	0	701.998
1. Gemeenschapsgoederen	68.413	23.343	4.454	0		9.019	0	78.283
a. Terreinen en gebouwen	0	0	0	0		0	0	0
b. Wegen en andere infrastructuur	0	0	0	0		0	0	0
c. Installaties, machines en uitrusting	37.205	0	0	0		5.538	0	31.667
d. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel	31.207	23.343	4.454	0		3.481	0	46.615
e. Leasing en soortgelijke rechten	0	0	0	0		0	0	0
f. Erfgoed	0	0	0	0		0	0	0
2. Bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	0	0	0		0	0	0
a. Terreinen en gebouwen	0	0	0	0		0	0	0
b. Installaties, machines en uitrusting	0	0	0	0		0	0	0
c. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel	0	0	0	0		0	0	0
3. Andere materiële vaste activa	336.647	369.796	0	-0	0	82.728	0	623.715
a. Terreinen en gebouwen	336.647	369.796	0	-0	0	82.728	0	623.715

b. Roerende goederen	0	0	0	0	0	0	0
D. Immateriële vaste activa	60.269	33.206	0	0		21.709	71.767

Mutatiestaat van het nettoactief					
A. Kapitaalsubsidies en schenkingen	Boekwaarde op 1/1	Toevoeging	Verrekening	Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	125.810	26.088	19.782	0	132.115
Totaal	125.810	26.088	19.782	0	132.115
B. Gecumuleerd overschot of tekort	Boekwaarde op 1/1	Overschot of tekort van het boekjaar	Tussenkost gemeente aan OCMW	Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	1.214.978	124.612	0	0	1.339.590
Totaal	1.214.978	124.612	0	0	1.339.590
C. Herwaarderingsreserves	Boekwaarde op 1/1	Toevoeging	Terugneming	Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0
D. Overig nettoactief	Boekwaarde op 1/1	Wijziging kapitaal		Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	1.373.572	0		0	1.373.572
Totaal	1.373.572	0		0	1.373.572
Totaal nettoactief	Boekwaarde op 1/1			Mutatie	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	2.714.361			0	2.845.278
Totaal	2.714.361			0	2.845.278

Waarderingsregels

Waardering houdt de keuze van bepaalde waarderingsgrondslagen in. Waarderingsregels moeten helpen om de financiële rapportering beter te begrijpen. Ze geven een beeld van de belangrijkste waarderingsprincipes toegepast in de boekhouding van het autonoom gemeentebedrijf .

- de waarderingsregels zijn in principe gebaseerd op continuïteit ('going-concern')
- ze voldoen aan de principes van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw
- het toepassen van de waarderingsregels dient te leiden tot informatie die een getrouw beeld geeft van het vermogen, de resultaten en de financiële positie
- ze zijn van het ene boekjaar op het andere identiek tenzij ze niet langer aanleiding geven tot een waar en getrouw beeld; in dat geval worden ze aangepast
- de waarderingsregels van het autonoom bedrijf zijn cfr. BBC regelgeving gebaseerd op IPSAS "International Accounting Standards"; deze standaarden zijn niet bindend, maar gelden als referentie

De vaststelling van waarderingsregels behoort toe aan de Raad van Bestuur van het Autonoom bedrijf en zij bepalen dus de regels die gelden voor :

1. de waardering van de inventaris van al de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van het bestuur van welke aard ook
2. de vorming en de aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten
3. de herwaarderingen

De waarderingsregels worden opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening van het Autonoom bedrijf.

Beginbalans

Het autonoom gemeentebedrijf werd opgericht per 25/02/2013 en hierin werden bestaande (para-) gemeentelijke VZW's en museale stadsdiensten samengevoegd.

De gemeentelijke VZW's hebben per 1/1/2014 een inbreng om niet van algemeenheid verricht.

Hiermee wordt bedoeld dat het hele vermogen van deze vzw's "om niet", d.w.z. zonder enige vergoeding voor de inbrenger, wordt overgedragen naar de verkrijgende rechtspersoon in casu het autonoom gemeentebedrijf.

Het ingebrachte vermogen van de VZW's wordt opgenomen in de boekhouding van het autonoom gemeentebedrijf tegen de boekwaarde waarvoor ze op het tijdstip van de inbreng opgenomen stonden in de boekhouding van de VZW's.

De Stad Gent stelt de onroerende, met inbegrip van de daarin aanwezige roerende, goederen en de voertuigen kosteloos ter beschikking van het autonome gemeentebedrijf. De museale stadsdiensten hebben dus geen inbreng verricht in het autonoom gemeentebedrijf.

Bij het inboeken van de ingebrachte vaste activa door de gemeentelijke VZW's op de beginbalans werden volgende assumpties genomen :

- vaste activa met een boekwaarde gelijk aan 0 werden niet overgenomen
- de inbreng wordt geboekt voor de boekwaarde en de resterende gebruiksduur die de activa hadden op de eindbalans van de gemeentelijke VZW's; hierdoor wijkt dit enigszins af van de initiële gebruiksduur die vastgelegd wordt voor de diverse categorieën van vaste activa van het autonoom gemeentebedrijf (dit is echter van uitdovende aard)

Algemene principes

TRANSACTIONMOMENT

Kosten en opbrengsten worden verbonden aan het boekjaar waarin ze werkelijk worden gerealiseerd (= transactiemoment). Voor de toewijzing van een verrichting aan een bepaald boekjaar is het essentieel om te weten wanneer de eigenlijke transactie plaatsvindt. Dat is op het ogenblik dat de economische stroom, de gebeurtenis of een andere omstandigheid plaatsvindt.

In de museale sector zijn er echter een aantal specifieke gebruiken rond de organisatie van tentoonstellingen en de aankoop van kunstwerken waardoor extra verduidelijking bij deze waarderingsregel nodig is.

Voor tentoonstellingen die starten voor balansdatum en doorlopen tot na balansdatum zouden alle kosten volgens bovenstaande waarderingsregel gespreid dienen te worden over de verschillende boekjaren van de duur van de tentoonstelling. Het AGB boekt echter de kosten in het boekjaar waarin de dienst gepresteerd wordt of de goederen geleverd worden. De prestaties of leveringen met betrekking tot tentoonstellingen gebeuren grotendeels voorafgaand aan de tentoonstelling en aldus worden dergelijke kosten onmiddellijk geboekt in het boekjaar van de gepresteerde dienst of levering van de goederen. Bijkomend argument voor deze benadering is dat de kosten niet kunnen gerecupereerd worden indien de tentoonstelling om één of andere reden niet zou doorgaan.

Voor kunstwerken wordt de kost pas ten laste genomen van het AGB op het moment dat het AGB juridisch eigenaar is. Het tijdstip waarop het AGB juridisch eigenaar wordt is bepalend voor het ten laste nemen van het desbetreffende boekjaar. Kunstwerken worden nl. vaak in bruikleen gegeven en de loutere levering van een kunstwerk is dus onvoldoende om het transactiemoment te bepalen.

Wanneer het niet een bruikleen betreft is er overdracht (koop) wanneer er overeenkomst is omtrent de zaak en de prijs (cfr. BW art 1583) in principe de koopovereenkomst. Op dat ogenblik is er een registratie in de buiten balans rechten en verplichtingen. Op het ogenblik dat de voornaamste risico's van het kunstwerk worden overgedragen in het kader van de koopovereenkomst, zal de kooptransactie in de boekhouding als een verwerving worden geregistreerd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien het werk geleverd is en een eerste schijf werd betaald.

Vooruitbetalingen voorafgaand aan de overdracht van de voornaamste risico's, worden als dusdanig (vooruitbetalingen) geboekt.

Het autonoom bedrijf werkt met ontvangstbevestiging om uitgaven op transactiebasis te boeken en dus niet obv ontvangst factuur. Deze boeking gaat gepaard met een boeking op een tegenrekening "Te ontvangen facturen" waarop dus op balansdatum grote bedragen kunnen voorkomen.

INVESTERING OF EXPLOITATIE

Alle vermogensbestanddelen worden uitgedrukt en gewaardeerd aan hun gebruikswaarde. De gebruikswaarde van een activum stemt overeen met de toekomstige economische voordelen of het dienstverleningspotentieel dat het activum voor het autonoom bedrijf zal opleveren.

Alle vermogensbestanddelen worden afzonderlijk gewaardeerd en voor dat bedrag in de balans opgenomen, na aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen.

Het autonoom bedrijf wenst geen gebruik te maken van de uitzondering die wettelijk voorzien is om het meubilair, de kantooruitrusting en het klein materieel die bestendig worden hernieuwd en waarvan de aanschaffingswaarde te verwaarlozen is in verhouding tot het balanstotaal, op te nemen voor een vast bedrag.

Er wordt wel geopteerd om individuele roerende verrichtingen m.b.t. kantooruitrusting, machines en overig investeringsmaterieel van minder dan 5.000 euro (excl. btw) niet als investering te beschouwen, maar op te nemen in het exploitatieresultaat.

AANSCHAFFINGSWAARDE

Als algemene regel geldt dat elk actiefbestanddeel gewaardeerd wordt tegen aanschaffingswaarde en dat de bestanddelen voor dat bedrag opgenomen worden in de balans, onder aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen.

Met de aanschaffingswaarde wordt bedoeld :

- aanschaffingsprijs

- ruilwaarde
- vervaardigingsprijs
- schenkwaarde
- inbrengwaarde

AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN

Afschrijvingen drukken de slijtage uit van het actief met een beperkte gebruiksduur. Voor de bepaling van het jaarlijkse afschrijvingsbedrag van het vast activum, wordt de volgende formule gehanteerd :

$$\frac{\text{boekhoudkundige waarde} - \text{restwaarde}}{\text{resterende gebruiksduur}}$$

Er wordt gekozen voor de lineaire afschrijvingsmethode. De restwaarde wordt hierbij altijd gelijkgesteld aan 0.

Het autonoom gemeentebedrijf opteert ervoor de initiële afschrijvingsduur voor de diverse categorieën van vaste activa te bepalen zoals opgenomen in bijgevoegde tabel.

Waardeverminderingen worden geboekt op de aanschaffingswaarde van actiefbestanddelen om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaardingen van activa bij het afsluiten van het boekjaar. Waardeverminderingen blijven niet behouden als de boekhoudkundige waarde van het activum daardoor op het einde van het boekjaar lager is dan de gebruikswaarde. In dat geval worden de waardeverminderingen teruggenomen.

HERWAARDERINGEN

Sommige activa kunnen worden geherwaardeerd om hun boekwaarde in overeenstemming te brengen met de marktwaarde. Herwaardering is conform BBC enkel toegestaan voor financiële vaste activa en overige materiële vaste activa. De overige materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur worden op basis van deze geherwaardeerde waarde afgeschreven.

Afwijkingen en specifieke waarderingsregels

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

- waardering tegen nominale waarde
- toepassing van waardeverminderingen als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de nominale waarde

- aanvullende waardeverminderingen toepassen om rekening te houden met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde of met risico's die inherent zijn aan de aarde van de producten.

VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN

- waardering tegen nominale waarde
- bij twijfel over de invorderbaarheid van bepaalde vorderingen, worden deze overgeboekt naar dubieuze debiteuren; een vordering wordt dubieus indien er geen betaling ontvangen wordt binnen de 3 maand na datum van aangetekend schrijven
- op dubieuze vorderingen wordt er onmiddellijk een waardevermindering geboekt à rato van **100%**
- eveneens toepassing van waardeverminderingen op vorderingen als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de boekhoudkundige waarde

VOORRADEN

- waardering volgens **FIFO** waarbij er gewaardeerd wordt aan de 'recentste' aankooprijzen
- de voorraden van de museumshops (boeken, catalogi, objecten, postkaarten...) worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde en worden in het derde boekjaar na aanschafboekjaar voor 100% afgewaardeerd
- alle voorwerpen die verworven worden voor de collectie worden na de afsluiting van het boekjaar overgedragen aan de Stad Gent. Volgens artikel 162 §2 van de BBC regelgeving worden voorraden die verworven zijn door niet-ruiltransacties en die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld, niet gewaardeerd

VORDERINGEN OP LANGE TERMIJN

- worden gewaardeerd tegen nominale waarde
- in geval er twijfel bestaat over de invorderbaarheid van bepaalde vorderingen, dan worden deze overgeboekt naar dubieuze debiteuren; een vordering wordt dubieus indien er geen betaling ontvang wordt binnen de 3 maand na datum van aangetekend schrijven
- op dubieuze vordering wordt er onmiddellijk een waardevermindering geboekt à rato van **100%**
- er worden eveneens waardeverminderingen toegepast als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de boekhoudkundige waarde

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Momenteel is deze rubriek niet van toepassing binnen het autonoom gemeentebedrijf

MATERIELE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in 3 categorieën :

- gemeenschapsgoederen zijn roerende en onroerende activa die worden aangewend binnen het ‘maatschappelijke doel’ van het autonoom bedrijf
- bedrijfsmatige activa worden aangewend binnen een bedrijfsmatige context, dat betekent waar een bepaald rendement of zekere productiviteit kan worden gekoppeld aan de aangewende activa
- overige activa worden voor geen van vorige doeleinden aangewend, maar worden aangehouden als ‘(on)roerende reserve’

In de statuten van het autonoom bedrijf staat expliciet opgenomen dat er geen commercieel winstoogmerk beoogd wordt, waardoor de categorie van bedrijfsmatige activa niet zal voorkomen op de balans van het autonoom bedrijf.

Als algemene regel geldt dat materiële vaste activa gewaardeerd wordt tegen aanschaffingswaarde, onder aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen.

De initiële gebruiksduur die vastgelegd wordt voor de diverse categorieën van materiële vaste activa van het autonoom gemeentebedrijf is als volgt :

Omschrijving	Algemene rekening	Afschrijving	Grensbedrag
Andere machines & overig investeringsmaterieel	2310000	10 jaar	enkel investering indien > 5.000 eur (excl. BTW) per stuk
Meubilair	2400000	10 jaar	
Andere kantooruitrusting	2410000	5 jaar	enkel investering indien > 5.000 eur (excl. BTW) per stuk
Informaticamaterieel	2410000	3 jaar	
Rollend materieel & toebehoren	2420000	10 jaar	
Overige materiële vaste activa – inrichting gebouwen	2610000	10 jaar	

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

- worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde

Omschrijving	Algemene rekening	Afschrijving	Grensbedrag
--------------	-------------------	--------------	-------------

Concessies, octrooien, licenties, knowhow,...	21100000	5 jaar	
Plannen en studies	21400000	5 jaar	

SCHULDEN

- worden gewaardeerd tegen nominale waarde

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

- worden stelselmatig gevormd voor bestaande verplichtingen die zeker zijn op balansdatum en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden bepaald
- worden niet gehandhaafd als ze op het einde van het financieel boekjaar hoger zijn dan wat vereist is op basis van een actuele beoordeling van de risico's en kosten voor het autonoom bedrijf
- voor het enkel en dubbel vakantiegeld wordt een provisie aangelegd van 18.80 % van het brutojaarloon

NETTOACTIEF

- omvat de nominale waarde van de activa, verminderd met de gewaardeerde passiva

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De beschikbare fondsen zijn de enige niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (094/5-rekening). Deze fondsen worden per museum opgebouwd of afgebouwd met de jaarlijkse budgettaire resultaat van het boekjaar. De grootte van de fondsen is dus gelijk aan het beschikbare budgettaire resultaat. Deze fondsen kunnen worden herleid tot 2 soorten:

- Een **aankoopfonds** voor aankoop of restauratie van objecten voor de collectie van het museum (vb. kunstwerken of erfgoedobjecten)
- Een **projectenfonds** voor de (pre)financiering van belangrijke museale projecten (vb. een tentoonstelling)

Op 31/12/2019 zijn deze fondsen als volgt samengesteld:

Museum	Fonds / tijdelijke reserve	Stand op 31/12/2018	Totale onttrekking 2019 (BW)	Resultaat BJ 2019	VERSCHIL	Stand op 31/12/2019
Industriemuseum	aankoopfonds	256.447	-53.000	3.864	56.864	260.311
Industriemuseum	projectenfonds	531.068	-231.315	-93.309	138.006	437.759
Industriemuseum	TOTAAL	787.515	-284.315	-89.445	194.870	698.070
ETWIE	projectenfonds	136.527	-2.018	26.459	28.477	162.986
STAM	aankoopfonds	62.820	-25.000	-1.098	23.902	61.722
STAM	projectenfonds	1.089.082	-343.781	-120.486	223.295	968.596
STAM	TOTAAL	1.151.902	-368.781	-121.584	247.197	1.030.317
Alijn	aankoopfonds	0	0	0	0	0
Alijn	projectenfonds	198.843	-18.932	125.926	144.858	324.769
Alijn	TOTAAL	198.843	-18.932	125.926	144.858	324.769
Zakelijk team	werking zakelijk	117.494	-107.686	-69.718	37.968	47.776
Zakelijk team	TOTAAL	117.494	-107.686	-69.718	37.968	47.776
AGB ERFGOED	TOTAAL	2.392.282	-781.732	-128.362	653.370	2.263.919

Verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven

Het grote verschil bij het Industriemuseum situeert zich aan de uitgavenzijde. De 485k verschil tussen geraamde uitgaven en gerealiseerde uitgaven komt door de 198k op investeringen voor de drukkerijafdeling (niveau 4), die was voorzien op het exploitatiebudget. Door personeelsmutatie en een vertraagde instroom van nieuwe medewerkers zijn aan personeelszijde veel minder kosten (104k verschil). Bijkomend is er een verschil tussen het geraamde uitgavenbudget en de realisatie op collectieniveau, door het gebrek aan opportuniteit om stukken aan te kopen en door een vertraging in de geplande restauratie van enkele erfgoedtopstukken bij het KIK.

Actieplan					
OD00111	☐	Het realiseren van een ambitieuze kwaliteitsvolle uitvoering van de museale basisfuncties, zoals gedefinieerd door ICOM, het uitbouwen van een expertisecentrum over het erfgoed van alledag en het verduurzamen van haar innoverende, verbindende en creatieve werking als geëngageerde actor actief in de (inter)nationale erfgoedgemeenschap (Huis van Alijn).	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	1.455.101	1.241.528	85,3%	1.055.404	117,6%
	Ontvangsten	1.436.169	1.384.887	96,4%	1.088.345	127,2%
Investering	Uitgaven	0	24.045	0,0%	44.901	53,6%
	Ontvangsten	0	6.612	0,0%	30.000	22,0%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%

Het Huis van Alijn kende een relatief rustig jaar. Vandaar dat het verschil in uitgaven grosso modo kan verdeeld worden over een aantal structurele overheadkosten, die waren voorzien, maar niet nodig bleken te zijn. Door zeer late instroom van nieuwe medewerkers is er bv. een belangrijke minderuitgave op de publiekswerking.

Actieplan

OD00112		Uitvoeren van de Vlaamse beleidsprioriteiten die betrekking hebben op het digitaal cultureel erfgoed, het religieus cultureel erfgoed, de culturele archieven en het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, dit alles binnen de marges van de door de Vlaamse gemeenschap ter beschikking gestelde subsidie en in nauwe samenwerking met de brede culturele erfgoedgemeenschap.	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami
---------	---	---	-------	-------------	--------------

Budgettaire onderbouw		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	167.954	126.632	75,4%	98.690	128,3%
	Ontvangsten	327.000	327.372	100,1%	327	100113,8%
Investering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%

Actieplan

OD00114		Het STAM verder ontwikkelen als collectiebeherende instelling door het performant uitvoeren van de basisfuncties, zoals bepaald in de ICOM definities, om aldus een veelzijdig kruispunt te zijn waar inwoners, gebruikers en (internationale) bezoekers gefascineerd raken door Gent en door stedelijkheid wereldwijd (STAM)	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami
---------	--	---	-------	-------------	--------------

Budgettaire onderbouw		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	2.884.280	2.496.896	86,6%	2.177.027	114,7%
	Ontvangsten	2.356.453	2.343.847	99,5%	2.409.830	97,3%
Investering	Uitgaven	0	195.364	0,0%	14.411	1355,7%
	Ontvangsten	0	26.088	0,0%	12.472	209,2%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%

	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%
--	-------------	---	---	------	---	------

Het STAM, inclusief de uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten rond cultureel erfgoed, is volop bezig met de aanpassing van zijn permanent circuit. Het startschot werd daarvoor gegeven in 2019 en de oplevering en afwerking is voorzien in 2020. Aangezien dergelijke projecten altijd onderhevig zijn aan uitstel, moet weliswaar het budget voorzien worden om een aantal bestellingen te kunnen doen, maar is het niet zeker dat de kosten reeds vallen in het voorziene jaar. Het grote verschil is met andere woorden te wijten aan de uitstel van een aantal kosten naar 2020.

Actieplan					
OD00113	☐	Ondersteunen van de doelstellingen van de 4 inhoudelijke pijlers van AG Erfgoed door een performante gemeenschappelijke zakelijke werking uit te bouwen die gebaseerd is op samenwerking, betrokkenheid, schaalvoordelen, en het delen van kennis en expertise	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	572.440	505.133	88,2%	633.935	79,7%
	Ontvangsten	464.754	444.576	95,7%	646.036	68,8%
Investing	Uitgaven	0	9.161	0,0%	19.201	47,7%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%

Het zakelijk team was in 2019 nog volop bezig met de organisatie van de verhuis van naar het erfgoeddepot. Er was voorzien om dit jaar deze verhuisbeweging te kunnen finaliseren, voor de zware tuigen die momenteel nog opgeslagen worden in de site 'FNO', is dit echter niet gelukt. Het verschil tussen de gerealiseerde kosten en het budget is dus een uitstel van transport en aankoop van verpakkingsmateriaal naar 2020.

Toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar

Er zijn geen kosten, opbrengsten of evoluties die in 2019 een buitengewone invloed hadden op het budgettair resultaat van het boekjaar.

Overzicht van de gedeeltes van de kredieten voor investeringen en financiering voor 2019 die overgedragen werden

Er zijn geen gedeeltes van kredieten voor investeringen en financiering voor 2019 die overgedragen werden conform art. 258 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Overzicht van de verbonden entiteiten

Er zijn geen verbonden entiteiten.

Overzicht van de opbrengsten per belastingsoort

Niet van toepassing

Toegestane werkings- en investeringssubsidies

Het Autonoom Gemeentebedrijf heeft geen werkings- en investeringssubsidies verstrekt.

Identificatie

Administratieve gegevens

Naam:	Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed
Vestigingsadres:	Botermarkt 1, 9000 GENT
Ondernemingsnummer:	0537.522.332
Type onderneming:	Rechtspersoon
Rechtsvorm:	Autonoom gemeentebedrijf
NIS-code:	Niet van toepassing

T : +32 (0)9 210 54 10
F : +32 (0)9 232 43 40
www.bdo.be

Brusselsesteenweg 92
B-9090 Melle

AGB ERFGOED

**Verslagen van de commissaris aan de Gemeenteraad
over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019
in het kader van het Decreet Lokaal Bestuur**

VERSLAGEN VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED

In het kader van de controle van de jaarrekening binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC), in toepassing van artikel 33 van de statuten en overeenkomstig artikel 22 van de Beheersovereenkomst AGB Erfgoed van 16 december 2019 leggen wij u deze bundel voor die onze volgende verslagen bevat:

- Verslag van de commissaris over de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur (DLB) van 22 december 2017, het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 en het Ministerieel Besluit van 26 juni 2018, die van kracht zijn vanaf 1 januari 2020 en waarbij gebruik werd gemaakt van de overgangsmaatregelen om deze reeds toe te passen met ingang vanaf 1 januari 2019, betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019;
- verslag van de commissaris inzake de controle voor het boekjaar 2019 op de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC); en
- verslag van de commissaris over de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019.

Deze 3 verslagen dienen in onderlinge samenhang te worden gelezen en kunnen niet afzonderlijk van elkaar worden gezien of gebruikt.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de gemeenteraad van 26 juni 2017. Ons mandaat loopt af op de datum van de gemeenteraad die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de controle van de jaarrekening van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed uitgevoerd gedurende 3 opeenvolgende boekjaren.

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED OVER DE SAMENVATTING VAN DE ALGEMENE REKENINGEN EN DE TOELICHTING BIJ DE SAMENVATTING VAN DE ALGEMENE REKENINGEN BINNEN DE BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS (BBC) CONFORM HET DECREET LOKAAL BESTUUR EN DE UITVOERINGSBESLUITEN BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

Dit verslag omvat ons oordeel over de samenvatting van de algemene rekeningen (Schema J4 en J5) en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen (onder andere Schema T5) binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) (hierna de “BBC-rekening”), conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten. De BBC-rekening conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten bevat de balans op 31 december 2019, en de staat van opbrengsten en kosten voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen. De BBC-rekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed volgens de bepalingen van het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten, ten behoeve van de Gemeenteraad.

Verslag over de controle van de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de samenvatting van de algemene rekeningen (Schema J4 en J5) en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen (onder andere Schema T5) binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019, opgesteld op grond van het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, met een balanstotaal van € 3.672.066,02 en waarvan de staat van opbrengsten en kosten afsluit met een overschot van het boekjaar van € 124.611,95.

Naar ons oordeel geeft de samenvatting van de algemene rekeningen (Schema J4 en J5) en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen (onder andere Schema T5) binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed per 31 december 2019, alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle, in toepassing van artikel 33 van de statuten en overeenkomstig artikel 22 van de Beheersovereenkomst AGB Erfgoed van 16 december 2019, uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de

jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van het AGB de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bepaling inzake financiële verslaggeving

Aangezien de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) werd opgesteld in overeenstemming met het decreet lokaal bestuur en de uitvoeringsbesluiten en in het kader van de doelstellingen van dit referentiekader, is de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) niet geschikt voor andere doeleinden.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de BBC-rekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de BBC-rekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de BBC-jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat.

Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België na. Een wettelijke controle

biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het AGB om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het bestuursorgaan onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven van het oprichtingsdecreet en van de bepalingen uit het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsmede van de statuten en van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie in 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de controle van de jaarrekening verricht, en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de tegenover het autonoom gemeentebedrijf.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met het Decreet Lokaal Bestuur en diens uitvoeringsbesluiten.
- De resultaatverwerking, die aan de Gemeenteraad wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met het oprichtingsdecreet, de bepalingen uit het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, of van de statuten van de entiteit zijn gedaan of genomen.

Melle, 19 maart 2020

BDO Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door Bruno Claeys

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED INZAKE DE CONTROLE VOOR HET BOEKJAAR 2019 OP DE FINANCIËLE INFORMATIEVERSTREKKING BINNEN DE BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS (BBC) BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

Wij hebben de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) (de “financiële informatieverstrekking”) betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 gecontroleerd.

De financiële informatieverstrekking bevat:

- toelichting bij de beleidsevaluatie, behoudens de secties:
 - inhoudelijk en
 - overzicht van de personeelsinzet;
- financiële nota behoudens de schema’s J4 en J5; en
- toelichting en documentatie bij de financiële nota van de jaarrekening, behoudens:
 - schema T5
 - de verklaring van de materiële verschillen tussen gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven;
 - toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar.

De financiële informatieverstrekking is door de raad van bestuur van het Autonom Gemeentebedrijf Erfgoed opgesteld volgens de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding, in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur.

Verslag over de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) - oordeel zonder voorbehoud

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC)

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de opmaak van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) volgens het rapporteringsjabloon zoals vervat in de bijlage bij het Ministerieel besluit, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur.

De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor de boekhoudkundige organisatie zoals voorgeschreven door het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is eveneens verantwoordelijk voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle, in toepassing van artikel 33 van de statuten en overeenkomstig artikel 22 van de Beheersovereenkomst AGB Erfgoed van 16 december 2019. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België, uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij ethische voorschriften naleven alsook de audit plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) die het gevolg is van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschattingen gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden passend zijn maar die niet gericht zijn op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit neemt de commissaris de interne beheersing in overweging die relevant is voor het door de entiteit opstellen van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC). Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de presentatie van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC).

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel is de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 in alle van materieel belang zijnde opzichten opgesteld in overeenstemming met de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals respectievelijk opgesteld door de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur.

Overige aangelegenheid

Het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed heeft tevens een BBC-rekening conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten opgesteld voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2019, waarover wij in het eerste deel van deze bundel een afzonderlijk verslag hebben uitgebracht aan de Gemeenteraad van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed dd. 19 maart 2020.

Melle, 19 maart 2020

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a final downward stroke.

BDO Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door Bruno Claeys

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED OVER DE NIET-FINANCIËLE INFORMATIEVERSTREKKING BINNEN DE BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS (BBC) BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

We hebben een controle uitgevoerd om een conclusie met beperkte mate van zekerheid te geven omtrent de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019.

De “niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC)” bevat:

- de beleidsevaluatie behoudens sectie ‘financieel’; en
- de volgende elementen van de toelichting bij de financiële nota:
 - de verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven; en
 - toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettaire resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC)

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de opmaak van de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) volgens het rapporteringssjabloon zoals vervat in de bijlage bij het Ministerieel besluit, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door de Vlaamse Regering en de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor de boekhoudkundige organisatie zoals voorgeschreven door het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is eveneens verantwoordelijk voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid om een conclusie te geven op grond van onze beoordeling. Wij hebben onze werkzaamheden uitgevoerd volgens de International Standard for Assurance Engagements 3000 (ISAE 3000). Deze standaard vereist dat wij deontologische voorschriften naleven alsook de beoordeling plannen en uitvoeren om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC), in alle van materieel belang zijnde opzichten, in overeenstemming is met de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals respectievelijk opgesteld door de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding, in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de overeenstemming.

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid kunnen variëren wat de aard en de timing betreft ten opzichte van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid en is beperkt in vergelijking met het aantal vereiste werkzaamheden in het kader van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid, maar beoogt het verkrijgen van een mate van zekerheid die, naar de professionele oordeelsvorming van de beroepsbeoefenaar, betekenisvol is voor de beoogde gebruikers. De mate van zekerheid verkregen in een opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid is fundamenteel minder dan mocht een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid zijn uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen onderbouwende informatie voldoende en geschikt is om daarop onze conclusie te baseren.

Conclusie omtrent de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC)

Op grond van onze werkzaamheden zoals eerder beschreven in ons verslag, is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC), niet in alle van materieel belang zijnde opzichten, in overeenstemming is met de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar.

Melle, 19 maart 2020

BDO Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door Bruno Claeys

AGB Erfgoed - Raad van Bestuur

Besluit

Vergadering van 26 maart 2020

2020_ErfG_RvB_00017 jaarrekening 2019 en financiële toelichting - Goedkeuring

Beslissing: Goedgekeurd in vergadering van 26 maart 2020

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

de heer Sami Souguir

de heer Matthias Storme; mevrouw Caroline Van Peteghem; mevrouw Wis Versyp; de heer Lawrence Vanhove; de heer Philip Marquebreuck; mevrouw Tine De Moor; mevrouw Marianne Stevens; mevrouw Maaïke Blancke; de heer Jan Dauwe
mevrouw Kim Decatelle

Informatie bij het besluit

De raad van bestuur keurde in november 2018 de éénjarige meerjarenplanning 2019 goed. In juni 2019 nam de raad van bestuur kennis van de aanpassingen aan het éénjarig meerjarenplan in uitvoering van de begrotingscontrole en keurde ze de begrotingswijziging goed. In november 2019 nam ze kennis van de wijzigingen in uitvoering van de tweede begrotingscontrole.

Motivering

De raad van bestuur keurde in november 2018 de éénjarige meerjarenplanning 2019 goed. In juni 2019 nam de raad van bestuur kennis van de aanpassingen aan het éénjarig meerjarenplan in uitvoering van de begrotingscontrole en keurde ze de begrotingswijziging goed. In november 2019 nam ze kennis van de wijzigingen in uitvoering van de tweede begrotingscontrole.

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid en de beslissing werd genomen op grond van:

De statuten van het AGB Erfgoed, hoofdstuk V financiën, artikel 39 jaarrekening en budget.

Bijgevoegde bijlage(n):

- 20200124_DO_AGER_bundel rekening 2019.pdf
- 20200323_PR_AGER_jaarrekening_DEF.pdf

Beslissing

Het AGB Erfgoed - Raad van Bestuur beslist het volgende:

Artikel 1:

De raad van bestuur stelt de jaarrekening 2019 vast en legt die ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad.

Artikel 2:

neemt kennis van de financiële toelichting.

Bijkomende info bij het besluit

AGB Erfgoed - Zakelijke Werking ErfG

AGB ERFGOED

INDUSTRIE
MUSEUM

STA·M

AGB Erfgoed

JAARREKENING 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Beleidsevaluatie	7
Toelichting bij de beleidsevaluatie	9
Inhoudelijk	9
Overzicht van de personeelsinzet.....	28
Financieel	29
Overzicht van de beleidsvelden en beleidsdomeinen	36
Financiële nota	38
De doelstellingenrekening	38
Wettelijk model WT102-J1]	38
De staat van het financieel evenwicht.....	40
Wettelijk model WT103-J2	40
De realisatie van de kredieten	43
Wettelijk model WT104 – J3.....	43
De balans	44
Wettelijk model WT105 – J4.....	44
De staat van opbrengsten en kosten	46
Wettelijk model WT106-J5	46
Toelichting en documentatie bij de financiële nota van de jaarrekening.....	49
Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar functionele aard.....	49
Wettelijk model WT110 – T1	49
Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar economische aard.....	51

Wettelijk model WT111 – T2	51
De investeringsprojecten	57
Wettelijk model WT112 – T3	57
Evolutie van de financiële schulden	58
Wettelijk model WT113 – T4	58
Overzicht van de financiële risico's.....	59
Toelichting bij de balans	62
Wettelijk model WT114 – T5	62
Waarderingsregels.....	64
Beginbalans.....	64
Algemene principes	65
Afwijkingen en specifieke waarderingsregels.....	67
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	71
Verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven.....	71
Toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar	75
Overzicht van de gedeeltes van de kredieten voor investeringen en financiering voor 2019 die overgedragen werden	76
Overzicht van de verbonden entiteiten.....	77
Overzicht van de opbrengsten per belastingsoort	78
Toegestane werkings- en investeringssubsidies.....	79
Identificatie	81

Inleiding

Dit document bevat de jaarrekening 2019 voor het AGB Erfgoed en is gebaseerd op het éénjarig meerjarenplan 2019. In dit éénjarig meerjarenplan zijn samengevat volgende plannen terug te vinden:

Het Industriemuseum zet in op de integratie en uitbouw van de dienstverlenende rol (ETWIE). De rol wordt uitgebouwd door het opstarten van netwerken om werkingen en collecties af te stemmen en in te zetten op het verzamelen en ontsluiten van de beschikbare informatie over het TWI-erfgoed. Het Industriemuseum werkt verder aan de implementatie van de nieuwe visie door de vernieuwing van de twee resterende permanente tentoonstellingen en het museum als een gastvrije plek in de markt te zetten. Het onderzoek van de collectie vormt de basis van de werking. Het Huis van Alijn zet in op een participatieve werking om het cultureel erfgoed van het dagelijks leven te verzamelen, te onderzoeken en te ontsluiten. Met de tentoonstelling 'Legerdienst' worden de digitale collecties verder aangevuld. De nieuwe website voor beide musea moet de collectie- en publiekswerking ondersteunen.

Het STAM bereidt een nieuwe permanente opstelling voor tegen eind 2020, in 2019 wordt de tentoonstelling 'Underground' geprogrammeerd en het project In Situ i.s.m. OKV en Toerisme Vlaanderen. In 2019 zal het STAM ook de rol van de erfgoedcel binnen haar werking duidelijk afbakenen zodat er een win-win situatie ontstaat voor het STAM en de lokale erfgoedspelers in de stad.

Het zakelijk team zet in op proactieve managementrapportering en een vereenvoudiging/digitalisering van de administratieve werking. De opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst met de Stad Gent – inclusief de afspraken omtrent de samenwerking met de ondersteunende diensten – is hierin een belangrijke hefboom.

Aanvullend op de individuele ambities per museum, zijn er ook enkele gezamenlijk ambities uitgewerkt. Deze gezamenlijke ambities worden gedeeld met het AGB Kunsten en Design.

- Aansluitend op de grote gezamenlijke verhuisbeweging naar 2 externe depotruimtes, starten we een gezamenlijk depotbeheer gecoördineerd vanuit het Design Museum Gent;
- Via de gezamenlijke aanpak professionaliseren we het integraal veiligheidsbeleid voor onze musea;
- We bouwen een gezamenlijke promotie en communicatie uit, waarmee we de musea als een USP (unique selling proposition) voor de Stad Gent ontwikkelen;
- We zetten in op een gezamenlijke aanpak van enkele digitale vraagstukken zoals dataopslag (waaronder beeldmateriaal), verzamelen en verwerken van bezoekersinformatie, online ticketing, elektronische beveiliging en camerabewaking;
- We onderzoeken het potentieel van het verhuren van door onze musea ontwikkelde tentoonstellingen als aanvullende bron van financiering en als bijkomende meerwaarde voor het imago van het museum en de collecties;

- We versterken elkaar door het uitwisselen van kennis en ervaring omtrent aanvullende financiering;
- Op vlak van duurzaamheid werken we aan een optimalisatie van de klimatisatie in de museumgebouwen.

Tot slot geven we mee dat het AGB Erfgoed voor het eenjarig meerjarenplan 2019, en dus ook voor de jaarrekening 2019, de nieuwe regelgeving over BBC reeds toepast. Dit heeft als gevolg dat de opbouw van dit document en de (wettelijke) rapporten hier en daar verschillen ten opzichte van de vorige BBC - beleidsrapporten.

De nieuwe beleidsdoelstellingen van de musea en het zakelijk team zijn terug te vinden in de beleidsplannen die eind 2017 ingediend zijn bij de Vlaamse administratie conform het Cultureel Erfgoeddecreet. In de loop van 2019 zijn deze herwerkt en geïntegreerd in de nieuwe strategische cascade van de 'Groep Gent' bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan voor de periode 2020 – 2025. De wettelijke rapporten zijn voor dit eenjarig meerjarenplan gebaseerd op de strategische cascade van 'Groep Gent' uit de vorige legislatuur. Het overzicht van deze cascade is terug te vinden op de [website van de Stad Gent](#).

Beleidsvaluatie

Het Autonoom Gemeentebedrijf is als externe verzelfstandiging en via haar beheersovereenkomst verankerd in de strategische cascade van de stad Gent. In deze cascade is het gekoppeld aan de beleidsdoelstelling 'We koesteren ons ruim en divers erfgoed door het opnieuw een toekomst te geven'. Deze beleidsdoelstelling is in de cascade van de stad Gent aangeduid als niet-prioritair. Het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed heeft bijgevolg dus geen prioritaire doelstellingen. De beleidsvaluatie voor prioritaire actieplannen is hier dus niet van toepassing. We verwijzen daarom naar de toelichting hieronder voor de inhoudelijke evaluatie en financiële onderbouwing van de volledige planning. De opdeling van de inhoudelijke evaluatie is daarbij gebaseerd op de doelstellingen, zoals opgenomen in de beheersovereenkomst tussen elk museum en Vlaanderen in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet.

Toelichting bij de beleidsevaluatie

Inhoudelijk

HUIS VAN ALIJN

SD 1 Het Huis van Alijn bouwt samen met anderen aan een museum voor iedereen om de verbinding met het cultureel erfgoed van het dagelijks leven te versterken.

In de **publiekswerking** blijft de jaarkalender de rode draad: lichtfeest, Valentijn, Pasen met de paaszoektocht, Fiesta de la Muerte, Sinterklaas en Kerstdag met de kerstzoektocht. Daarnaast vormen ook de thema's van de tijdelijke expo's de inspiratie voor het organiseren van publieksactiviteiten (erfgoeddag, museumnacht,...)

Het verbeteren van de **toegankelijkheid** blijft belangrijk: evaluatie van de hoofdtentoonstelling, toegankelijkheidsadvies bij tijdelijke expo's, lancering prikkelmand en organisatie i.s.m. het Industriemuseum een vorming 'gidsen voor mensen met autisme'. De samenwerking met Enchanté voor het aanbieden van basisdiensten (WC, Wifi, EHBO, babyspot) en een uitgesteld museumbezoek voor personen die hier nood aan hebben zijn opgestart. Bij vier publieksevenementen (Lichtfeest, Paaszoektocht, Sinterklaas, Kerstzoektocht) werd een budgetvriendelijk aanbod voor personen in armoede aangeboden i.s.m. het Fonds Vrijetijdsparticipatie.

De visie over de rol van een **outreachlabo** in het Huis van Alijn werd door het team opgemaakt. Daarnaast wordt aan verdere netwerkuitbouw gedaan via deelname aan congressen en werkgroepen.

We zetten sterk in op de doelgroep **gezinnen met kinderen**: deelname publieksbevraging rond familievriendelijkheid i.s.m. Publiq, verdere uitbouw Pierke van Alijn, themazoektochten in het museum, lancering spelkoffer.

De ondersteuning van en samenwerking met de **Vrienden van Alijn** blijft een belangrijk actiepunt.

Vanaf november is **de nieuwe website** online met de versterking van de online identiteit.

SD2 Op participatieve manieren bouwt het Huis van Alijn een collectie uit om het cultureel erfgoed van het dagelijks leven te borgen en te delen met iedereen.

Een intern team werkte aan de opmaak van een geactualiseerd collectiebeleidsplan en stemde ook met externe partners af. In 2020 wordt dit plan gepubliceerd met een nieuwe thematische indeling. Het Huis van Alijn zet in op **participatieve en proactieve verwerving** In het kader van de lopende onderzoeken i.f.v. de **expo's ROOK en MIJN LEGERDIENST** werden hiaten in de referentiecollectie weggewerkt. Concreet worden 14 objecten verworven, 55

films en 250 digitale collectiestukken. Daarnaast worden ook interviews geregistreerd en in de collectie opgenomen. Het samenwerkingsverband tussen FARO, Bokrijk en het Huis van Alijn rond het vormen van een visie rond het hedendaags verzamelen van het dagelijks leven, werd opgestart. Als museum van het dagelijks leven staat ICE centraal in de werking. Het Huis van Alijn is partner binnen het internationale ICH-IMP project en wordt als gastspreker internationaal uitgenodigd om de werking, visie en aanpak van ICE toe te lichten als good practice. Bij de expo ROOK wordt i.s.m. WIE een rondetafelgesprek met diverse internationale partners georganiseerd waarbij de complexiteit van rookerfgoed besproken worden.

De lancering van de nieuwe website huisvanalijn.be in november 2019 is een belangrijke stap in de visie op collectie binnen de digitale strategie. Collectie delen, maximaal herbruikbaar voor iedereen en open linked data is het streven. Bij de lancering worden 5.320 collectiestukken/40 thematische datasets gepubliceerd (doorzoekbaar, raadpleegbaar en met te downloaden beeld). Binnen het overleg contentplanning worden thematische datasets bepaald die opeenvolgend worden gepubliceerd. Na de lancering in november zijn in 2019 84 downloads geregistreerd.

De verhuis van de **objectcollectie** van het Huis van Alijn naar de twee Centrale Erfgoeddepots is gefinaliseerd. Daarnaast werd een grondige controle inzake conditie en registratie van de collectiestukken in de hoofdtentoonstelling gerealiseerd. Voor de **digitale audiovisuele collecties** (gedigitaliseerd en digital born) is een proces voor een inhaalbeweging inzake registratie en rechtenklaring opgemaakt, dat met extra subsidies vanaf 2020 kan worden gerealiseerd (i.s.m. IM). Er is ook een aanzet gegeven om een inhaalbeweging te realiseren voor de verpakking, registratie, digitalisering van de **documentaire collecties**. Deze collecties worden in interne depots bewaard.

SD 3 Het Huis van Alijn voert samen met anderen onderzoek om de kennis en expertise over het veranderende dagelijkse leven structureel te verbreden, te verdiepen en te delen.

Naast het structureel onderzoek naar rituelen, tradities en gewoonten van het dagelijks leven in Vlaanderen vanaf de 20ste eeuw werd vooral onderzoek gedaan in het kader van de tentoonstellingen en activiteiten (**ROOK, LEGERDIENST en CIRCUS**) met bijbehorende verdiepende registratie. De installatie en performances voor een OFFRENDA DE LA MUERTE (2019) was aanleiding voor onderzoek naar dit ritueel. De onderzoeksresultaten worden gedeeld in tentoonstellingen. Ook de nieuwe website wordt ingezet om onderzoek te delen. Bij het online brengen van de site werden 23 collectie-artikels gepubliceerd. Daarnaast wordt de circuscollectie beschikbaar gesteld en gedeeld op circusnomads.com over Vlaamse circusartiesten die naar de US trokken in de periode 1900-1940.

Museummedewerkers voeren zelf onderzoek en zoeken samenwerking met externe personen, organisaties en instellingen in het kader van onderzoek. De collectie en medewerkers worden gevraagd als partners in externe onderzoeken en het museum is een populaire stageplaats voor studenten uit diverse opleidingen (geschiedenis, publieksgeschiedenis, gerontologie/geriatrie, ergotherapie, sociaal werk, multimedia). Participatief werken hoort bij de onderzoeksmethodiek van het Huis van Alijn; bij elke expo wordt een samenwerking met de betreffende erfgoedgemeenschappen gerealiseerd, zowel met privépersonen alsook organisaties en instellingen.

In 2019 waren er **204 externe gebruikers** van Studio Alijn voor opzoeken en raadplegingen ter plaatse.

Er werden **233 infovragen** beantwoord waarvan 89 vragen komen uit de culturele sector (38,2%), 5 vragen uit de sociale sector (2,2%), 53 uit de onderwijssector (22,7%), 41 uit de commerciële sector (17,6%) en 45 vragen komen van particulieren (19,3%).

Daarnaast waren er ook **49 adviesvragen** waarbij de nadruk ligt op het delen van kennis inzake digitalisering, collectiebeheer, onderzoek, educatie, vrijwilligersbeleid, toegankelijkheid.

Er waren **68 digitale beeldaanvragen waarbij 759 beelden werden aangeleverd**. De bibliotheek bestaat uit 4051 boeken waarvan er 3100 te raadplegen zijn in Studio Alijn, 951 in het Circuscentrum. De boeken zijn thematisch geordend en zijn geregistreerd en doorzoekbaar via cageweb.be

SD 5 Het Huis van Alijn zet in op een kwaliteitsvolle, efficiënte organisatie en een waarderend, talentgericht medewerkersbeleid om zijn missie op een duurzame manier te realiseren.

Het nieuwe organogram voor het Huis van Alijn en het Industriemuseum werd uitgerold. Een duidelijke taakverdeling en verdeling van de rollen werd uitgeschreven en toegelicht. Elk museum startte met een tweewekelijks operationeel overleg om de opvolging van werk en projecten te delen en bij te sturen. De verslagen van alle vergaderingen worden digitaal samengebracht en zijn leesbaar voor elke medewerker. Daarnaast worden ook teammomenten georganiseerd om actieplannen en grote projecten te communiceren en kennis te delen. Leidinggevenden werden ondersteund in het voeren van samenwerkingsgesprekken met alle medewerkers.

In het Huis van Alijn werden een onderzoeker A, een communicatie- en een publieksmedewerker, een administratieve medewerker (gedeeld met het IM), een databeheerder (gedeeld met het IM) aangeworven.

De medewerkers werden bevroegd over de interne communicatie per museum en museumoverschrijdend. Een werkgroep interne communicatie ging aan de slag met de resultaten van deze bevraging.

Voor het Huis van Alijn werd een klankbordgroep opgericht. Deze groep wordt betrokken bij de werking van het museum, geeft feedback, ondersteunt het museum bij belangrijke beslissingen en kiest minimum een, maximum twee vertegenwoordigers die zullen zetelen in de commissie van advies.

Er startten werken in de kapel om deze als locatie voor verhuur te kunnen gebruiken. De vestiaire van het museum werd vernieuwd. Er werd daarvoor samengewerkt met het Dienstenbedrijf Sociale Economie, Sociale Dienst OCMW/Stad Gent.

De opmaak van het calamiteitenplan werd opgestart. Het plan zal verder afgewerkt worden in 2020.

Voor museumnacht en andere grote evenementen werd een veiligheidsdraaiboek ontwikkeld.

Opleidingen betreffende veiligheid (explosie veiligheid, BA4, EHBO, ...) werden gevolgd door personeelsleden die een functie hebben binnen de veiligheid van het museum en door het technisch team.

INDUSTRIEMUSEUM**SD 1. Het Industriemuseum is een gastvrij museum en stimuleert ontmoeting en dialoog, om mensen te verbinden in de verwondering en interesse voor de sporen van onze industriële geschiedenis.**

We ontwikkelden tools om de toegankelijkheid te verhogen voor bezoekers met extra noden waaronder digitaal beschikbare zaalteksten (voor audio-ondersteuning van blinde en slechtziende bezoekers) en plattegronden, een prikkelmand, afspraken-gids en sociaal verhaal voor individuele bezoekers (voor personen met autisme). We ontwikkelden checklists toegankelijkheid die we intern hanteren voor de scenografie van tentoonstellingen, de organisatie van publieksactiviteiten en communicatie. We organiseerden i.s.m. het Huis van Alijn een vorming 'gidsen voor mensen met autisme'.

In functie van gastvrijheid zetten we in op het uitrollen en communiceren van maatwerk, waarbij we in overleg met de doelgroep een programma op maat samenstellen (o.a. rondleiding blinden/slechtzienden, workshop voor mensen met autisme). We namen deel aan een publieksbevraging rond familievriendelijkheid i.s.m. Publiq en organiseerden een bezoekersbevraging bij de deelnemers van het Middeleeuws Ontbijt en de Maakdag (gezinnen). Erfgoedbewakers, onthaalmedewerkers en demonstratoren werden gecoacht in gastvrijheid via verschillende interne overlegstructuren. We ontwikkelden een wegwijzer (print) voor museumbezoekers.

De vriendenwerking (voordien een aparte vzw) werd ingebed binnen de publiekswerking, er werd een gevarieerd activiteitenprogramma voor vrienden ontwikkeld en de communicatie naar de vrienden werd versterkt, o.a. door de opstart van een vriendennieuwsbrief. De vrijwilligerswerking werd versterkt door het aanwerven van een coördinator die de begeleiding van de vrijwilligers op de textiel- en drukkerijafdeling nauw opvolgt. Een onthaalbrochure voor vrijwilligers werd voorbereid, tijdens de Week en de Dag van de vrijwilliger organiseerden we een activiteit.

We zetten in op een drempelverlagend aanbod en communicatie voor een publiek dat moeilijk(er) de weg naar het museum vindt. We startten de samenwerking met Enchanté op voor het aanbieden van basisdiensten (WC, Wifi, EHBO, lockers) en een uitgesteld museumbezoek voor personen die hier nood aan hebben. Bij drie publieksevenementen (Maakdag krokusvakantie, Maakdag herfstvakantie, Drukfestival) werd een budgetvriendelijk aanbod voor personen in armoede aangeboden i.s.m. het Fonds Vrijetijdsparticipatie. I.s.m. Brede School organiseerden we een naschoolse workshopreeks voor kinderen van drie scholen uit de buurt, gekoppeld aan een toonmoment voor ouders en familie. We zetten sterk in op deelname aan/organisatie van initiatieven met ontwikkeling van een publieksaanbod die de participatie van een breed publiek bevorderen, met bijzondere aandacht voor families. In 2019 organiseerden we o.m. twee Maakdagen (familiedagen), een openingsfestival voor de nieuwe drukkerijafdeling, een ontmoetingsdag voor (oud)werknemers in de grafische industrie.

SD 2. Het Industriemuseum is een dynamische en creatieve werkplek, waar de collectie en het museumverhaal bezoekers, makers en kenners inspireren en stimuleren tot nieuwe creaties, ideeën en kennisopbouw.

Op de nieuwe drukkerijafdeling werden maakplekken ingericht en enkele werkende collectiestukken werden publiek gerestaureerd i.s.m. vrijwilligers. Er werd een interne 'werkgroep maakplekken' opgericht, in functie van het uitwerken van een gedragen beleid in 2020 om de krijtlijnen en invulling van de maakplekken in het museum te omschrijven. We richtten een stuurgroep op met externe vertegenwoordigers om het inhoudelijk concept af te bakenen van de nieuwe textielafdeling (toon- en maakplek, vernieuwing 2020).

De begeleiding van de demonstratoren en vrijwilligers en de opvolging van projecten op de textiel- en drukkerijafdeling gebeurt sinds 2019 door een nieuw aangeworven coördinator. Er startten 9 nieuwe vrijwilligers in de textiel- en drukkerijafdeling op, zij worden ingezet bij publieksdemonstraties, onderhoud en restauraties van de werkende textielmachines en drukpersen en verzorgen mee de productie van textiel en drukwerk voor de museumshop.

Voor scholen en groepen werd een nieuw aanbod aan workshops ontwikkeld in de nieuwe drukkerijafdeling, voor individuele deelnemers organiseerden we negen workshops, gericht op volwassenen en gezinnen, rond textiel- en druktechnieken. We organiseerden i.s.m. IN-Gent een textieluitwisseling waarbij nieuwkomers en vrijwilligers op de textielafdeling textieltechnieken demonstreerden en uitwisselden.

Samen met makerspace Ingegno/De Creatieve STEM kreeg het materiaal in de Tinker Studio een eerste update, op basis van verschillende testmomenten met bezoekers. Een vijftal nieuwe vrijwilligers versterkten het bestaande vrijwilligersteam, zij kregen een opleiding en werden ingeschakeld als tinkeraar op zondagen en evenementen. We organiseerden een inspiratiedag rond Tinkering, om de bevindingen van het 3T-project (Techniek in Tastbare Tools) te delen met het onderwijs- en erfgoedveld, in samenwerking met Howest Industrial Design Center en Arteveldehogeschool.

SD 3. De collectie van het Industriemuseum wordt kwaliteitsvol beheerd en is uitgebouwd tot een representatieve collectie, voor iedereen toegankelijk en beschikbaar, om zo de kennis van en waardering voor ons industrieel erfgoed te versterken.

Met extra personeelsinzet werden de objecten op stukniveau gecontroleerd, geregistreerd, schoongemaakt, gefotografeerd en klaargemaakt voor transport naar de nieuwe depots (Ghelamco en Katoennatie). Voor de collectievreemde deelcollecties of objecten (cfr. Collectieplan 2014-2018) werd de procedure voor herbestemming en afstoting verder doorlopen (samenstelling dossiers, goedkeuring door gemeenteraad, contact met potentiële overnemers).

In 2020 zijn 162 verwervingsdossiers opgestart. Ongeveer één derde ervan mondde uit in een effectieve schenking of aankoop. De actieve en participatieve collectievorming stond in het teken van de drukkerijcollectie. Via mondelinge geschiedenis (10 interviews met drukkers), een ontmoetingsdag voor drukkers en een publieke oproep (fotoreeksen en documentair materiaal) is de drukkerijcollectie verrijkt.

De museumwebsite werd stapsgewijs aangevuld met collectie-items en -verhalen (o.a. telecommunicatie en drukkerij). De registratie- en digitaliseringsacties stonden hoofdzakelijk in het teken van de vernieuwde permanente tentoonstelling en de content van de website. In overleg met Packed en Wikipedia Belgium onderzocht het Industriemuseum de mogelijkheden van Wikimediaplatformen en Wiki-toepassingen in functie van het open beschikbaar stellen van data en kennis. Vanaf 2020 zal dit resulteren in concrete acties (o.a. organisatie van Wikicafé's in het museum)

Alle objecten uit organisch materiaal bestemd voor de nieuwe drukkerijtentoonstelling kregen een curatieve en preventieve anoxiebehandeling. De expertise over het dynamisch behoud van industriële collecties werd gedeeld op de internationale conferentie 'Big Stuff'.

SD 4. Het Industriemuseum investeert structureel in het voeren van historisch en technisch onderzoek over de collectie en de kernthema's. Op die manier dragen we bij aan de kennisopbouw, -deling en waardering van technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed.

Er werd historisch onderzoek verricht naar de grafische industrie, met een focus op de periode na 1950. De resultaten werden ontsloten in de nieuwe permanente tentoonstelling, tijdschriftartikels (Tijd-Schrift en De Gulden Passer), verhalen op de website en via verrijkende registratie van de

drukkerijcollectie in het Adlib-beheersysteem. In samenwerking met studenten van de UGent (Historische Praktijk II) werd een onderzoeksproject opgezet naar arbeidsveiligheid en -welzijn.

De kennismedewerker behandelde 198 informatievragen, waarvan 102 personen de bibliotheek fysiek bezochten. Het gros van de onderzoeksvragen kadert binnen de thema's wonen en werken, bedrijfsgeschiedenissen en fabrieksgebouwen, en textiel (zowel afgewerkte producten als textieltechnieken).

Voor de vernieuwing van de permanente tentoonstellingen (drukkerij en textiel) waren experts uit verschillende hogescholen en universiteiten vertegenwoordigd in de stuurgroep. Daarnaast deden museummedewerkers een bijdrage op diverse (intern)nationale studiedagen en conferenties (bv. IMP, Aubusson: immaterieel erfgoed en musea; AEPM: Monotype project).

SD 5. Het Industriemuseum is uitgegroeid tot een sterk merk en verhoogt zijn zichtbaarheid om het publieksbereik te vergroten.

We ontwikkelden een uitgebreide communicatiecampagne met een doordachte mediamix (o.a. affichecampagne, advertenties, flyercampagne, radiospot, aanwezigheid in de stad op openingsfestival, en online: website en social media) gericht op het brede publiek, groepen en scholen, gezinnen, bureaus, dagjestoeristen, de grafische sector en pers n.a.v. de opening van de nieuwe drukkerijafdeling. We organiseerden een openingsevent (drukfestival) op 4 en 5 mei, goed voor 2.569 bezoekers.

Er werden verschillende communicatieacties uitgevoerd in functie van de naamsbekendheid van het Industriemuseum, zo werd o.m. een nummer van OKV volledig gewijd aan het Industriemuseum, een nieuwe algemene flyer verspreid in Vlaanderen en adverteerden we zoals nationaal als internationaal, bvb. in 'Das Erbe unserer Welt', een bijlage bij National Geographic Germany (gericht op de Duitse markt). De Industriemuseum-account bij Tripadvisor werd opgefrist. Er werd gestart met een contentplan als basis voor de vernieuwde website, die eind 2018 werd gelanceerd en in 2019 werd bijgestuurd in functie van gebruiksvriendelijkheid en gebruikersintuïtie. In 2019 werd de website zo'n 17 procent meer bezocht dan het jaar voordien.

In overleg met Visit Gent werd de weergave van het Industriemuseum op de toeristische website geoptimaliseerd. We herwerkten de meertalige wandelkaart 'Sporen van industrieel Gent' en verdeelden dit toeristisch product via museumonthaal, de stadswinkel en Visit Gent, maar ook via bezienswaardigheden op het parcours.

SD 6. Het Industriemuseum (met de dienstverlenende rol) is een kwaliteitsvolle en efficiënte organisatie met een waarderend en talentgericht medewerkersbeleid, om zijn missie op een duurzame manier te realiseren.

Het nieuwe organogram voor het Huis van Alijn en het Industriemuseum werd uitgerold. Een duidelijke taakverdeling en verdeling van de rollen werd uitgeschreven en toegelicht. Elk museum startte met een tweewekelijks operationeel overleg om de opvolging van werk en projecten te delen en bij te sturen. De verslagen van alle vergaderingen worden digitaal samengebracht en zijn leesbaar voor elke medewerker. Daarnaast worden ook teammomenten georganiseerd om actieplannen en grote projecten te communiceren en kennis te delen. Leidinggevenden werden ondersteund in het voeren van samenwerkingsgesprekken met alle medewerkers.

In het Industriemuseum werden een communicatiemedewerker, een administratieve medewerker (gedeeld met het HVA), een databeheerder (gedeeld met het HVA) en een coördinator textiel- en drukkerijafdeling aangeworven. Bij de dienstverlenende rol ETWIE startte een nieuwe kennismedewerker.

De medewerkers werden bevraagd over de interne communicatie per museum en museumoverschrijdend. Een werkgroep interne communicatie ging aan de slag met de resultaten van deze bevraging.

Voor het Industriemuseum en voor de dienstverlenende rol ETWIE werd een klankbordgroep opgericht. Deze groep wordt betrokken bij de werking van het museum/dienstverlenende rol, geeft feedback, ondersteunt bij belangrijke beslissingen en kiest minimum een, maximum twee vertegenwoordigers die zullen zetelen in de commissie van advies.

Er startten werken in de zalen van het museum om deze als locatie voor verhuur te kunnen gebruiken.

De opmaak van het calamiteitenplan werd opgestart. Het plan zal verder afgewerkt worden in 2020.

Voor museumnacht en andere grote evenementen werd een veiligheidsdraaiboek ontwikkeld.

Opleidingen betreffende veiligheid (explosie veiligheid, BA4, EHBO, ...) werden gevolgd door personeelsleden die een functie hebben binnen de veiligheid van het museum en door het technisch team.

Het dossier voor de milieuvergunning van het Industriemuseum werd opgestart samen met de IDPBW van de Stad Gent en FM. Verdere afwerking volgt in 2020.

DIENTVERLENENDE ROL ETWIE – EXPERTISECENTRUM VOOR TECHNISCH, WETENSCHAPPELIJK EN INDUSTRIEEL ERFGOED

SD 1 De dienstverlenende rol ETWIE vormt een aparte cel binnen de werking van het Industriemuseum. De inbedding van deze rol in het museum moet de positie van ETWIE, als bruggenbouwer en kennisknooppunt, binnen en buiten het TWI-erfgoedveld versterken.

2019 is het eerste jaar van de **nieuwe beleidsperiode** voor de dienstverlenende rol ETWIE, die sinds 1 januari 2018 wordt opgenomen door het Industriemuseum. In het kader van kennisdeling en -ontwikkeling is in samenwerking met Datable werk gemaakt van een **digitale strategie** voor de komende jaren, die zal leiden tot een nieuwe website met verbeterde kennisbank. Die kennisbank vormt het speerpunt van het **nieuwe communicatieplan**, dat inzet op verbreding en verdieping van de ETWIE-communicatie. De cijfers zitten in een **stijgende lijn** (website: 67.000 bezoekers, +26 procent; bibliografie: 9144 items, +162; referentiesexpertise- en informatievragen: 207, nulmeting). Kennisontwikkeling en -deling gebeurt ook in het kader van **ETWIE-evenementen** (7de ETWIE-ontmoetingsdag, studiebezoek archief Delhaize, studiebezoek industrieel erfgoed Oost-Vlaanderen in samenwerking met de Vrienden van het Museum, ontmoetingsdag Brandweererfgoed), die de deelnemers als goed tot zeer goed beoordelen. De kennismedewerkers vormen **twee themanetwerken** en ontwikkelen erfgoedveldtekeningen (bedrijfserfgoed: focus kunststof erfgoed; academisch erfgoed: focus universitair erfgoed). Samen met de molengemeenschap wordt gewerkt aan de erkenning van de techniek door opname op de Inventaris **Immaterieel Cultureel Erfgoed**, terwijl we andere lopende trajecten verder versterken (waardering van het immaterieel klompenerfgoed, onderzoek naar technieken in klompenmakerij en kunstsmederij) en een nieuwe ronde meester-leerlingbeurzen ondersteunen en begeleiden. Naast **herbestemmingsvraagstukken** (13 gedocumenteerde trajecten in 2019) ligt de focus van de projectwerking op de waardering van **brandweererfgoed** in Vlaanderen en de ontwikkeling van een grootschalig project rond gevaarlijk erfgoed (**asbest**) in de cultureel-erfgoedsector. De **klankbordgroep**, die een afspiegeling vormt van de TWIE-sector, versterkt de interne werking van de dienstverlenende rol.

STAM**SD1. De collectie centraal**

De STAM-collectie, en bij uitbreiding de Collectie Gent, is voor het museum het hart van de werking.

In 2019 werden de laatste stukken verhuisd naar de nieuwe depots Katoennatie en Ghelamco, waar de stukken in betere omstandigheden bewaard worden. In totaal werden 6.125 items gereinigd, gefotografeerd, geregistreerd en verhuisd. 4.159 items zijn verhuisd naar depot Ghelamco, 1.966 items naar depot Katoennatie.

Er werd ook verder ingezet op het blijvend zichtbaar maken van de collectie. Zo waren er eind 2019 4.712 records ontsloten via www.stamgent.be/collectie en www.erfgoedinzicht.be. Wat een toename is van 2.162 records. Enkele collectiestukken werden tijdelijk in bruikleen gegeven aan binnen- en buitenlandse musea. Een drukplaat met voorstelling van het kasteel de Rode in Destelbergen werd in langdurige bruikleen gegeven aan het Industriemuseum.

De STAM-collectie werd uitgebreid met zo'n 22 aanwinsten met een totaal van 213 Objecten. Het merendeel was afkomstig van schenkingen. Het museum kocht 15 stukken aan en 16 objecten werden van het Huis van Alijn, Stad Gent, het Archief Gent overgedragen naar het STAM.

Verscheidene collectiestukken werden gerestaureerd en 19 houten objecten kregen een anoxiebehandeling. Om het eigen restauratiebudget aan te vullen werden er 2 subsidiedossiers ingediend bij de Koning Boudewijnstichting, die allebei gehonoreerd werden.

Verder werd ingezet op collectieonderzoek waaronder C14-onderzoek op een balkzool, het aanvullen van de digitale collectiedossiers en uitbouw van de museumbibliotheek ism de partners van de Kunstenbibliotheek.

SD2. Blijvende focus op stedelijkheid

In de periode 2019-2023 blijft het STAM het Vlaamse en internationale fenomeen stedelijkheid intens belichten, zowel historisch als hedendaags. Die focus krijgt vorm in de vaste werking en in projecten.

Stedelijkheid is hét thema van het STAM. In een tijd waarin meer dan 50 procent van de wereldbevolking in steden woont, is er meer dan ooit nood aan plekken waar die snel veranderende steden worden geduid. Gent is daar, als prototypisch voorbeeld van een West-Europese stad, een mooi 'museum- en studieobject' voor. Het STAM onderzoekt wat steden tot steden maakt, en gaat daarmee aan de slag in tentoonstellingen en projecten. De wereld van steden, overal op aarde, is een blijvende bron van inspiratie voor het museum. De wisselwerking tussen het lokale en het bovenlokale (zowel regionaal als (inter)nationaal) is een rode draad in de werking van het STAM. Ook de nieuwe vaste opstelling zal daar blijik van geven.

In 2019 kwamen de plannen voor de realisatie van een nieuwe permanente opstelling tegen 10.10.2020 in een stroomversnelling. In het voorjaar werd fase 1 van de overheidsopdracht voor de realisatie van de nieuwe permanente opstelling van het STAM gegund. In de volgende maanden werd het concept verder uitgewerkt, prospectie gedaan naar mogelijke bruiklenen, project rondmeertaligheid afgerond, enz ... met als resultaat een definitief ontwerp in het najaar. Het STAM liet in de zomer een luchtfoto van het grondgebied Gent maken ifv van de nieuwe lichtvloer in de introductieruimte van het STAM, en een

Europese aanbesteding voor de realisatie van deze vloer werd gelanceerd. Midden oktober kreeg het STAM het fantastisch nieuws dat de stad 1,64 miljoen ging voorzien voor de realisatie van de herinrichting van het vast circuit en de vernieuwing van de inkomhalie en shop. Op 24 december 2019 werd het definitief ontwerp voor de permanente opstelling en de aanbesteding voor de lichtvloer werd gegund.

De tentoonstelling “ het museum van de Misdaad” werd wegens succes verlengd tot het eerste weekend van juni. In totaal bezochten 40.798 mensen de tentoonstelling. In het hetzelfde weekend opende ook de tentoonstelling Vlaamse Meesters in Situ, een onderdeel van het kunstenparcours georganiseerd door Openbaar Kunstbezit Vlaanderen en gefinancierd door Toerisme Vlaanderen.

Vanaf 22/11/2019 konden de bezoekers in het STAM terecht voor de tentoonstelling “Ondergronds in de stad”.

De voorbereidingen werden ook getroffen voor de toekomstige tentoonstellingen ‘Housing Apart Together’ ism C-Mine en Skyline ism museum van Rotterdam.

Medewerkers van het STAM participeerden regelmatig aan studiedagen en conferenties in binnen en buitenland. Zo verzorgde Lars de Jaegher in Kyoto een lezing in een sessie rond Sustainable Urban and Local Community Development georganiseerd door CAMOC, het subcomité dat stadsmusea verenigt binnen ICOM.

SD3. Een beklijvende museumervaring

Het STAM biedt tegen 2023 al zijn bezoekers een hedendaagse en aangepaste museumervaring aan, met aandacht voor kwaliteitsvolle toeleiding en presentaties, en op een plek van ontmoeting en cultureel leven: de Bijlokesite.

Het STAM blijft inzetten op het verhogen van het bezoekerscomfort van bepaalde doelgroepen met in 2019 de focus op doven en slechthorenden. Een rondleiding specifiek voor deze doelgroep werd ontwikkeld en uitgetest. Dit traject wordt verdergezet in 2020 zodat het STAM bij de opening van het vernieuwde vast circuit dovenrondleidingen in het standaardpakket kan aanbieden.

Ook dit jaar werden er specifieke publieksactiviteiten ontwikkeld bij de tentoonstelling. In het kader van “Het museum van de misdaad” was Peter Aerts met zijn gespreksperformance te gast in het STAM. Voor ‘Vlaamse meesters in Situ’ werden er lezingen en rondleidingen georganiseerd rond het kloosterleven in de middeleeuwen. Speciaal voor de tentoonstelling 'Ondergronds', herwerkte Studio ORKA een van hun eerste voorstellingen: 'LAVA, een bodemonderzoek' en dit was een schot in de roos. Op minder dan 3 uur tijd was de voorstelling volledig uitverkocht. Er worden opnieuw voorstelling gepland in 2020. Studio Orka ontwikkelde ook voor de tentoonstelling een installatie gericht op kinderen.

‘De kubieke meter’ – een plek waar de Gentenaars hun verzamelingen in het museum kunnen tonen - blijft een vast waarde. In 2019 toonde Kasper Geeroms zijn collectie van energy drinks en Anouk Van De Velde haar collectie van voorwerpen in bakeliet.

In 2019 werden er 27 stadsklassen georganiseerd voor 1084 leerlingen en 107 begeleiders. Vanaf schooljaar '20-'21 zullen deze stadsklassen georganiseerd worden door de jeugdherberg. Een bezoek aan het STAM blijft een onderdeel van het pakket.

Voor de uitbouw van een actieve doelgroepencommunicatie werd in het najaar een medewerker PR & promotie aangeworven.

Er werd ook bestek gelanceerd en gegund voor de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl voor het STAM.

SD4. Een digitale sprong voorwaarts

Tegen 2023 maakt het STAM een digitale sprong voorwaarts en doet in alle aspecten van zijn werking een beroep op digitale mogelijkheden.

De collectie (en haar ruimere context) wordt verder gedigitaliseerd en digitaal beschikbaar gesteld. Van 2.162 objecten werden nieuwe foto's gemaakt, werd de basisregistratie verder opgekuist of nieuw ingevoerd. Er werd een projectsubsidie aangevraagd in het kader van de Inhaalbeweging Collectieregistratie om de collectieregistratie en -ontsluiting van de archeologische collectie een boost te geven. Dit project werd goedgekeurd en gaat vanaf 1 maart 2020 van start.

Om de STAM collectie nog meer in de kijker te zetten op stamgent.be werd er eind 2019 een extra feature toegevoegd waar de meest bekeken collectiestukken getoond worden. Met 197.133 sessies, 148.159 unieke gebruikers, 443.483 paginaweergaven stegen bezoekerscijfers van de website met meer dan 10% ten opzichte van 2018.

De uitbouw van een online ticketing – en reservatie systeem en een geïntegreerd CRM systeem bleef prioritair. De vooropgestelde timing van het gezamenlijk traject met de andere musea en van het OBR (online betalen en reserveren) -traject de stad Gent bleek niet haalbaar. Het STAM is eind 2019 bijgevolg zelf aan de slag gegaan met een flexibel CRM-pakket, waardoor een overstap naar een gezamenlijk systeem op termijn mogelijk is.

SD5: Een evoluerend business model

Het STAM streeft naar een duurzaam business model waardoor de organisatie gewapend is om haar missie en doelstellingen blijvend waar te kunnen maken. Het business model zet in op efficiëntie- en effectiviteitswinsten, optimalisering van de inkomsten, aanvullende financiering en een streven naar duurzaamheid. Het gaat er bovendien van uit dat we niet alles zelf hoeven te doen en dat we meer vanuit de netwerkgedachte willen werken.

Het STAM blijft actief samenwerken met de Gentse AGB-musea en de zakelijk cel. Zo stelt het STAM erfgoedbewakers ter beschikking aan het Huis van Alijn en wordt er gewerkt met 1 overkoepelende hoofderfgoedbewaker. Er is een gezamenlijke depotcoördinator voor de gezamenlijke erfgoeddeppots. Opleidingen werden gevolgd, er werd gestart met de opmaak van een calamiteitenplan. Het project 'relichting' werd afgerond.

Om bijkomende inkomsten te verwerven zette het STAM in 2019 o.m. in op zaalhuur. Er waren in totaal 150 zaalhuur activiteiten voor 6.409 personen. Daarvan waren er 82 betalende (3.575p) en 68 niet-betalende (2.834p).

Het shop arrangement werd uitgebreid ifv de tentoonstellingen. In totaal gingen er 4.632 producten over de toonbank. Het plan voor de inrichting van de nieuwe STAM shop en balie in 2020, rekening houdend met de doelgroep, efficiënte verkoop en flexibiliteit (inzetbaarheid tijdens evenementen) kreeg vorm.

Ism het Muziekcentrum De Bijloke werd er een bestek gelanceerd voor een gezamenlijk horeca-exploitant. Gunning is voorzien begin 2020.

Een fundraisingtraject ifv bijkomende financiering voor het vast circuit werd opgestart, onder begeleiding van Emolife. Een partnerdossier werd aangemaakt en uitnodigingen voor gesprekken werden eind december verstuurd.

Er werd ook ingezet op de vrijwilligerswerking in het STAM. In 2019 startten er 6 nieuwe vrijwilligers voor publiekswerking bij de tijdelijke tentoonstellingen (In Situ en Ondergronds).

In 2019 kwam de inhoudelijke klankbordgroep van het museum voor de eerste keer samen op 26 november.

Bovenlokale erfgoedcel

Uitvoeren van de Vlaamse beleidsprioriteiten die betrekking hebben op het digitaal cultureel erfgoed, het religieus cultureel erfgoed, de culturele archieven en het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, dit alles binnen de marges van de door de Vlaamse gemeenschap ter beschikking gestelde subsidie en in nauwe samenwerking met de brede culturele erfgoedgemeenschap.

In 2019 werden de volgende acties gerealiseerd in het kader van de Vlaamse Beleidsprioriteiten:

Voor inzetten op digitaal cultureel erfgoed zijn dat:

- verder opvolging project literair.gent.be samen Stadsbibliotheek Gent, Archief Gent, Universiteitsbibliotheek en andere literaire partners. De redactie kwam 2x samen op 25/06 & 19/11.
- verder actualiseren applicatie 'Zichten op Gent' en onderzoeken van de mogelijkheid om dit online aan te bieden
- voorbereiden materiaal op DVD-R voor digitalisering door VIAA

Voor het inzetten op het religieus cultureel erfgoed zijn dat:

- verder participeren aan de stuurgroep voor nazicht en opmaak van de inventarissen van het roerend kunst- en cultuurpatrimonium van de vijf monumentale kerken in Gent; bijeenkomst op 19/03 (opdracht afgerond in 2019)
- participeren aan overleg religieus erfgoed kunsteden; bijeenkomst op 13/06 werd afgelast
- realiseren rond de muurschilderingen in de refter van het STAM (in het kader van In Situ project van OKV)

Voor het inzetten op culturele archieven:

- coördineren van het Gents Archieven Overleg (GAO) . Het GAO kwam 2x samen op 19/02 en 15/10
- organisatie publieksevenement op 13/04 in het STAM naar aanleiding van de 1200ste verjaardag van een oorkonde uit het Rijkstarchief Gent

Voor ondersteuning vrijwilligerswerking:

- coördineren van Erfgoeddag op 28/4 in het thema 'vakmanschap', 36 deelnemende organisatoren en 80 activiteiten; voorbereiding editie 2020
- organiseren van de jaarlijkse Dag van het Gents historisch onderzoek in samenwerking met de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent (MGOG) dat doorging op 30/11 met als thema Van Eyck; 4 lezingen; 90 aanwezigen

- verderzetten inventarisering van de collectie van het Museum van de Gerechtelijke Politie;
- ondersteunen herinrichting van museum bij de politie zelf in de Groendreef; een deel van de expo Misdaad in het STAM werd overgebracht, aangepast en opgesteld. Heropening op 19/09. organiseren van de jaarlijkse Dag van het Gents historisch onderzoek in samenwerking met de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent (MGOG) dat doorging op 30/11 met als thema Van Eyck; 4 lezingen; 90 aanwezigen
- verderzetten inventarisering van de collectie van het Museum van de Gerechtelijke Politie;
- ondersteunen herinrichting van museum bij de politie zelf in de Groendreef; een deel van de expo Misdaad in het STAM werd overgebracht, aangepast en opgesteld. Heropening op 19/09.

ZAKELIJK TEAM**Het zakelijk team ondersteunt de verschillende musea, zodat deze zich maximaal kunnen focussen op het uitvoeren van de basisfuncties en dienstverlenende rollen**

Een zakelijke werking brengt een aanzienlijke hoeveelheid administratie met zich mee, vaak onderworpen aan allerlei regeltjes vanuit wetgevende kaders. Goed bestuur gaat verder dan gewoon volgen van reglementaire kaders. Als organisatie wil je kunnen aantonen aan de verschillende belanghebbenden – ook andere dan de puur wetgevende – dat je betrouwbaar bent in de verschillende facetten van de werking. Dit door transparant te zijn in de vele verschillende (beslissings-)processen, traceerbaarheid en vlot kunnen rapporteren zijn hierin belangrijk. Bovendien wil je via de zakelijk werking niet alleen inzicht krijgen in wat gepasseerd is, maar wil je ook vooruit kunnen kijken. Aangezien deze eerste twee invalshoeken redelijk wat registratie met zich meebrengen, willen we als zakelijk team ook het perspectief van de medewerkers die hiermee geconfronteerd worden behartigen. We streven er dan ook naar om dit alles te organiseren met een zo min mogelijke administratieve last. De drie perspectieven dienen in evenwicht te zijn, waarbij elk perspectief uiteraard gelijkwaardig is aan de andere.

Volgende onderdelen van de zakelijke werking zijn in 2019 onder de loep genomen en verfijnd:

- Vereenvoudigen en digitaliseren van de administratieve werking:
 - Digitaliseren van de loonberekening bij de opmaak van een budget
 - BI rapporten: de wettelijke verplichte rapporten volgens BBC zijn aangepast aan de wetgeving, de nieuwe strategische cascade en de noden aan overzichten op museumniveau voor het AGB
 - Nieuw huishoudelijk reglement en werking in M-besluitvorming: op basis van de evaluatie van de werking van de bestuursorganen, is het huishoudelijk reglement bijgesteld in maart. De weerslag hiervan in M-besluitvorming, het systeem voor digitale ondersteuning bij de besluitvorming, is technisch uitgewerkt en de nieuwe werkwijzen zijn toegelicht aan alle musea.
- Er is een nieuw meerjarenplan opgemaakt voor de periode 2020 – 2025, waarin zowel de individuele doelstellingen van de musea als de gezamenlijke doelstellingen zijn uitgewerkt.
- Er is een nieuwe beheersovereenkomst opgemaakt met de Stad Gent voor de periode 2020 – 2025, parallel met het nieuwe meerjarenplan. Een belangrijk onderdeel hiervan is de dienstverlening vanuit de ondersteunende diensten van de Stad.
- 2019 is het eerste jaar van een nieuwe legislatuur, wat voor een AGB gepaard gaat met een vernieuwing van de raad van bestuur. De nieuwe bestuurders zijn geïnstalleerd en geïnformeerd over de manier van werken. Op basis van de evaluatie van de afgelopen legislatuur is de werking met de commissie van advies herzien. In 2019 zijn eerste bijeenkomsten met de nieuwe klankbordgroepen op museumniveau gestart. Vanaf 2020 zal vanuit de klankbordgroepen een commissie van advies afgeleid kunnen worden die het cultuurbeleid zal adviseren.

- De start van de nieuwe legislatuur is ook gepaard gegaan met het in werking treden van aangepaste wetgeving, die bepalend is voor de bestuurlijke werking van een AGB. Vanuit het zakelijk team is het nieuwe Decreet Lokaal Bestuur en vernieuwde Bestuursdecreet opgevolgd en geïmplementeerd. Concreet heeft dit een impact op de opmaak van het meerjarenplan, de manier waarop we invulling dienen te geven op openbaarheid van bestuur en op de structuur van de nieuwe beheersovereenkomst met de Stad Gent.
- Het zakelijk team coördineert verschillende competentienetwerken binnen beide AGB's, volgende groeitrajecten zijn doorlopen via deze netwerken:
 - Leidinggevend en HR contactpersonen: er is in 2019 veel aandacht besteed aan het aanleggen van gezamenlijke werfreserves voor gelijkaardige functies bij verschillende musea. We beschikken nu over meerdere, vrij uitgebreide werfreserves die sindsdien al verschillende malen aangesproken zijn voor zowel contracten van bepaalde als onbepaalde duur.
 - M-besluitvorming: het nieuwe besluitplatform is in de loop van 2018 geïntroduceerd, in 2019 zijn tal van sjablonen voorzien ter ondersteuning van besluitvormingsprocessen. Deze sjablonen vergemakkelijken de opmaak van bepaalde besluiten (vb. aanwerven van een medewerker, goedkeuren van een bestek) aangezien enkel nog de inhoudelijke informatie omtrent het specifieke dossier dient ingevuld te worden. Dit platform wordt niet alleen gebruikt door medewerkers van de musea, ook door diensten van Departement HR van de Stad Gent alsook de raad van bestuur.
 - Financiële contactpersonen: Het netwerk van de financiële contactpersonen is in 2019 op geregelde tijdstippen samengekomen. Via dit netwerk worden best practices uitgewisseld en zijn de financiële contactpersonen (inter)actiever geïnformeerd. Dit alles met het oog op een grotere zelfstandigheid in de musea. Er werden via dit netwerk opleidingen voorzien rond aanpassingen in wetgeving (BTW) en het invoeren van nieuwe processen (museumpas - facturatieflow).
 - Werkgroep gebouwbeheer: In 2019 heeft deze groep heel wat tijd besteed aan het verzamelen van de infrastructurele noden bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan. Dit heeft geleid tot een duidelijk overzicht dat maximaal gehonoreerd is vanuit de Stad met bijkomende middelen. Voorbeelden hiervan zijn gezamenlijke vragen zoals een vernieuwing van de camerabewaking in de verschillende musea en vernieuwing van de vloot, alsook individuele initiatieven ter optimalisatie of renovatie/verbouwing van de individuele museumsites.
 - Werkgroep welzijn en Werkgroep veiligheid: In de werkgroep welzijn zijn de jaaractieplannen, die eerder opgemaakt zijn op basis van de welzijnsenquête uit 2017, verder opgevolgd en in uitvoering gebracht. De werkgroep veiligheid behandelt thema's zoals de opmaak van calamiteitenplannen, waarbij gerekend kan worden op de expertise van een preventieadviseur risicobeheer vanuit de IDPBW van de Stad Gent. Beide werkgroepen maken jaarlijks een actieplan op als leidraad voor de werking, waarin zowel gezamenlijke thema's voor alle musea, als specifieke individuele items per museum in worden opgenomen.
 - Werkgroep planning interne bewaking: deze werkgroep werd reeds in 2017 opgestart. De planning van de (hulp)erfgoedbewakers wordt er over de musea heen afgestemd en bijgestuurd waar nodig. In 2019 is een model uitgewerkt om de nodige capaciteit die gepland en ingezet wordt, beter op te volgen in functie van beschikbaar budget per museum.

- Werkgroep strategisch leidinggevenden interne bewaking: deze werkgroep wordt sinds eind 2019 ondersteund door een externe expert zodat de competenties in de musea verder kunnen groeien, dit met het integraal veiligheidsbeleid al leidraad. Vanuit het beleid en na bekendmaking van de toekenning voor extra middelen voor vernieuwing van de camerabewaking, is de planning voor de komende jaren verder geconcretiseerd.
- Werkgroep Boekjebezoek: In het voorjaar concentreerde de werkgroep zich op het finaliseren van een voorstel omtrent de verhoging van het gidsenhonorarium en de verkoopprijzen van de bezoekers. In juni werd er samen met het Departement Ouderenzorg bekeken in welke mate deze specifieke doelgroep reeds terecht kan in het bestaand aanbod van de musea, welke inspanningen reeds geleverd worden en welke ideeën uitgewerkt kunnen worden in de toekomst. Naast het operationeel overleg in functie van de continuïteit van de werking werd er in het najaar ook aandacht besteed aan het delen van kennis rond het softwareprogramma waar Boekjebezoek mee werkt (Recreatex).
- Het zakelijk team heeft op vraag van de musea enkele bijeenkomsten gecoördineerd om de nood aan een gezamenlijke systeemarchitectuur voor de digitale ontsluiting van de collectie te bekijken. Good practices werden gedeeld en het vormde een basis voor elk museum om dit verder museumspecifiek uit te werken.

Het zakelijk team stimuleert een bewuste dialoog over gezamenlijk aan te pakken thema's

Beide AGB's zijn vrij recente organisaties die begin 2014 van start zijn gegaan. De musea bestonden reeds voordien, het zakelijk team is samen met de AGB's opgestart. De initiële pijlers voor het zakelijk team zijn financieel beheer, HR en de bestuurlijke werking. Naarmate deze basispijlers vorm gekregen hebben, kwamen er ook ruimte en opportuniteiten om andere thema's aan te snijden. Vanuit het zakelijk team willen we dit debat meer verankeren in de werking en structureel ondersteunen. We zullen hiervoor tools aanreiken die een gezamenlijk gedragen inzicht bieden in de huidige manier van werken. Op basis hiervan zal bewust en geobjectiveerd gekozen kunnen worden welke nieuwe thema's we gezamenlijk willen ontwikkelen en hoe we bestaande gezamenlijke thema's kunnen verfijnen. We streven hierbij een realistische timing na, zodat de veranderingen haalbaar zijn voor onze medewerkers.

Veiligheid, beveiliging en gebouwbeheer

Zoals reeds eerder vermeld, zijn middelen vanuit de Stad beschikbaar gemaakt voor de vernieuwing van de camerabewaking. In 2019 is een voorafname van het nieuw beleid verkregen voor de vernieuwing in het MSK (AGB Kunsten en Design) ter voorbereiding op de tentoonstelling 'Van Eyck. Een optische revolutie.' In het najaar is het nieuws gekomen dat ook voor de overige musea budget voorzien wordt om de vernieuwing de komende jaren door te voeren.

In 2019 is het relighting-project afgewerkt, alle voorziene middelen bij de musea, het Departement Facility Management van de Stad en vanuit FOCI zijn omgezet in de overstap naar LED-verlichting in de museumzalen. De inspanning van de afgelopen jaren zet zich ondertussen om naar een daling van het energieverbruik.

Huis van Alijn

2014	69.954 kWh
2015	94.039 kWh
2016	75.115 kWh
2017	68.345 kWh
2018	50.234 kWh
2019	42.572 kWh

Industriemuseum

2015	320.000 kWh
2016	291.800 kWh
2017	247.800 kWh
2018	161.800 kWh
2019	166.400 kWh

STAM

2011	526.000 kWh
2012	495.000 kWh
2013	461.000 kWh
2014	400.000 kWh

2015	385.000 kWh
2016	398.000 kWh
2017	375.000 kWh
2018	359.000 kWh
2019	onvolledig

Na de relighting zetten we de komende jaren in op de klimatisatie in onze museumgebouwen. De behoeften hiervoor zijn in het eerste deel van 2019 in kaart gebracht en gedocumenteerd in functie van het meerjarenplan. Ook hiervoor zijn bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan bijkomende middelen toegekend, zowel voor studies als voor de concrete ingrepen.

Coördinatie van de verhuis naar twee nieuwe erfgoeddepots

De verhuis naar het geklimatiseerde erfgoeddepot in de Ghelamco arena is in de eerste helft van 2019 afgerond. Momenteel zitten we in de nazorgfase, waarbij de laatste afwerkingspunten met de opdrachtnemer van de verhuis worden uitgeklaard. Voorlopige oplevering is voorzien begin 2020. In juni is dit depot in gebruik genomen waarbij de werking rond gezamenlijk depotbeheer, gecoördineerd door de gezamenlijk depotbeheerder, in de praktijk is uitgerold. Verschillende medewerkers uit de musea zijn toegewezen aan rollen en hebben al enkele opleidingen gevolgd, zowel concreet over de werking in het depot (sleutels en badges, werkafspraken), als opleidingen omtrent brandbestrijding en EHBO. Het handboek met de werkafspraken en de calamiteitenplannen hebben een eerste aanzet gekregen. Ondertussen kunnen er terug objecten worden opgehaald of geraadpleegd voor bijvoorbeeld de verschillende collectiewaarderingstrajecten waarvoor meerdere musea subsidies hebben toegekend gekregen. Sinds de ingebruikname in juli, zijn er op 82 dagen één of meerdere collectie-gerelateerde bezoeken geweest in deze depotruimte.

De depotruimte die gehuurd wordt in de haven, is in de 2de helft van 2019 verder uitgebreid. De reeds ingerichte ruimte, goed voor 4.000 m², is met 3.200 m² uitgebreid. In dit 2de deel is – in tegenstelling tot de oorspronkelijke ruimte – geen inrichting voorzien, aangezien hier o.a. de grote machines van het Industriemuseum worden bewaard. Verder zal deze bijkomende ruimte gebruikt worden voor grote objecten die niet in rekken geplaatst kunnen worden, en als overslagruimte voor vb. lege transportkisten die horen bij tijdelijke tentoonstellingen. In 2019 zijn de grote machines uit het depot in Nieuwland reeds verhuis naar deze extra ruimte, begin 2020 volgen de laatste verhuisbewegingen: de machines uit de FNO site. In de loop van 2019 zijn er op 96 dagen één of meerdere collectie-gerelateerde bezoeken geweest in deze depotruimte.

Gezamenlijke marketing en communicatie

In 2019 is gewerkt aan het uitbouwen van een gezamenlijke marketing en communicatie met als doelstellingen: meer betalende bezoekers uit dichtbij-regio's aantrekken, meer groepen aantrekken en meer erkenning krijgen voor de musea als USP voor de Stad Gent. Op basis van gesprekken met het

directiecomité, communicatiemedewerkers en partners is een visie en krijtlijnen voor meerjarenplan 2020 – 2025 uitgewerkt. Er zijn gesprekken gevoerd met Museum Dr. Guislain, De Wereld van Kina, Historische Huizen en het Gents Universiteitsmuseum om te polsen naar interesse naar deelname aan dit programma. Alle partijen hebben ondertussen bevestigd om deel te nemen.

Er wordt reeds meerdere jaren samengewerkt omtrent communicatie, deze samenwerking is in 2019 gecontinueerd, gecoördineerd door het zakelijk team:

- Museumnacht;
- Gezamenlijke deelname aan de Cultuurmarkt Vlaanderen;
- De website degentsemusea.be;
- De gezamenlijke nieuwsbrief naar groepen;
- De organisatie van het communicatieoverleg tussen de Gentse musea;
- Boekjebezoek, de entiteit die groepsreservaties verwerkt

Volgende samenwerkingen zijn vanuit de gezamenlijke insteek opgevolgd:

- Museumpas;
- UiTpas (5 jaar UiTpas);
- VISIT Gent;
- Toerisme Vlaanderen (nieuw structureel overleg vanuit het Vlaams Museumoverleg);
- De werkgroep communicatie binnen het Vlaams Museumoverleg;
- Overeenkomsten met socio-culturele verenigingen zoals VRIJUIT en Iedereen verdient Vakantie.

Overzicht van de personeelsinzet

	VTE op jaarbasis
AGER (AGB Erfgoed)	73,8
Huis van Alijn	13,2
A (Niveau A)	3,2
B (Niveau B)	4,5
C (Niveau C)	3,9
D (Niveau D)	1,6
Industriemuseum	24,1
A (Niveau A)	4,0
B (Niveau B)	5,5
C (Niveau C)	6,6
D (Niveau D)	5,8
E (Niveau E)	2,2
ETWIE	4,1
A (Niveau A)	1,6
B (Niveau B)	2,6
STAM	24,9
A (Niveau A)	7,5
B (Niveau B)	6,4
C (Niveau C)	5,8
D (Niveau D)	5,2
Zakelijk Team	7,4
A (Niveau A)	1,8
B (Niveau B)	1,0
C (Niveau C)	4,6

Financieel

Filters - Overzicht van alle beleidsdoelstellingen, met de bijbehorende actieplannen en acties	
Budgetronde	W192
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Beleidsdoelstelling SD00025

We koesteren ons ruim en divers erfgoed door het opnieuw een toekomst te geven.

Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	7.768.959	6.575.049	84,6%	6.355.863
	Ontvangsten	6.987.226	6.840.334	97,9%	6.556.940
Investing	Uitgaven	0	426.346	0,0%	288.729
	Ontvangsten	0	32.699	0,0%	141.737
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	142.321

Actieplan

OD00110		MIAT is hét referentiemuseum over industrie, arbeid en textiel en hét kenniscentrum voor roerend en immaterieel industrieel erfgoed in Vlaanderen, door zijn museale kernfuncties op een performante en duurzame wijze uit te voeren voor een brede (inter)nationale erfgoedgemeenschap(MIAT)	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami
---------	---	---	-------	-------------	--------------

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	2.689.183	2.204.861	82,0%	2.390.808
	Ontvangsten	2.402.850	2.339.651	97,4%	2.412.402
Investering	Uitgaven	0	197.775	0,0%	210.217
	Ontvangsten	0	0	0,0%	99.264
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	142.321

Acties

AC35043 - Onderzoek, publicaties en expertisedeling

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35048 - Publieksparticipatie en communicatie

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35051 - Verwerven van de collectie

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35052 - Behoud en beheer van de collectie

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35056 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging

AGB Erfgoed - MIAT

Acties

AC35057 - Projecten en tentoonstellingen

AGB Erfgoed - MIAT

Actieplan					
OD00111	☐	Het realiseren van een ambitieuze kwaliteitsvolle uitvoering van de museale basisfuncties, zoals gedefinieerd door ICOM, het uitbouwen van een expertisecentrum over het erfgoed van alledag en het verduurzamen van haar innoverende, verbindende en creatieve werking als geëngageerde actor actief in de (inter)nationale erfgoedgemeenschap (Huis van Alijn).	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	1.455.101	1.241.528	85,3%	1.055.404
	Ontvangsten	1.436.169	1.384.887	96,4%	1.088.345
Investering	Uitgaven	0	24.045	0,0%	44.901
	Ontvangsten	0	6.612	0,0%	30.000
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties	
AC35111 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35113 - Verwerven van de collectie	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35114 - Behoud en beheer van de collectie	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35115 - Onderzoek, publicaties en expertisedeling	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35116 - Projecten en tentoonstellingen	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Acties	
AC35117 - Publieksparticipatie en communicatie	AGB Erfgoed - Huis van Alijn

Actieplan					
OD00112		Uitvoeren van de Vlaamse beleidsprioriteiten die betrekking hebben op het digitaal cultureel erfgoed, het religieus cultureel erfgoed, de culturele archieven en het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, dit alles binnen de marges van de door de Vlaamse gemeenschap ter beschikking gestelde subsidie en in nauwe samenwerking met de brede culturele erfgoedgemeenschap.	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	167.954	126.632	75,4%	98.690
	Ontvangsten	327.000	327.372	100,1%	327
Investing	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties	
AC35058 - Digitaal cultureel erfgoed	AGB Erfgoed - STAM

Acties	
AC35059 - Religieus erfgoed	AGB Erfgoed - STAM
Acties	
AC35060 - Culturele archieven	AGB Erfgoed - STAM
Acties	
AC35061 - Vrijwilligerswerking cultureel erfgoed	AGB Erfgoed - STAM

Actieplan					
OD00113		Ondersteunen van de doelstellingen van de 4 inhoudelijke pijlers van AG Erfgoed door een performante gemeenschappelijke zakelijke werking uit te bouwen die gebaseerd is op samenwerking, betrokkenheid, schaalvoordelen, en het delen van kennis en expertise	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	572.440	505.133	88,2%	633.935
	Ontvangsten	464.754	444.576	95,7%	646.036
Investering	Uitgaven	0	9.161	0,0%	19.201
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties	
AC35062 - Veiligheidsbeheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team

Acties	
AC35063 - Financieel beheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35064 - Personeelsbeheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35065 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35066 - Facilitair beheer	AGB Erfgoed - Zakelijk Team
Acties	
AC35257 - Beheer algemene financiering AGB Erfgoed	AGB Erfgoed - Zakelijk Team

Actieplan					
OD00114		Het STAM verder ontwikkelen als collectiebeherende instelling door het performant uitvoeren van de basisfuncties, zoals bepaald in de ICOM definities, om aldus een veelzijdig kruispunt te zijn waar inwoners, gebruikers en (internationale) bezoekers gefascineerd raken door Gent en door stedelijkheid wereldwijd (STAM)	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018
Exploitatie	Uitgaven	2.884.280	2.496.896	86,6%	2.177.027
	Ontvangsten	2.356.453	2.343.847	99,5%	2.409.830

Investering	Uitgaven	0	195.364	0,0%	14.411
	Ontvangsten	0	26.088	0,0%	12.472
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0

Acties

AC35068 - Verwerven van de collectie

AGB Erfgoed - STAM

Acties

AC35069 - Projecten en tentoonstellingen

AGB Erfgoed - STAM

Acties

AC35070 - Onderzoek, publicaties en expertisedeling

AGB Erfgoed - STAM

Acties

AC35071 - Publieksparticipatie en communicatie

AGB Erfgoed - STAM

Acties

AC35072 - Interne organisatie en externe vertegenwoordiging

AGB Erfgoed - STAM

Acties

AC35112 - Behoud en beheer van de collectie

AGB Erfgoed - STAM

Overzicht van de beleidsvelden en beleidsdomeinen

Filters	
Bestuur/ Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Budgetronde	W192

Beleidsdomein	Beleidsveld
Lerende en culturele stad	Musea

Financiële nota

De doelstellingenrekening

Wettelijk model WT102-J1

Filters - Doelstellingenrekening	
Budgetronde	W192
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Niet-prioritaire beleidsdoelstellingen		
	Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	265.285	-781.732
Uitgaven	6.575.049	7.768.959
Ontvangsten	6.840.334	6.987.226
Investing	-393.646	0
Uitgaven	426.346	0
Ontvangsten	32.699	0
Financiering	0	0
Uitgaven	0	0
Ontvangsten	0	0

Totalen		
	Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	265.285	-781.732
Uitgaven	6.575.049	7.768.959
Ontvangsten	6.840.334	6.987.226
Investing	-393.646	0
Uitgaven	426.346	0
Ontvangsten	32.699	0
Financiering	0	0
Uitgaven	0	0
Ontvangsten	0	0

Opmerking bij dit rapport: de rubriek 'Algemene Financiering' bevat geen budget, alle financiering wordt toegewezen aan een beleidsveld en -domein. Dit is een gevolg van het feit dat het Autonom Gemeentebedrijf vb. de gebouwen ter beschikking gesteld krijgt van de Stad Gent waardoor onderhoud en investeringen daar in het budget opgenomen zijn. Het Autonom Gemeentebedrijf doet verder geen beroep op leningfinanciering. Hierdoor is de 'Algemene Financiering' leeg in dit rapport.

De staat van het financieel evenwicht

Wettelijk model WT103-J2

Filters - Staat van het financieel evenwicht	
Budgetronde	W192
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Resultaten	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Exploitatiesaldo (a-b)	265.285	-781.732
I.a. Ontvangsten	6.840.334	6.987.226
I.b. Uitgaven	6.575.049	7.768.959
II. Investeringsaldo (a-b)	-393.646	0
II.a. Ontvangsten	32.699	0
II.b. Uitgaven	426.346	0
III. Saldo exploitatie en investeringen (I+II)	-128.362	-781.732
IV. Financieringsaldo (a-b)	0	0
IV.a. Ontvangsten	0	0
IV.b. Uitgaven	0	0
V. Budgettair resultaat van het boekjaar (III+IV)	-128.362	-781.732
VI. Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar	2.392.282	2.392.282
VII. Gecumuleerd budgettair resultaat	2.263.920	1.610.549
VIII. Onbeschikbare gelden	0	0
IX. Beschikbaar budgettair resultaat (VII-VIII)	2.263.920	1.610.549

Autofinancieringsmarge	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Exploitatiesaldo (a-b)	265.285	-781.732
II. Netto periodieke aflossingen (a-b)	0	0
II.a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen	0	0
II.b. Periodieke terugvordering leningen	0	0
III. Autofinancieringsmarge (I-II)	265.285	-781.732

Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Autofinancieringsmarge	265.285	-781.732
II. Correctie op de periodieke aflossingen (a-b)	0	0
II.a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen	0	0
II.b. Gecorrigeerde aflossingen obv financiële schulden	0	0
III. Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	265.285	-781.732

Geconsolideerd financieel evenwicht	Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Beschikbaar budgettair resultaat	2.263.920	1.610.549
AGB Erfgoed	2.263.920	1.610.549
II. Autofinancieringsmarge	265.285	-781.732
AGB Erfgoed	265.285	-781.732
III. Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	265.285	-781.732
AGB Erfgoed	265.285	-781.732

In bovenstaande tabel lezen we onder 'III. Saldo exploitatie en investeringen (I+II)' het **saldo** van deze jaarrekening naast het beoogde saldo uit het meerjarenplan 2019, en dit voor het volledige AGB. Volgende situaties kunnen zich voordoen:

- Bij een negatief saldo in het meerjarenplan: Is het saldo volgens de jaarrekening **lager** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **meer** uit onze reserves putten dan voorzien. Is het saldo volgens de jaarrekening **hoger** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **minder** uit onze reserves putten dan voorzien.
- Bij een positief saldo in het meerjarenplan: Is het saldo volgens de jaarrekening **lager** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **minder** reserve opbouwen dan voorzien. Is het saldo volgens de jaarrekening **hoger** dan het saldo volgens het meerjarenplan, dan wil dit zeggen dat we op AGB-niveau **meer** reserve opbouwen dan voorzien.

Voor 2019 was een negatief saldo voorzien in het meerjarenplan, we gingen er dus van uit dat we uit de reserves zouden putten. Onder '**V. Budgettaire resultaat van het boekjaar**' lezen we het resultaat dat het AGB onderhoudt na 2019. Daarin zien we dat we eindigen met een minder negatief saldo en dus **minder putten uit onze reserves dan voorzien**.

In het overzicht hieronder geven we dit resultaat voor elke entiteit afzonderlijk. In de praktijk beschikt elke entiteit namelijk over een eigen analytische boekhouding, waardoor het resultaat kan verdeeld worden.

Museum	Fonds / tijdelijke reserve	Resultaat BJ 2019
Industriemuseum	aankoopfonds	3.864
Industriemuseum	projectenfonds	-93.309
Industriemuseum	TOTAAL	-89.445
ETWIE	projectenfonds	26.459
STAM	aankoopfonds	-1.098
STAM	projectenfonds	-120.486
STAM	TOTAAL	-121.584
Alijn	aankoopfonds	0
Alijn	projectenfonds	125.926
Alijn	TOTAAL	125.926
Zakelijk team	werking zakelijk	-69.718
Zakelijk team	TOTAAL	-69.718
AGB ERFGOED	TOTAAL	-128.362

De realisatie van de kredieten

Wettelijk model WT104 – J3

Filters - Kredietrealisatie	
Budgetronde initiële kredieten	B19
Budgetronde eind kredieten	W192
Jaar	2019
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

	Jaarrekening		Eindkredieten		Initiële kredieten	
	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten
Autonom gemeentebedrijf	7.001.395	6.873.033	7.768.959	6.987.226	7.440.898	6.962.942
Exploitatie	6.575.049	6.840.334	7.768.959	6.987.226	7.440.898	6.962.942
Investing	426.346	32.699	0	0	0	0
Financiering	0	0	0	0	0	0
Leningen en leasings	0	0	0	0	0	0
Toegestane leningen en betalingsuitstel	0	0	0	0	0	0
Overige financieringstransacties	0	0	0	0	0	0

De balans

Wettelijk model WT105 – J4

Filters - De balans	
Bestuur/ Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Profit center structuur versie	Huidig
Profit center structuur	All

ACTIVA	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Vlottende activa	2.897.926	3.169.640
A. Liquide middelen en geldbeleggingen	1.341.918	1.598.560
B. Vorderingen op korte termijn	1.535.231	1.508.363
1. Vorderingen uit ruiltransacties	126.827	83.059
2. Vorderingen uit niet-ruiltransacties	1.408.404	1.425.304
C. Voorraden en bestellingen in uitvoering	20.777	62.717
II. Vaste activa	774.140	465.703
A. Vorderingen op lange termijn	0	0
1. Vorderingen uit ruiltransacties	0	0
B. Financiële vaste activa	375	375
4. Andere financiële vaste activa	375	375
C. Materiële vaste activa	701.998	405.059
1. Gemeenschapsgoederen	78.283	68.413
c. Installaties, machines en uitrusting	31.667	37.205
d. Meubilair, kantooruitr en rollend mat.	46.615	31.207
3. Andere materiële vaste activa	623.715	336.647
a. Terreinen en gebouwen	623.715	336.647
D. Immateriële vaste activa	71.767	60.269
TOTAAL ACTIVA	3.672.066	3.635.343

PASSIVA	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Schulden	826.788	920.982
A. Schulden op korte termijn	826.788	920.982
1. Schulden uit ruiltransacties	740.706	812.086
a. Voorzieningen voor risico's en kosten	201.203	206.342
c. Niet-financiële schulden ruiltransactie	539.503	605.744
2. Schulden uit niet-ruiltransacties	86.082	108.896
II. Nettoactief	2.845.278	2.714.361
A. Kapitaalssubsidies en schenkingen	132.115	125.810
B. Gecumuleerd overschot of tekort	1.339.590	1.214.978
D. Overig nettoactief	1.373.572	1.373.572
TOTAAL PASSIVA	3.672.066	3.635.343

De staat van opbrengsten en kosten

Wettelijk model WT106-J5

Filters - De staat van opbrengsten en kosten	
Bestuur/ Entiteit	AGB Erfgoed
Jaar	2019
Interne facturatie	Nee
Profit center structuur versie	Huidig
Profit center structuur	All

	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Kosten	6.742.116	6.441.005
A. Operationele kosten	6.739.651	6.440.979
1. Goederen en diensten	3.522.824	3.419.597
2. Bezoldigingen, sociale lasten & pensioenen	2.977.733	2.868.301
3. Afschrijvingen, waardeverm. en voorz.	196.536	142.503
4. Individuele hulpverlening door OCMW	0	0
5. Toegestane werkingssubsidies	0	0
6. Toegestane investeringsubsidies	0	0
7. Minderwaarden bij realisatie vaste activa	0	0
8. Andere operationele kosten	42.558	10.577
B. Financiële kosten	2.465	26
II. Opbrengsten	6.866.728	6.572.866
A. Operationele opbrengsten	6.846.946	6.556.938
1. Opbrengsten uit de werking	888.433	759.675
2. Fiscale opbrengsten en boetes	0	0
3. Werkingssubsidies	5.884.071	5.738.184
a. Algemene werkingssubsidies	2.581.536	4.812.668
b. Specifieke werkingssubsidies	3.302.535	925.517

4. Recuperatie individuele hulpverlening	0	0
5. Meerwaarden bij realisatie vaste activa	6.612	0
6. Andere operationele opbrengsten	67.829	59.079
B. Financiële opbrengsten	19.782	15.928
III. Overschot of tekort van het boekjaar	124.612	131.861
A. Operationeel overschot of tekort	107.294	115.959
B. Financieel overschot of tekort	17.318	15.902
IV. Verw. v h overschot of tekort van het BJ	124.612	131.861
A. Rechthebbenden uit het overschot vh bj	0	0
B. Tussenkost door derden in het tekort v bj	0	0
C. Over te dragen overschot of tekort vh bj	124.612	131.861

Toelichting en documentatie bij de financiële nota van de jaarrekening

Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar functionele aard

Wettelijk model WT110 – T1

Filters - Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard	
Budgetronde	W192
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Boekjaar	2019
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Incl. intercompany	Nee
Incl. intracompany	Nee

Jaarrekening/budget	
2019	Aanrekening

Algemene Financiering

	2019
Exploitatie	0
Uitgaven	0
Ontvangsten	0
Investering	0
Uitgaven	0

Ontvangsten	0
Financiering	0
Uitgaven	0
Ontvangsten	0

Lerende en culturele stad	
	2019
Exploitatie	265.285
Uitgaven	6.575.049
Ontvangsten	6.840.334
Investering	-393.646
Uitgaven	426.346
Ontvangsten	32.699
Financiering	0
Uitgaven	0
Ontvangsten	0

Opmerking bij dit rapport: de rubriek 'Algemene Financiering' bevat geen budget, alle financiering wordt toegewezen aan een beleidsveld en -domein. Dit is een gevolg van het feit dat het Autonom Gemeentebedrijf vb. de gebouwen ter beschikking gesteld krijgt van de Stad Gent waardoor onderhoud en investeringen daar in het budget opgenomen zijn. Het Autonom Gemeentebedrijf doet verder geen beroep op financiering via leningen. Hierdoor is de 'Algemene Financiering' leeg in dit rapport.

Overzicht van de ontvangsten en uitgaven naar economische aard

Wettelijk model WT111 – T2

Filters - Ontvangsten en uitgaven naar economische aard	
Budgetronde	W192
Budgetversie	PLN - NFI Plan versie
Bestuur/Entiteit	AGB Erfgoed
Boekjaar	2019
Budgettaire Entiteit	AGER Erfgoed

Jaarrekening/budget	
2019	Aanrekening

	2019
I. Exploitatie-uitgaven	6.575.049
A. Operationele uitgaven	6.572.585
1. Goederen en diensten	3.552.293
2. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	2.977.733
a. Politiek personeel	0
b. Vastbenoemd niet-onderwijzend personeel	0
c. Niet-vastbenoemd niet-onderwijzend personeel	2.859.538
d. Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0
e. Onderwijzend personeel tlv andere overheden	0
f. Andere personeelskosten	118.196
g. Pensioenen	0
3. Individuele hulpverlening door het OCMW	0
4. Toegestane werkingssubsidies	0
- aan de districten	0

- aan de eigen autonome provinciebedrijven (APB)	0
- aan de eigen autonome gemeentebedrijven (AGB)	0
- aan welzijnsverenigingen	0
- aan andere OCMW-verenigingen	0
- aan de politiezone	0
- aan de hulpverleningszone	0
- aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS)	0
- aan besturen van de eredienst	0
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0
- aan andere begunstigen	0
5. Andere operationele uitgaven	42.558
B. Financiële uitgaven	2.465
1. Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden	2.461
- aan financiële instellingen	2.461
- aan andere entiteiten	0
2. Andere financiële uitgaven	4
C. Rechthebbenden uit overschot van het boekjaar	0
	2019
II. Exploitatieontvangsten	6.840.334
A. Operationele ontvangsten	6.840.334
1. Ontvangsten uit de werking	888.433
2. Fiscale ontvangsten en boetes	0
a. Aanvullende belastingen	0
- Opcentiemen op de onroerende voorheffing	0
- Aanvullende belasting op de personenbelasting	0
- Andere aanvullende belastingen	0
b. Andere belastingen en boetes	0
3. Werkingssubsidies	5.884.071
a. Algemene werkingssubsidies	2.581.536
- Gemeentefonds	0

- Andere algemene werkingssubsidies	2.581.536
- van de federale overheid	0
- van de Vlaamse overheid	1.682.842
- van de provincie	0
- van de gemeente	898.694
- van het OCMW	0
- van andere entiteiten	0
b. Specifieke werkingssubsidies	3.302.535
- van de federale overheid	35.542
- van de Vlaamse overheid	24.596
- van de provincie	0
- van de gemeente	3.218.536
- van het OCMW	0
- van andere entiteiten	23.860
4. Recuperatie individuele hulpverlening	0
5. Andere operationele ontvangsten	67.829
B. Financiële ontvangsten	0
C. Tussenkomen door derden in tekort boekjaar	0
III. Exploitatiesaldo	265.285

	2019
I. Investeringsuitgaven	426.346
A. Investeringsuitgaven in financiële vaste activa	0
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	0
3. OCMW-verenigingen	0
4. Andere financiële vaste activa	0
B. Investeringsuitgaven in materiële vaste activa	393.139
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige MVA	23.343

a. Terreinen en gebouwen	0
b. Wegen en andere infrastructuur	0
c. Roerende goederen	23.343
d. Leasing en soortgelijke rechten	0
e. Erfgoed	0
2. Andere materiële vaste activa	369.796
a. Onroerende goederen	369.796
b. Roerende goederen	0
C. Investerings in immateriële vaste activa	33.206
D. Toegestane investeringssubsidies	0
- aan de districten	0
- aan de eigen autonome provinciebedrijven (APB)	0
- aan de eigen autonome gemeentebedrijven (AGB)	0
- aan welzijnsverenigingen	0
- aan andere OCMW-verenigingen	0
- aan de politiezone	0
- aan de hulpverleningszone	0
- aan intergemeent. samenwerkingsverbanden (IGS)	0
- aan besturen van de eredienst	0
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0
- aan andere begunstigden	0

	2019
II. Investeringsontvangsten	32.699
A. Verkoop van financiële vaste activa	0
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	0
3. OCMW-verenigingen	0
4. Andere financiële vaste activa	0

B. Verkoop van materiële vaste activa	6.612
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige MVA	6.612
a. Terreinen en gebouwen	0
b. Wegen en andere infrastructuur	0
c. Roerende goederen	6.612
d. Leasing en soortgelijke rechten	0
e. Erfgoed	0
2. Andere materiële vaste activa	0
a. Onroerende goederen	0
b. Roerende goederen	0
C. Verkoop van immateriële vaste activa	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	26.088
- van de federale overheid	0
- van de Vlaamse overheid	26.088
- van de provincie	0
- van de gemeente	0
- van het OCMW	0
- van andere entiteiten	0
III. Investeringsaldo	-393.646
Saldo exploitatie en investeringen	-128.362
	2019
I. Financieringsuitgaven	0
A. Vereffening van financiële schulden	0
1. Periodieke aflossingen van opgenomen leningen en leasings	0
2. Niet-periodieke aflossingen van opgenomen leningen en leasings	0
B. Vereffening van niet-financiële schulden	0
C. Toegestane leningen en betalingsuitstel	0
1. Toegestane leningen	0
- aan autonome provinciebedrijven (APB)	0
- aan autonome gemeentebedrijven (AGB)	0

- aan welzijnsverenigingen	0
- aan andere OCMW-verenigingen	0
- aan de politiezone	0
- aan de hulpverleningszone	0
- aan intergemeent. samenwerkingsverbanden (IGS)	0
- aan besturen van de eredienst	0
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0
- aan andere begunstigden	0
2. Toegestaan betalingsuitstel	0
D. Vooruitbetalingen	0
E. Kapitaalsverminderingen	0

	2019
II. Financieringsontvangsten	0
A. Aangaan van financiële schulden	0
- opname van leningen en leasings bij financiële instellingen	0
- opname van leningen en leasings bij andere entiteiten	0
B. Aangaan van niet-financiële schulden	0
C. Vereffening van toegestane leningen en betalingsuitstel	0
1. Terugvordering van toegestane leningen	0
a. Periodieke terugvorderingen	0
b. Niet-periodieke terugvorderingen	0
2. Vereffening van betalingsuitstel	0
D. Vereffening van vooruitbetalingen	0
E. Kapitaalsvermeerderingen	0
F. Bijdragen en schenkingen niet gekoppeld aan operationele activiteiten of aan de verwerving vaste activa	0
III. Financieringssaldo	0
Budgettair resultaat van het boekjaar	-128.362

De investeringsprojecten

Wettelijk model WT112 – T3

Er zijn geen investeringsprojecten voorzien in het éénjarig meerjarenplan 2019, dit rapport is niet van toepassing.

Evolutie van de financiële schulden

Wettelijk model WT113 – T4

Het autonoom gemeentebedrijf heeft geen financiële schulden, dit rapport is niet van toepassing.

Overzicht van de financiële risico's

Risico's met betrekking tot het schuldbeheer en liquiditeit

Risico:

Het financiële risico met betrekking tot schuldbeheer van het AGB Erfgoed is beperkt. Hoofdrede daartoe is het ontbreken van financiële vaste activa of leningen op lange termijn. Door het ontbreken van vreemd vermogen zijn er geen risico's rond solvabiliteit, en ook kredietrisico en renterisico zijn hier niet van materiële aard.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

Niet van toepassing gezien de geringe kans van dit risico.

Risico:

De musea moeten een deel van hun personeelsdotatie voorfinancieren, aangezien pas na afloop van een jaar duidelijk is welk deel van de personeelsdotatie nodig was voor de betaling van ter beschikking gesteld en uitgeleend personeel. Het resterende deel, inzetbaar voor de loonlast van AGB-medewerkers, is pas dan definitief gekend en uitkeerbaar. De voorfinanciering was makkelijk realiseerbaar in de beginperiode gezien het overwicht aan ter beschikking gesteld en uitgeleend personeel in het personeelsbestand. Voor deze medewerkers is de voorfinanciering niet van toepassing aangezien zij op de loonlijst van de Stad Gent staan. Ondertussen wordt het aandeel AGB-medewerkers ten opzichte van de ter beschikking gestelde en uitgeleende medewerkers steeds groter, waardoor het voor te financieren deel ook stijgt. Dit zorgt ervoor dat er een risico op tekorten in de thesaurie is.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

Samen met het Departement Financiën wordt de thesaurie opgevolgd. Aangezien het bedrag van de personeelsdotatie dat doorstroomt naar het autonoom gemeentebedrijf steeds groter wordt, is het mogelijk om in het lopende jaar reeds schijven van de personeelsdotatie uit te betalen. Maandelijks wordt door het Departement Financiën van de Stad gerapporteerd over de thesaurie, op basis van deze rapportering wordt afgesproken wanneer welke schijven van de personeelsdotatie zullen uitbetaald worden. In de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Stad en het autonoom gemeentebedrijf is deze werkwijze verankerd.

Algemene Middelen en mogelijkheden om financiële risico's omtrent schuldbeheer en liquiditeit af te dekken:

Het algemene financiële risico wordt verder beperkt doordat zowel de boekhouding als de thesaurie van het AGB door het departement Financiën van de Stad beheerd en strikt opgevolgd wordt. De boekhouding wordt daarenboven ook gecontroleerd door de commissaris-revisor (jaarlijks budget voor de kosten die hieraan verbonden zijn bedraagt 6.000 euro). Er werden bij de opmaak van de jaarrekening 2019 geen materiële opmerkingen gemaakt.

Risico's met betrekking tot verleende borgstellingen, zekerheden en participaties

Er zijn binnen het AGB geen borgstellingen of participaties van financiële aard.

*Risico's met betrekking tot rendabiliteit*Risico:

De traditionele rendabiliteitsratio is geen evidente ratio voor de musea, aangezien zij per definitie een niet-winstgevend karakter hebben. De relatief grote **subsidie- en dotatieafhankelijkheid** houdt echter wel risico's in, aangezien het AGB op dit vlak afhankelijk is van hogere overheden.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

Het verhogen van de eigen inkomsten is ondertussen in het meerjarenplan 2020 – 2025 opgenomen in de doelstellingen van de musea. Enerzijds gaan de musea hiermee individueel aan de slag, anderzijds wordt samengewerkt met de musea uit het AGB Kunsten en Design en ook de andere Gentse musea in een strategisch programma omtrent gezamenlijke marketing en communicatie. Vanaf dan zullen er gezamenlijk middelen geïnvesteerd worden in dit programma.

Het inperken van de overheadkosten wordt nagestreefd via de werking met een gezamenlijk zakelijk team, dat instaat voor de ondersteuning van zowel AGB Erfgoed als AGB Kunsten en Design. Via deze gezamenlijke werking worden schaalvoordelen gerealiseerd door gedeeld gebruik van digitale oplossingen, gezamenlijke aankopen, het stimuleren van kennisdelen, ...

Aangezien een groot deel van de uitgaven van de musea de uitbetaling van lonen betreft, wordt er vanuit het zakelijk team op toegezien dat deze uitgaven afgedekt kunnen worden met middelen die structureel binnenkomen. We willen voor de verschillende musea evolueren naar een inzet van maximum 60% van de werkingsmiddelen uit Vlaanderen + de personeelsdotatie van de Stad Gent om de structurele personeelskost te dragen.

Het autonoom gemeentebedrijf mag de eigen inkomsten en reserves zelf beheren, dit is zo afgesproken via de beheersovereenkomst met de Stad Gent. Zo zijn we in staat om in bepaalde jaren reserves op te bouwen, die we in andere jaren kunnen aanwenden voor grotere investeringen. Deze investeringen zijn dan weer de bron van eigen inkomsten die leiden tot reserve-opbouw.

Risico's met betrekking tot de evolutie van de loonlasten en de pensioenlasten.

Het AGB heeft geen statutaire medewerkers in dienst, en kent dus ook geen materieel pensioenrisico. Voor de eigen contractuele medewerkers volgt het AGB de tweede pensioenpijler zoals die ook in de RPR van de Stad Gent beschreven staat.

*Overige organisatiegebonden risico's*Risico:

Door het debat over de Groep Gent en de dienstverlening die daarvoor voorzien wordt, merken we een steeds verdergaande verenging van de interpretatie van de beheersovereenkomst omtrent ondersteunende dienstverlening. Ondanks de algemene vermelding dat de dienstverlening voorzien wordt, wordt ons steeds meer dienstverlening geweigerd. Dit heeft verschillende gevolgen:

- Het budget van de musea wordt verzwaaard met de kosten die nu worden doorgeschoven naar de musea, zonder compensatie hiervoor in de dotatie. Dit gaat ten koste van de strategische reserves.

- Er wordt extra overhead gecreëerd in het zakelijk team, die stilaan niet meer opgevangen kan worden. Verschillende toepassingen van de Stad ter ondersteuning van de administratie zijn momenteel niet bruikbaar voor ons aangezien de systemen niet voorzien zijn op de werking van onze organisatie. De nodige aanpassingen aan de systemen worden momenteel niet opgenomen. Het betreft systemen zoals personeelsbudgettering en -behoefteplanning, het klachtenmanagementsysteem, ... Extra personeel aanwerven in het zakelijk team en/of zelf systemen opzetten of laten aanpassen is budgettair gezien niet mogelijk voor het AGB.
- Aangezien de samenwerking omtrent informatieveiligheid vanuit de Stad Gent is stopgezet sinds de nieuwe wetgeving (GDPR), is onze werking momenteel niet langer conform deze wetgeving. Eind 2018 is door de stad een budget van 30.000 euro vrijgegeven om ontbrekende dienstverlening op te vangen. Dit budget wordt momenteel ingezet om ons te kunnen conformeren. Hoe het op langere termijn hiermee verder moet, zal meegenomen worden in de besprekingen over de nieuwe beheersovereenkomst.

Bovendien vraagt het nieuwe Decreet Lokaal Bestuur een grotere inspanning van een AGB op vlak van organisatiebeheersing, wat momenteel niet kan opgevangen worden binnen het zakelijk team. Dit goed uitgewerkt krijgen is belangrijk om de dynamiek van de museale werking te kunnen blijven ondersteunen.

Middelen en mogelijkheden om dit risico af te dekken:

De nieuwe beheersovereenkomst met de Stad Gent biedt hiervoor momenteel geen concrete oplossing, dit risico is dus niet beheerst.

Toelichting bij de balans

Wettelijk model WT114 – T5

Filters - Toelichting bij de balans

Bedrijfsnaam	AGB Erfgoed
Jaar	2019

Mutatiestaat van de vaste activa	Boekwaarde op 1/1	Aankopen	Verkopen	Overboeking	Herwaardering	Afschrijving en waardevermindering	Andere Mutaties	Boekwaarde op 31/12
B. Financiële vaste activa	375	0	0	0	0	0	0	375
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	0	0	0	0	0	0	0	0
3. OCMW-verenigingen	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Andere financiële vaste activa	375	0	0	0	0	0	0	375
C. Materiële vaste activa	405.059	393.139	4.454	-0	0	91.747	0	701.998
1. Gemeenschapsgoederen	68.413	23.343	4.454	0		9.019	0	78.283
a. Terreinen en gebouwen	0	0	0	0		0	0	0
b. Wegen en andere infrastructuur	0	0	0	0		0	0	0
c. Installaties, machines en uitrusting	37.205	0	0	0		5.538	0	31.667
d. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel	31.207	23.343	4.454	0		3.481	0	46.615
e. Leasing en soortgelijke rechten	0	0	0	0		0	0	0
f. Erfgoed	0	0	0	0		0	0	0
2. Bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	0	0	0		0	0	0
a. Terreinen en gebouwen	0	0	0	0		0	0	0
b. Installaties, machines en uitrusting	0	0	0	0		0	0	0
c. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel	0	0	0	0		0	0	0
3. Andere materiële vaste activa	336.647	369.796	0	-0	0	82.728	0	623.715
a. Terreinen en gebouwen	336.647	369.796	0	-0	0	82.728	0	623.715

b. Roerende goederen	0	0	0	0	0	0	0
D. Immateriële vaste activa	60.269	33.206	0	0		21.709	71.767

Mutatiestaat van het nettoactief					
A. Kapitaalsubsidies en schenkingen	Boekwaarde op 1/1	Toevoeging	Verrekening	Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	125.810	26.088	19.782	0	132.115
Totaal	125.810	26.088	19.782	0	132.115
B. Gecumuleerd overschot of tekort	Boekwaarde op 1/1	Overschot of tekort van het boekjaar	Tussenkost gemeente aan OCMW	Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	1.214.978	124.612	0	0	1.339.590
Totaal	1.214.978	124.612	0	0	1.339.590
C. Herwaarderingsreserves	Boekwaarde op 1/1	Toevoeging	Terugneming	Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0
D. Overig nettoactief	Boekwaarde op 1/1	Wijziging kapitaal		Andere mutaties	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	1.373.572	0		0	1.373.572
Totaal	1.373.572	0		0	1.373.572
Totaal nettoactief	Boekwaarde op 1/1			Mutatie	Boekwaarde op 31/12
AGB Erfgoed	2.714.361			0	2.845.278
Totaal	2.714.361			0	2.845.278

Waarderingsregels

Waardering houdt de keuze van bepaalde waarderingsgrondslagen in. Waarderingsregels moeten helpen om de financiële rapportering beter te begrijpen. Ze geven een beeld van de belangrijkste waarderingsprincipes toegepast in de boekhouding van het autonoom gemeentebedrijf .

- de waarderingsregels zijn in principe gebaseerd op continuïteit ('going-concern')
- ze voldoen aan de principes van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw
- het toepassen van de waarderingsregels dient te leiden tot informatie die een getrouw beeld geeft van het vermogen, de resultaten en de financiële positie
- ze zijn van het ene boekjaar op het andere identiek tenzij ze niet langer aanleiding geven tot een waar en getrouw beeld; in dat geval worden ze aangepast
- de waarderingsregels van het autonoom bedrijf zijn cfr. BBC regelgeving gebaseerd op IPSAS "International Accounting Standards"; deze standaarden zijn niet bindend, maar gelden als referentie

De vaststelling van waarderingsregels behoort toe aan de Raad van Bestuur van het Autonoom bedrijf en zij bepalen dus de regels die gelden voor :

1. de waardering van de inventaris van al de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van het bestuur van welke aard ook
2. de vorming en de aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten
3. de herwaarderingen

De waarderingsregels worden opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening van het Autonoom bedrijf.

Beginbalans

Het autonoom gemeentebedrijf werd opgericht per 25/02/2013 en hierin werden bestaande (para-) gemeentelijke VZW's en museale stadsdiensten samengevoegd.

De gemeentelijke VZW's hebben per 1/1/2014 een inbreng om niet van algemeenheid verricht.

Hiermee wordt bedoeld dat het hele vermogen van deze vzw's "om niet", d.w.z. zonder enige vergoeding voor de inbrenger, wordt overgedragen naar de verkrijgende rechtspersoon in casu het autonoom gemeentebedrijf.

Het ingebrachte vermogen van de VZW's wordt opgenomen in de boekhouding van het autonoom gemeentebedrijf tegen de boekwaarde waarvoor ze op het tijdstip van de inbreng opgenomen stonden in de boekhouding van de VZW's.

De Stad Gent stelt de onroerende, met inbegrip van de daarin aanwezige roerende, goederen en de voertuigen kosteloos ter beschikking van het autonome gemeentebedrijf. De museale stadsdiensten hebben dus geen inbreng verricht in het autonoom gemeentebedrijf.

Bij het inboeken van de ingebrachte vaste activa door de gemeentelijke VZW's op de beginbalans werden volgende assumpties genomen :

- vaste activa met een boekwaarde gelijk aan 0 werden niet overgenomen
- de inbreng wordt geboekt voor de boekwaarde en de resterende gebruiksduur die de activa hadden op de eindbalans van de gemeentelijke VZW's; hierdoor wijkt dit enigszins af van de initiële gebruiksduur die vastgelegd wordt voor de diverse categorieën van vaste activa van het autonoom gemeentebedrijf (dit is echter van uitdovende aard)

Algemene principes

TRANSACTIONMOMENT

Kosten en opbrengsten worden verbonden aan het boekjaar waarin ze werkelijk worden gerealiseerd (= transactiemoment). Voor de toewijzing van een verrichting aan een bepaald boekjaar is het essentieel om te weten wanneer de eigenlijke transactie plaatsvindt. Dat is op het ogenblik dat de economische stroom, de gebeurtenis of een andere omstandigheid plaatsvindt.

In de museale sector zijn er echter een aantal specifieke gebruiken rond de organisatie van tentoonstellingen en de aankoop van kunstwerken waardoor extra verduidelijking bij deze waarderingsregel nodig is.

Voor tentoonstellingen die starten voor balansdatum en doorlopen tot na balansdatum zouden alle kosten volgens bovenstaande waarderingsregel gespreid dienen te worden over de verschillende boekjaren van de duur van de tentoonstelling. Het AGB boekt echter de kosten in het boekjaar waarin de dienst gepresteerd wordt of de goederen geleverd worden. De prestaties of leveringen met betrekking tot tentoonstellingen gebeuren grotendeels voorafgaand aan de tentoonstelling en aldus worden dergelijke kosten onmiddellijk geboekt in het boekjaar van de gepresteerde dienst of levering van de goederen. Bijkomend argument voor deze benadering is dat de kosten niet kunnen gecupereerd worden indien de tentoonstelling om één of andere reden niet zou doorgaan.

Voor kunstwerken wordt de kost pas ten laste genomen van het AGB op het moment dat het AGB juridisch eigenaar is. Het tijdstip waarop het AGB juridisch eigenaar wordt is bepalend voor het ten laste nemen van het desbetreffende boekjaar. Kunstwerken worden nl. vaak in bruikleen gegeven en de loutere levering van een kunstwerk is dus onvoldoende om het transactiemoment te bepalen.

Wanneer het niet een bruikleen betreft is er overdracht (koop) wanneer er overeenkomst is omtrent de zaak en de prijs (cfr. BW art 1583) in principe de koopovereenkomst. Op dat ogenblik is er een registratie in de buiten balans rechten en verplichtingen. Op het ogenblik dat de voornaamste risico's van het kunstwerk worden overgedragen in het kader van de koopovereenkomst, zal de kooptransactie in de boekhouding als een verwerving worden geregistreerd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien het werk geleverd is en een eerste schijf werd betaald.

Vooruitbetalingen voorafgaand aan de overdracht van de voornaamste risico's, worden als dusdanig (vooruitbetalingen) geboekt.

Het autonoom bedrijf werkt met ontvangstbevestiging om uitgaven op transactiebasis te boeken en dus niet obv ontvangst factuur. Deze boeking gaat gepaard met een boeking op een tegenrekening "Te ontvangen facturen" waarop dus op balansdatum grote bedragen kunnen voorkomen.

INVESTERING OF EXPLOITATIE

Alle vermogensbestanddelen worden uitgedrukt en gewaardeerd aan hun gebruikswaarde. De gebruikswaarde van een activum stemt overeen met de toekomstige economische voordelen of het dienstverleningspotentieel dat het activum voor het autonoom bedrijf zal opleveren.

Alle vermogensbestanddelen worden afzonderlijk gewaardeerd en voor dat bedrag in de balans opgenomen, na aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen.

Het autonoom bedrijf wenst geen gebruik te maken van de uitzondering die wettelijk voorzien is om het meubilair, de kantooruitrusting en het klein materieel die bestendig worden hernieuwd en waarvan de aanschaffingswaarde te verwaarlozen is in verhouding tot het balanstotaal, op te nemen voor een vast bedrag.

Er wordt wel geopteerd om individuele roerende verrichtingen m.b.t. kantooruitrusting, machines en overig investeringsmaterieel van minder dan 5.000 euro (excl. btw) niet als investering te beschouwen, maar op te nemen in het exploitatieresultaat.

AANSCHAFFINGSWAARDE

Als algemene regel geldt dat elk actiefbestanddeel gewaardeerd wordt tegen aanschaffingswaarde en dat de bestanddelen voor dat bedrag opgenomen worden in de balans, onder aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen.

Met de aanschaffingswaarde wordt bedoeld :

- aanschaffingsprijs

- ruilwaarde
- vervaardigingsprijs
- schenkwaarde
- inbrengwaarde

AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN

Afschrijvingen drukken de slijtage uit van het actief met een beperkte gebruiksduur. Voor de bepaling van het jaarlijkse afschrijvingsbedrag van het vast activum, wordt de volgende formule gehanteerd :

$$\frac{\text{boekhoudkundige waarde} - \text{restwaarde}}{\text{resterende gebruiksduur}}$$

Er wordt gekozen voor de lineaire afschrijvingsmethode. De restwaarde wordt hierbij altijd gelijkgesteld aan 0.

Het autonoom gemeentebedrijf opteert ervoor de initiële afschrijvingsduur voor de diverse categorieën van vaste activa te bepalen zoals opgenomen in bijgevoegde tabel.

Waardeverminderingen worden geboekt op de aanschaffingswaarde van actiefbestanddelen om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaarding van activa bij het afsluiten van het boekjaar. Waardeverminderingen blijven niet behouden als de boekhoudkundige waarde van het activum daardoor op het einde van het boekjaar lager is dan de gebruikswaarde. In dat geval worden de waardeverminderingen teruggenomen.

HERWAARDERINGEN

Sommige activa kunnen worden geherwaardeerd om hun boekwaarde in overeenstemming te brengen met de marktwaarde. Herwaardering is conform BBC enkel toegestaan voor financiële vaste activa en overige materiële vaste activa. De overige materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur worden op basis van deze geherwaardeerde waarde afgeschreven.

Afwijkingen en specifieke waarderingsregels

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

- waardering tegen nominale waarde
- toepassing van waardeverminderingen als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de nominale waarde

- aanvullende waardeverminderingen toepassen om rekening te houden met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde of met risico's die inherent zijn aan de aarde van de producten.

VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN

- waardering tegen nominale waarde
- bij twijfel over de invorderbaarheid van bepaalde vorderingen, worden deze overgeboekt naar dubieuze debiteuren; een vordering wordt dubieus indien er geen betaling ontvangen wordt binnen de 3 maand na datum van aangetekend schrijven
- op dubieuze vorderingen wordt er onmiddellijk een waardevermindering geboekt à rato van **100%**
- eveneens toepassing van waardeverminderingen op vorderingen als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de boekhoudkundige waarde

VOORRADEN

- waardering volgens **FIFO** waarbij er gewaardeerd wordt aan de 'recentste' aankooprijzen
- de voorraden van de museumshops (boeken, catalogi, objecten, postkaarten...) worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde en worden in het derde boekjaar na aanschafboekjaar voor 100% afgewaardeerd
- alle voorwerpen die verworven worden voor de collectie worden na de afsluiting van het boekjaar overgedragen aan de Stad Gent. Volgens artikel 162 §2 van de BBC regelgeving worden voorraden die verworven zijn door niet-ruiltransacties en die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld, niet gewaardeerd

VORDERINGEN OP LANGE TERMIJN

- worden gewaardeerd tegen nominale waarde
- in geval er twijfel bestaat over de invorderbaarheid van bepaalde vorderingen, dan worden deze overgeboekt naar dubieuze debiteuren; een vordering wordt dubieus indien er geen betaling ontvang wordt binnen de 3 maand na datum van aangetekend schrijven
- op dubieuze vordering wordt er onmiddellijk een waardevermindering geboekt à rato van **100%**
- er worden eveneens waardeverminderingen toegepast als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de boekhoudkundige waarde

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Momenteel is deze rubriek niet van toepassing binnen het autonoom gemeentebedrijf

MATERIELE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in 3 categorieën :

- gemeenschapsgoederen zijn roerende en onroerende activa die worden aangewend binnen het ‘maatschappelijke doel’ van het autonoom bedrijf
- bedrijfsmatige activa worden aangewend binnen een bedrijfsmatige context, dat betekent waar een bepaald rendement of zekere productiviteit kan worden gekoppeld aan de aangewende activa
- overige activa worden voor geen van vorige doeleinden aangewend, maar worden aangehouden als ‘(on)roerende reserve’

In de statuten van het autonoom bedrijf staat expliciet opgenomen dat er geen commercieel winstoogmerk beoogd wordt, waardoor de categorie van bedrijfsmatige activa niet zal voorkomen op de balans van het autonoom bedrijf.

Als algemene regel geldt dat materiële vaste activa gewaardeerd wordt tegen aanschaffingswaarde, onder aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen.

De initiële gebruiksduur die vastgelegd wordt voor de diverse categorieën van materiële vaste activa van het autonoom gemeentebedrijf is als volgt :

Omschrijving	Algemene rekening	Afschrijving	Grensbedrag
Andere machines & overig investeringsmaterieel	2310000	10 jaar	enkel investering indien > 5.000 eur (excl. BTW) per stuk
Meubilair	2400000	10 jaar	
Andere kantooruitrusting	2410000	5 jaar	enkel investering indien > 5.000 eur (excl. BTW) per stuk
Informaticamaterieel	2410000	3 jaar	
Rollend materieel & toebehoren	2420000	10 jaar	
Overige materiële vaste activa – inrichting gebouwen	2610000	10 jaar	

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

- worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde

Omschrijving	Algemene rekening	Afschrijving	Grensbedrag
--------------	-------------------	--------------	-------------

Concessies, octrooien, licenties, knowhow,...	21100000	5 jaar	
Plannen en studies	21400000	5 jaar	

SCHULDEN

- worden gewaardeerd tegen nominale waarde

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

- worden stelselmatig gevormd voor bestaande verplichtingen die zeker zijn op balansdatum en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden bepaald
- worden niet gehandhaafd als ze op het einde van het financieel boekjaar hoger zijn dan wat vereist is op basis van een actuele beoordeling van de risico's en kosten voor het autonoom bedrijf
- voor het enkel en dubbel vakantiegeld wordt een provisie aangelegd van 18.80 % van het brutojaarloon

NETTOACTIEF

- omvat de nominale waarde van de activa, verminderd met de gewaardeerde passiva

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De beschikbare fondsen zijn de enige niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (094/5-rekening). Deze fondsen worden per museum opgebouwd of afgebouwd met de jaarlijkse budgettaire resultaat van het boekjaar. De grootte van de fondsen is dus gelijk aan het beschikbare budgettaire resultaat. Deze fondsen kunnen worden herleid tot 2 soorten:

- Een **aankoopfonds** voor aankoop of restauratie van objecten voor de collectie van het museum (vb. kunstwerken of erfgoedobjecten)
- Een **projectenfonds** voor de (pre)financiering van belangrijke museale projecten (vb. een tentoonstelling)

Op 31/12/2019 zijn deze fondsen als volgt samengesteld:

Museum	Fonds / tijdelijke reserve	Stand op 31/12/2018	Totale onttrekking 2019 (BW)	Resultaat BJ 2019	VERSCHIL	Stand op 31/12/2019
Industriemuseum	aankoopfonds	256.447	-53.000	3.864	56.864	260.311
Industriemuseum	projectenfonds	531.068	-231.315	-93.309	138.006	437.759
Industriemuseum	TOTAAL	787.515	-284.315	-89.445	194.870	698.070
ETWIE	projectenfonds	136.527	-2.018	26.459	28.477	162.986
STAM	aankoopfonds	62.820	-25.000	-1.098	23.902	61.722
STAM	projectenfonds	1.089.082	-343.781	-120.486	223.295	968.596
STAM	TOTAAL	1.151.902	-368.781	-121.584	247.197	1.030.317
Alijn	aankoopfonds	0	0	0	0	0
Alijn	projectenfonds	198.843	-18.932	125.926	144.858	324.769
Alijn	TOTAAL	198.843	-18.932	125.926	144.858	324.769
Zakelijk team	werking zakelijk	117.494	-107.686	-69.718	37.968	47.776
Zakelijk team	TOTAAL	117.494	-107.686	-69.718	37.968	47.776
AGB ERFGOED	TOTAAL	2.392.282	-781.732	-128.362	653.370	2.263.919

Verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven

Het grote verschil bij het Industriemuseum situeert zich aan de uitgavenzijde. De 485k verschil tussen geraamde uitgaven en gerealiseerde uitgaven komt door de 198k op investeringen voor de drukkerijafdeling (niveau 4), die was voorzien op het exploitatiebudget. Door personeelsmutatie en een vertraagde instroom van nieuwe medewerkers zijn aan personeelszijde veel minder kosten (104k verschil). Bijkomend is er een verschil tussen het geraamde uitgavenbudget en de realisatie op collectieniveau, door het gebrek aan opportuniteit om stukken aan te kopen en door een vertraging in de geplande restauratie van enkele erfgoedtopstukken bij het KIK.

Actieplan					
OD00111	☐	Het realiseren van een ambitieuze kwaliteitsvolle uitvoering van de museale basisfuncties, zoals gedefinieerd door ICOM, het uitbouwen van een expertisecentrum over het erfgoed van alledag en het verduurzamen van haar innoverende, verbindende en creatieve werking als geëngageerde actor actief in de (inter)nationale erfgoedgemeenschap (Huis van Alijn).	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	1.455.101	1.241.528	85,3%	1.055.404	117,6%
	Ontvangsten	1.436.169	1.384.887	96,4%	1.088.345	127,2%
Investering	Uitgaven	0	24.045	0,0%	44.901	53,6%
	Ontvangsten	0	6.612	0,0%	30.000	22,0%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%

Het Huis van Alijn kende een relatief rustig jaar. Vandaar dat het verschil in uitgaven grosso modo kan verdeeld worden over een aantal structurele overheadkosten, die waren voorzien, maar niet nodig bleken te zijn. Door zeer late instroom van nieuwe medewerkers is er bv. een belangrijke minderuitgave op de publiekswerking.

Actieplan

OD00112		Uitvoeren van de Vlaamse beleidsprioriteiten die betrekking hebben op het digitaal cultureel erfgoed, het religieus cultureel erfgoed, de culturele archieven en het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, dit alles binnen de marges van de door de Vlaamse gemeenschap ter beschikking gestelde subsidie en in nauwe samenwerking met de brede culturele erfgoedgemeenschap.	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami
---------	---	---	-------	-------------	--------------

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	167.954	126.632	75,4%	98.690	128,3%
	Ontvangsten	327.000	327.372	100,1%	327	100113,8%
Investering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%

Actieplan

OD00114		Het STAM verder ontwikkelen als collectiebeherende instelling door het performant uitvoeren van de basisfuncties, zoals bepaald in de ICOM definities, om aldus een veelzijdig kruispunt te zijn waar inwoners, gebruikers en (internationale) bezoekers gefascineerd raken door Gent en door stedelijkheid wereldwijd (STAM)	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami
---------	--	---	-------	-------------	--------------

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	2.884.280	2.496.896	86,6%	2.177.027	114,7%
	Ontvangsten	2.356.453	2.343.847	99,5%	2.409.830	97,3%
Investering	Uitgaven	0	195.364	0,0%	14.411	1355,7%
	Ontvangsten	0	26.088	0,0%	12.472	209,2%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%

	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%
--	-------------	---	---	------	---	------

Het STAM, inclusief de uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten rond cultureel erfgoed, is volop bezig met de aanpassing van zijn permanent circuit. Het startschot werd daarvoor gegeven in 2019 en de oplevering en afwerking is voorzien in 2020. Aangezien dergelijke projecten altijd onderhevig zijn aan uitstel, moet weliswaar het budget voorzien worden om een aantal bestellingen te kunnen doen, maar is het niet zeker dat de kosten reeds vallen in het voorziene jaar. Het grote verschil is met andere woorden te wijten aan de uitstel van een aantal kosten naar 2020.

Actieplan					
OD00113	☐	Ondersteunen van de doelstellingen van de 4 inhoudelijke pijlers van AG Erfgoed door een performante gemeenschappelijke zakelijke werking uit te bouwen die gebaseerd is op samenwerking, betrokkenheid, schaalvoordelen, en het delen van kennis en expertise	1 - 1	AGB Erfgoed	Souguir Sami

Budgettaire onderbouwing		Budget 2019	Jaarrekening 2019	% Besteding budget 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 t.o.v. 2018
Exploitatie	Uitgaven	572.440	505.133	88,2%	633.935	79,7%
	Ontvangsten	464.754	444.576	95,7%	646.036	68,8%
Investering	Uitgaven	0	9.161	0,0%	19.201	47,7%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%
Financiering	Uitgaven	0	0	0,0%	0	0,0%
	Ontvangsten	0	0	0,0%	0	0,0%

Het zakelijk team was in 2019 nog volop bezig met de organisatie van de verhuis van naar het erfgoeddepot. Er was voorzien om dit jaar deze verhuisbeweging te kunnen finaliseren, voor de zware tuigen die momenteel nog opgeslagen worden in de site 'FNO', is dit echter niet gelukt. Het verschil tussen de gerealiseerde kosten en het budget is dus een uitstel van transport en aankoop van verpakkingsmateriaal naar 2020.

Toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar

Er zijn geen kosten, opbrengsten of evoluties die in 2019 een buitengewone invloed hadden op het budgettair resultaat van het boekjaar.

Overzicht van de gedeeltes van de kredieten voor investeringen en financiering voor 2019 die overgedragen werden

Er zijn geen gedeeltes van kredieten voor investeringen en financiering voor 2019 die overgedragen werden conform art. 258 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Overzicht van de verbonden entiteiten

Er zijn geen verbonden entiteiten.

Overzicht van de opbrengsten per belastingsoort

Niet van toepassing

Toegestane werkings- en investeringssubsidies

Het Autonoom Gemeentebedrijf heeft geen werkings- en investeringssubsidies verstrekt.

Identificatie

Administratieve gegevens

Naam:	Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed
Vestigingsadres:	Botermarkt 1, 9000 GENT
Ondernemingsnummer:	0537.522.332
Type onderneming:	Rechtspersoon
Rechtsvorm:	Autonoom gemeentebedrijf
NIS-code:	Niet van toepassing

Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed

RAAD VAN BESTUUR

Jaarrekening 2019

Jaarrekening 2019

- Afronding Boekjaar 2019
- Audit door commissaris-revisor (BDO)
- Resultaatsbepaling + verwerking
- Kennisneming RVB + Goedkeuring Gemeenteraad
- Doorsturen naar Vlaanderen

Algemene Strategie

- **Strategisch** aangelegde reserve i.f.v. van realisatie aankopen **collectie** of geplande **projecten**
- Bewuste strategie: bij jaarrekening **positief resultaat** halen om tijdelijk **reserve** op te bouwen i.f.v. toekomstige projecten of aankopen
(laatste jaar)

Aankoopfonds

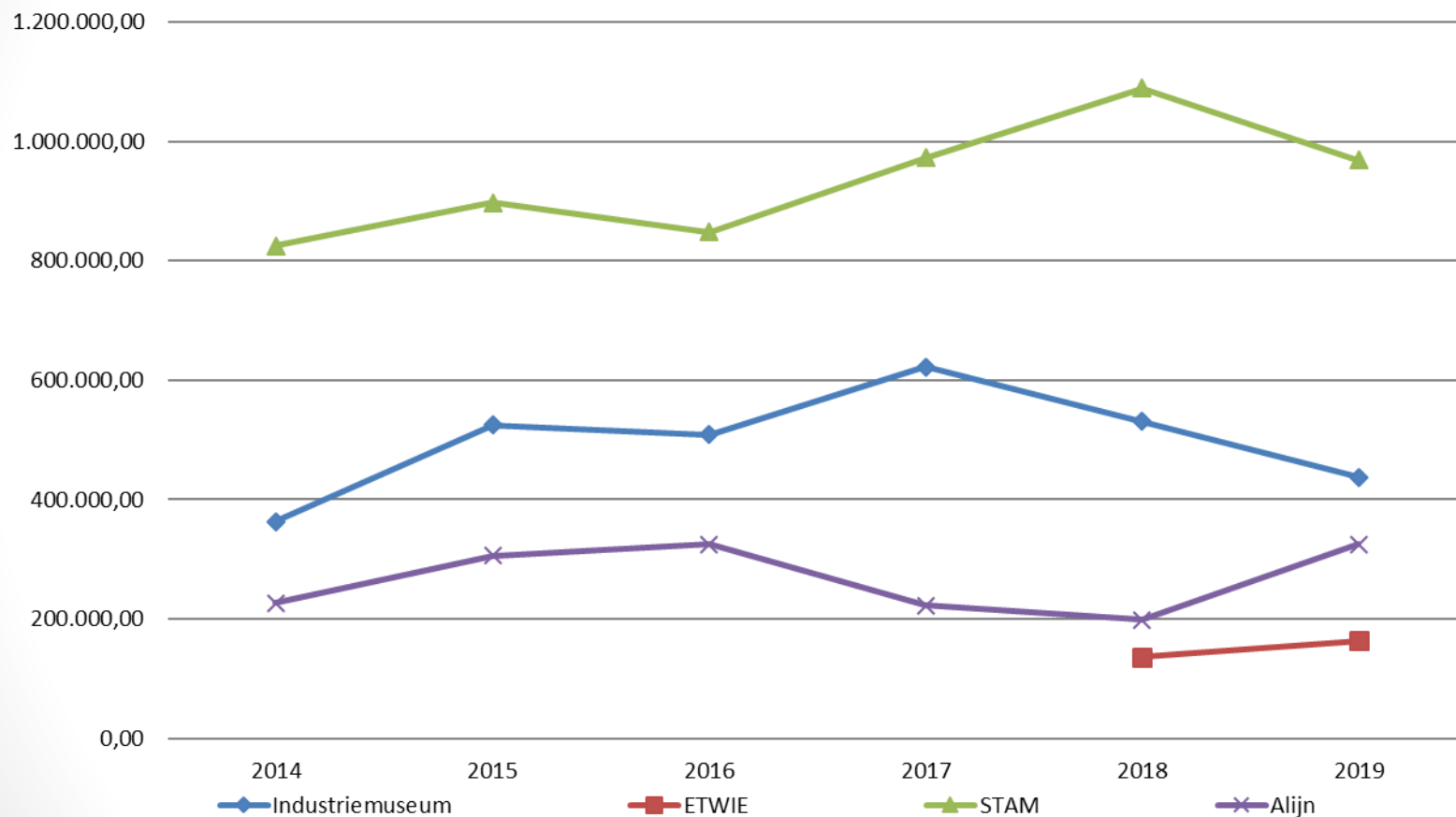
Museum	Fonds / tijdelijke reserve	Stand op 31/12/2018	Totale onttrekking 2019 (BW)	Resultaat BJ 2019	VERSCHIL	Stand op 31/12/2019
Industriem	aankoopfonds	256.447	-53.000	3.864	56.864	260.311
STAM	aankoopfonds	62.820	-25.000	-1.098	23.902	61.722
Alijn	aankoopfonds	-	-	-	-	-
AGB ERFGOED	aankoopfonds	319.267	-78.000	2.766	80.766	322.033

Projectenfonds

Museum	Fonds / tijdelijke reserve	Stand op 31/12/2018	Totale onttrekking 2019 (BW)	Resultaat BJ 2019	VERSCHIL	Stand op 31/12/2019	rel. verschil tov budget
Industriemuseum	projectenfonds	531.068	-231.315	-93.309	138.006	437.759	6%
ETWIE	projectenfonds	136.527	-2.018	26.459	28.477	162.986	8%
STAM	projectenfonds	1.089.082	-343.781	-120.486	223.295	968.596	7%
Alijn	projectenfonds	198.843	-18.932	125.926	144.858	324.769	10%
Zakelijk team	projectenfonds	117.494	-107.686	-69.718	37.968	47.776	7%
AGB ERFGOED	projectenfonds	2.073.014	-703.732	-131.128	572.604	1.941.886	

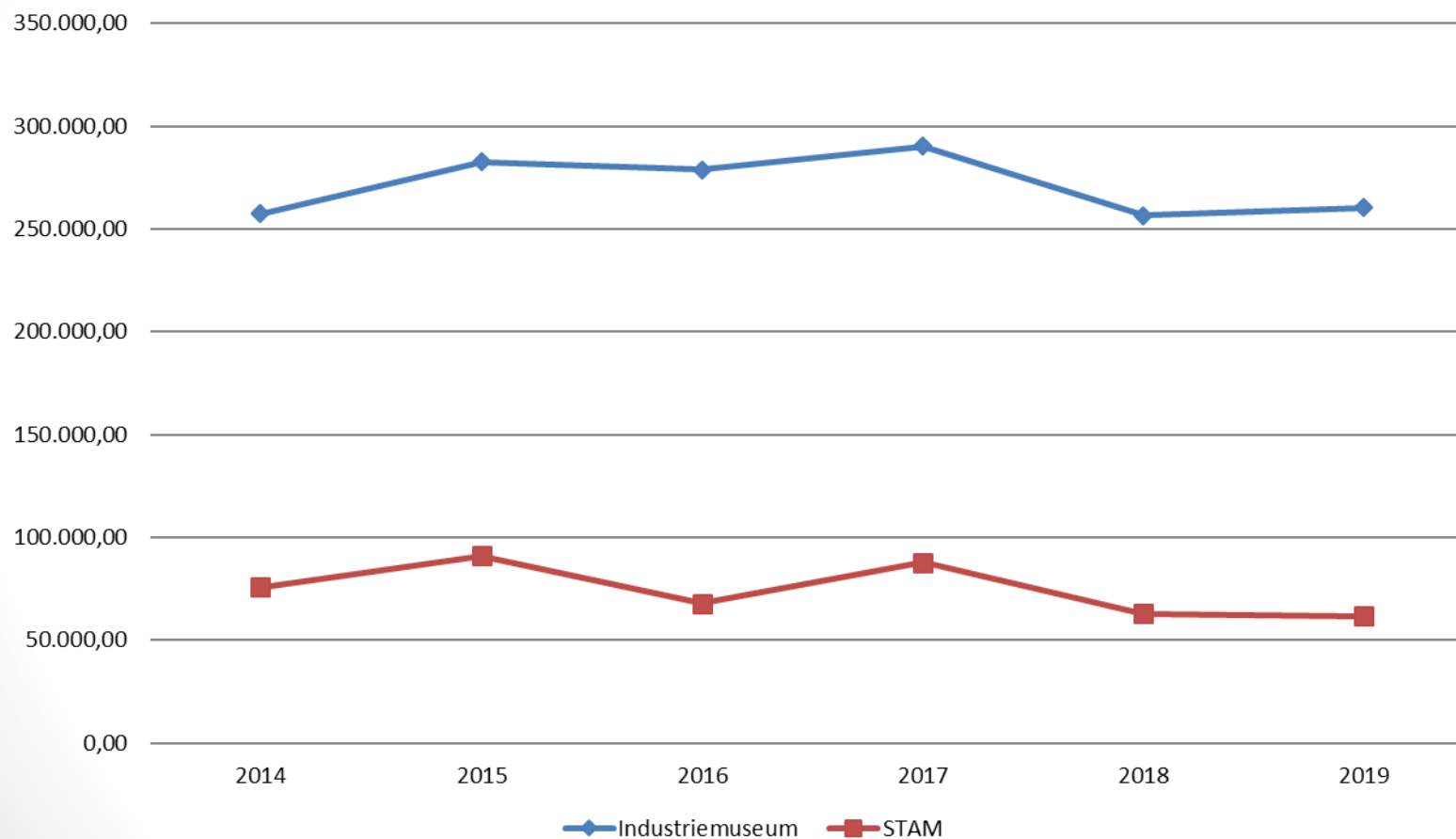
Evolutie saldo fondsen

Evolutie projectenfonds

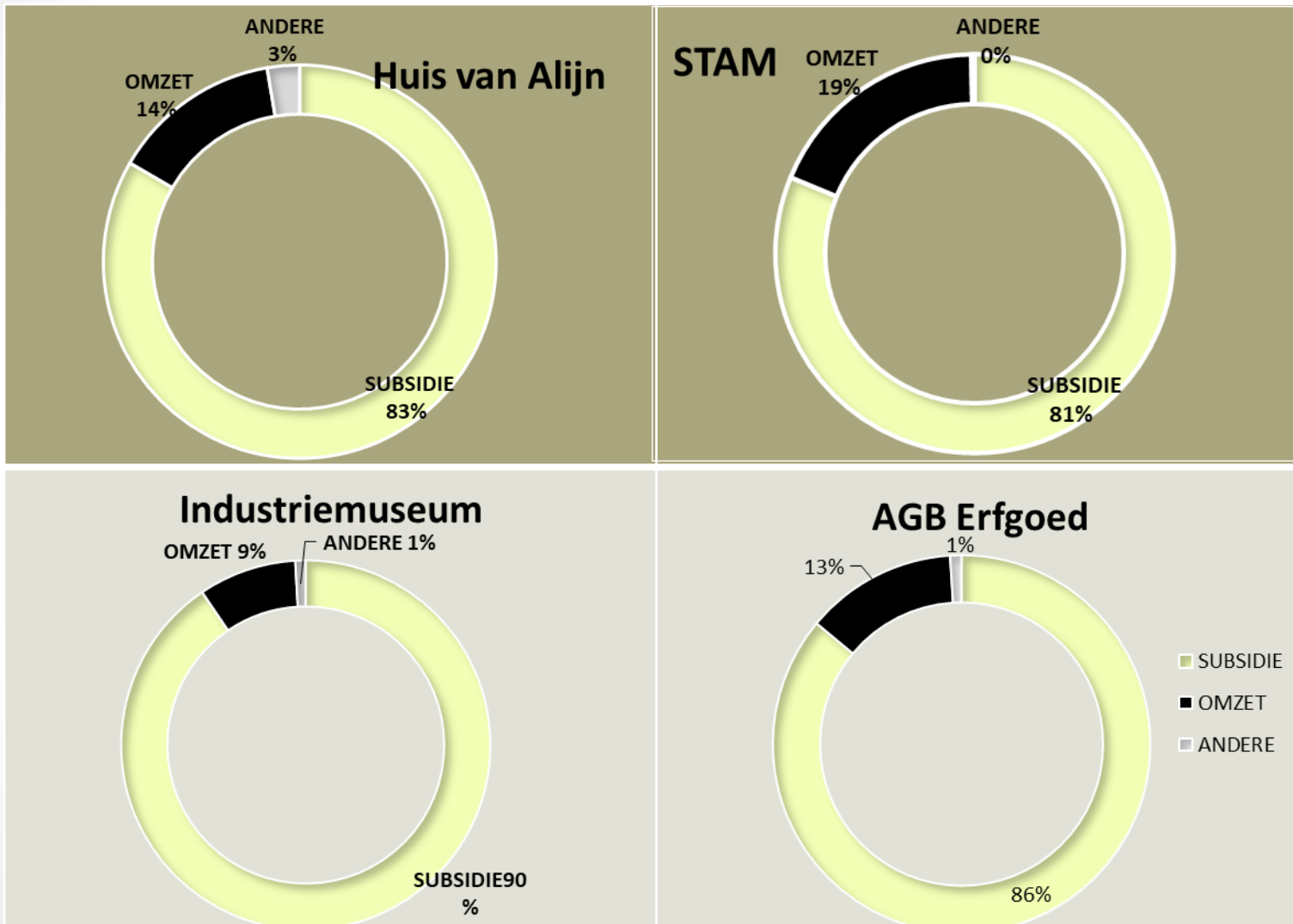
Evolutie saldo fondsen

Evolutie fonds aankoop kunstwerken

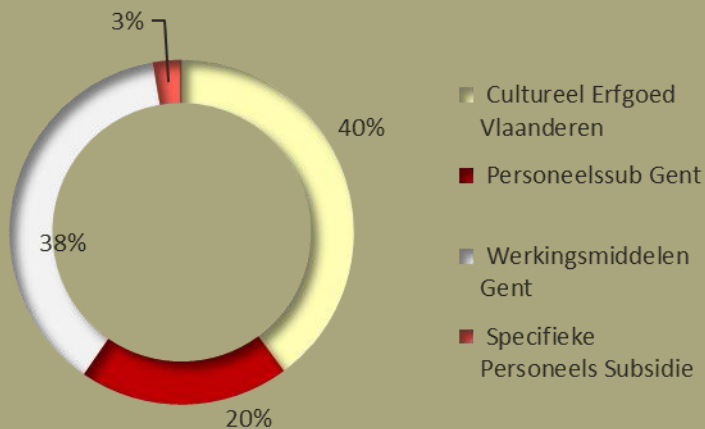
Enkele Beleidsrelevante gegevens

Herkomst inkomsten

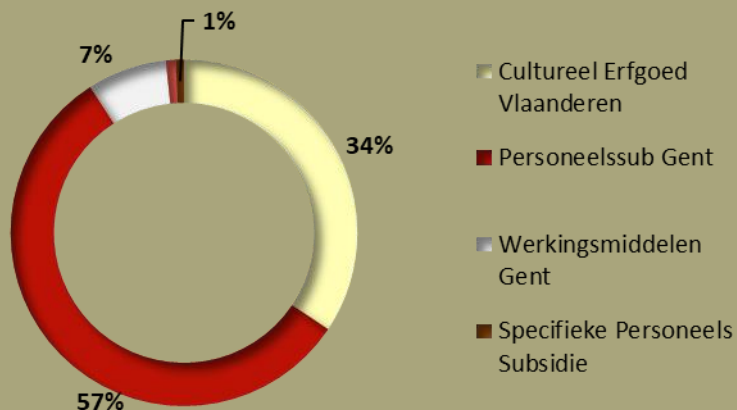

Herkomst Subsidies

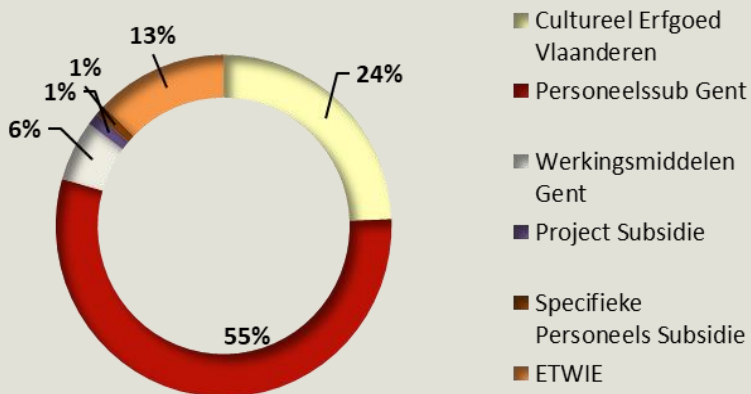
Subsidies, fondsen Alijn

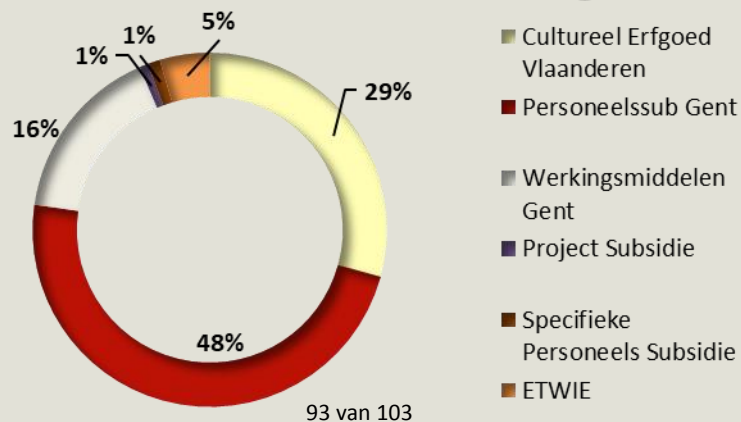
Subsidies, fondsen STAM

Subsidies, fondsen MIAT

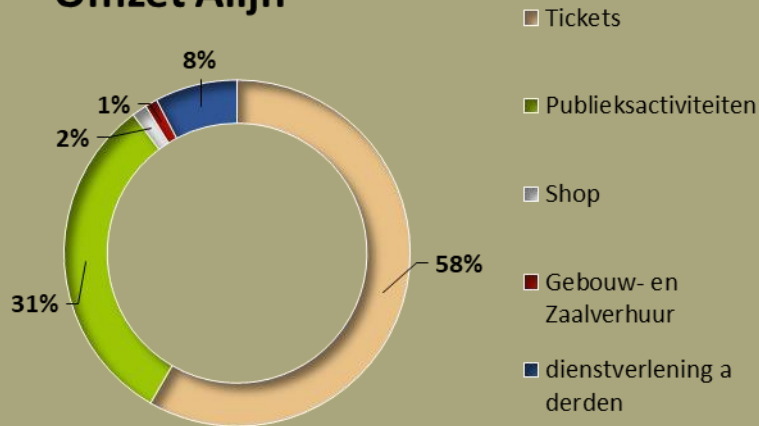

Subsidies, fondsen AGB Erfgoed

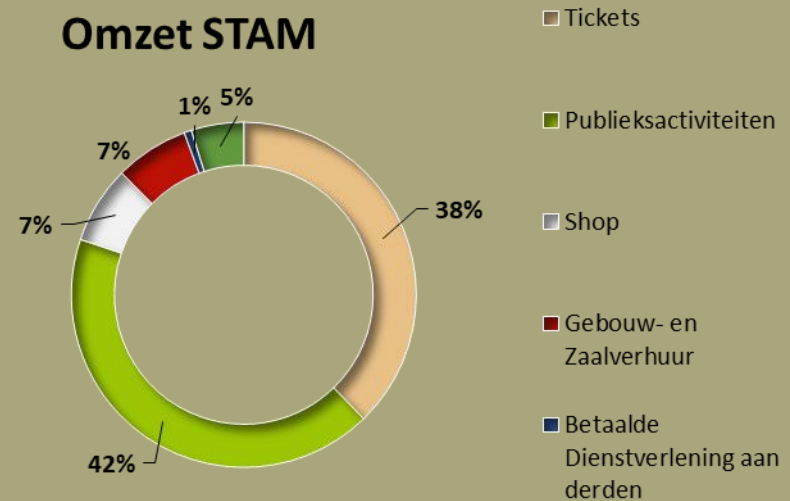

Herkomst reguliere omzet

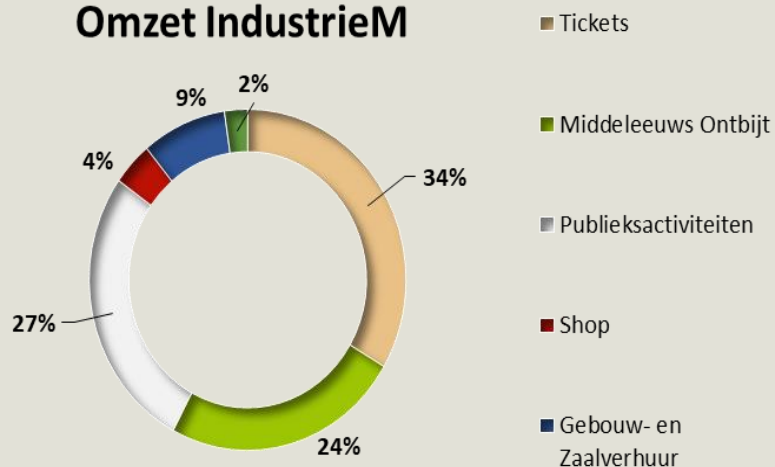
Omzet Alijn

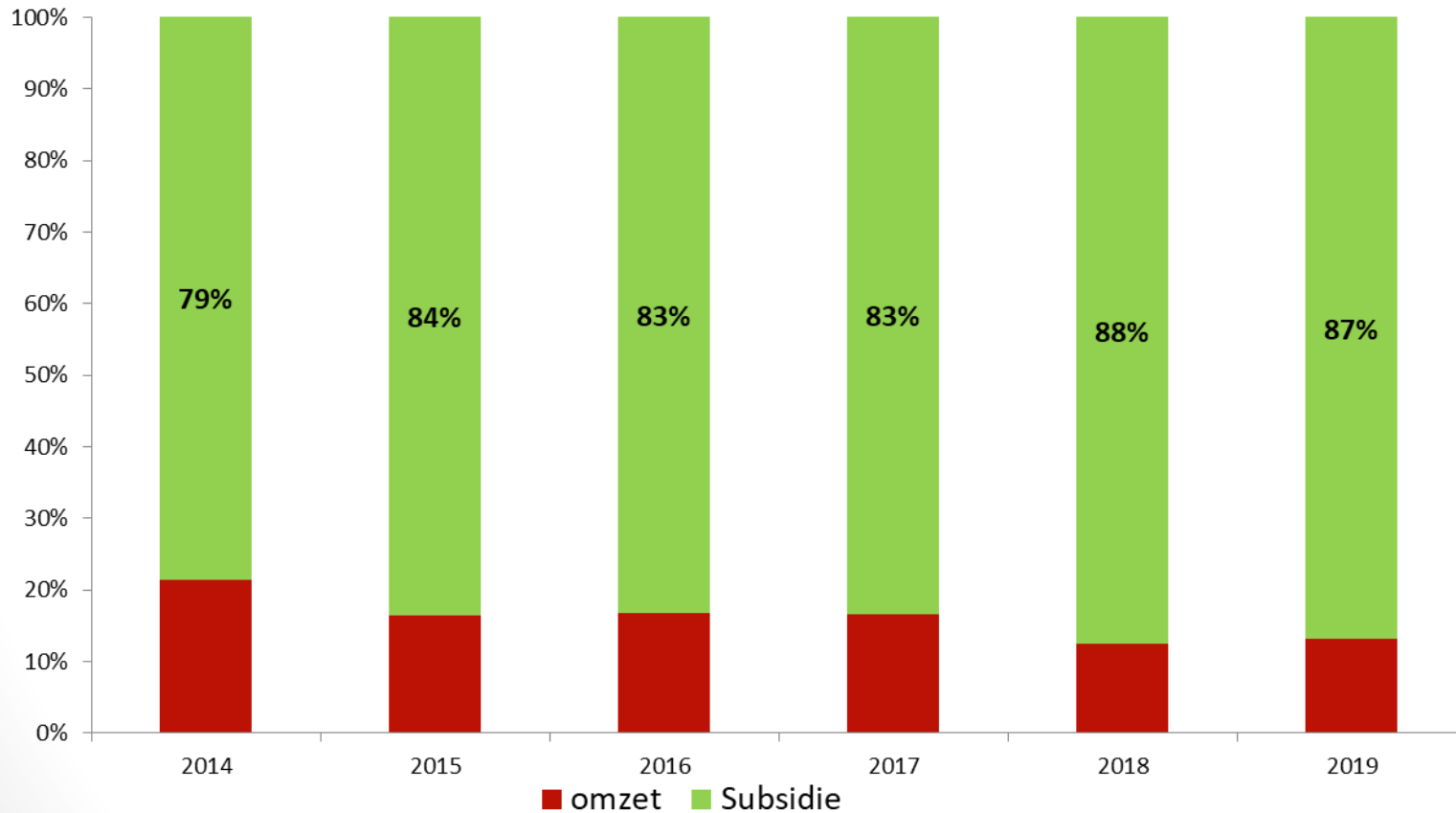
Omzet STAM

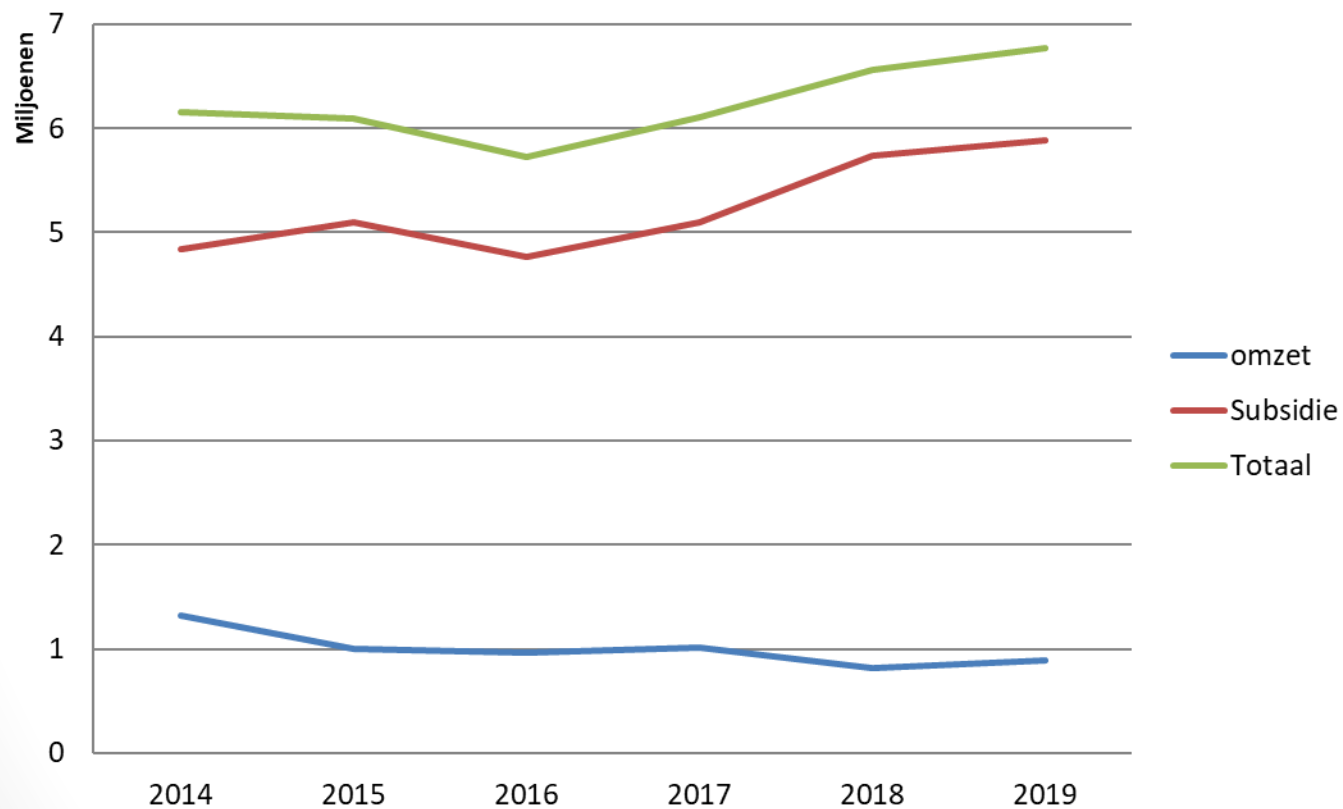
Omzet IndustrieM

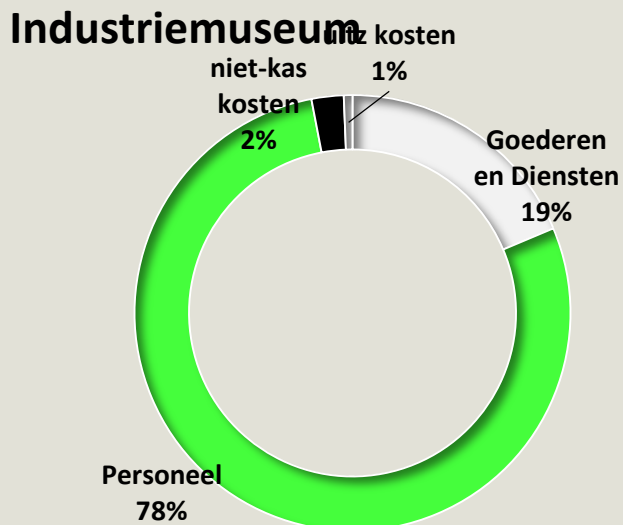
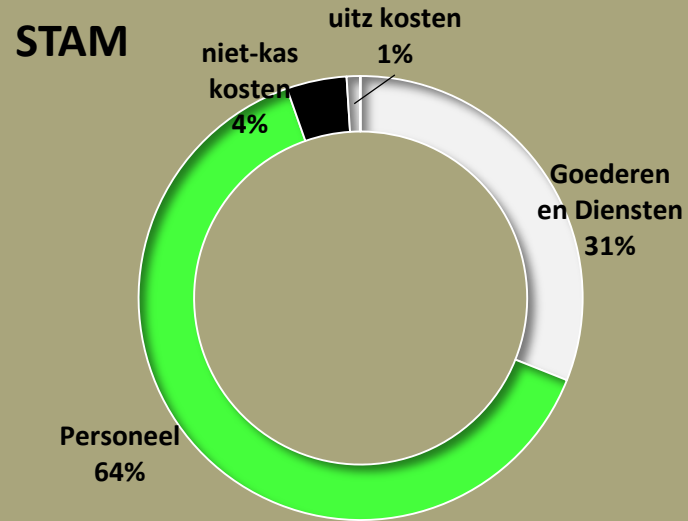
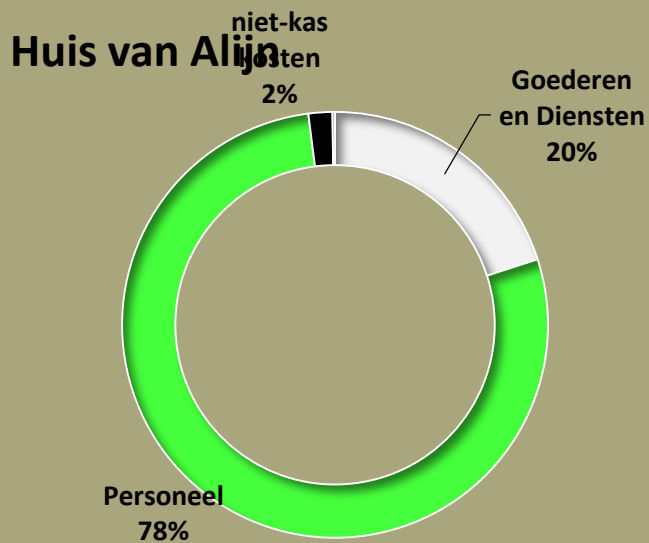
Evolutie verhouding omzet AGER

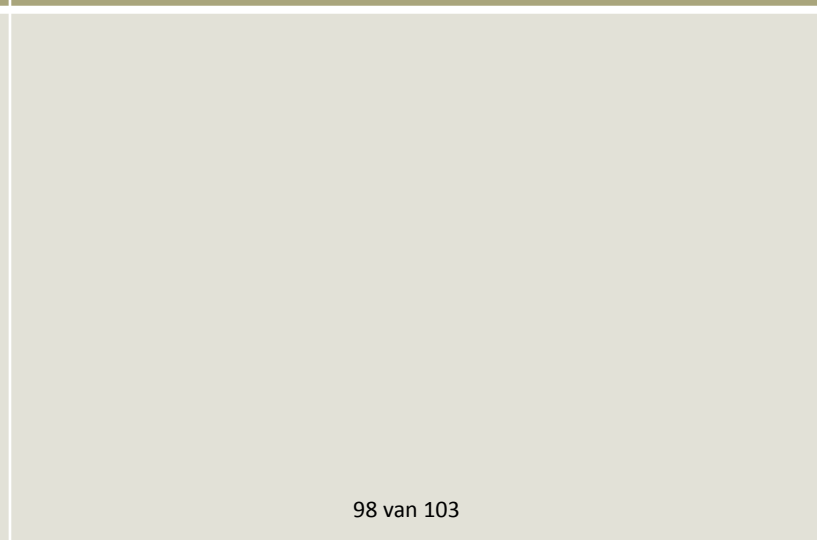
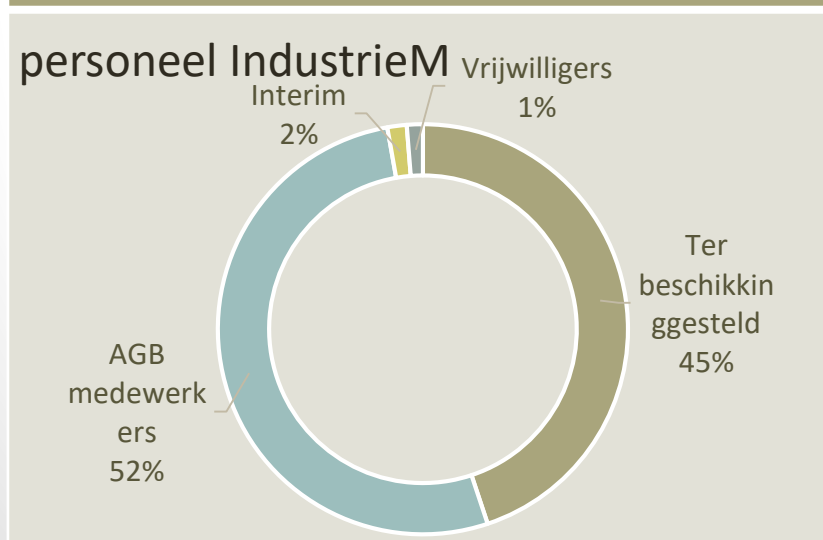
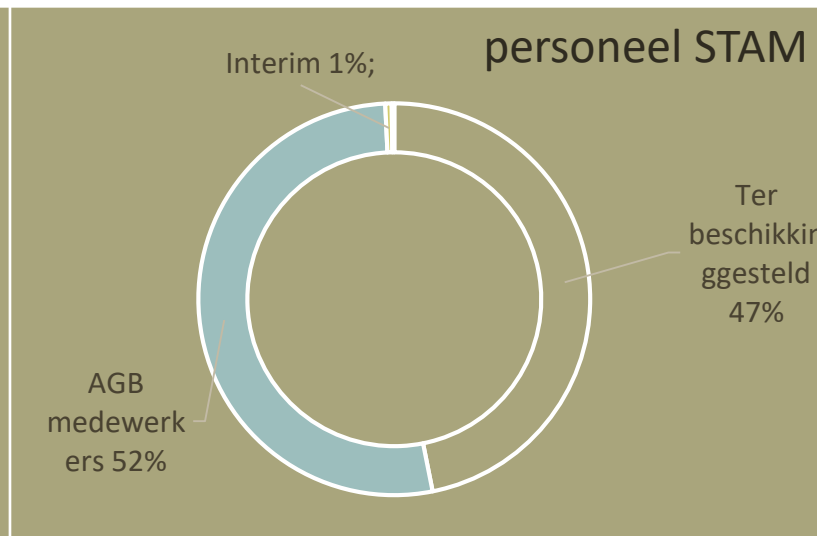
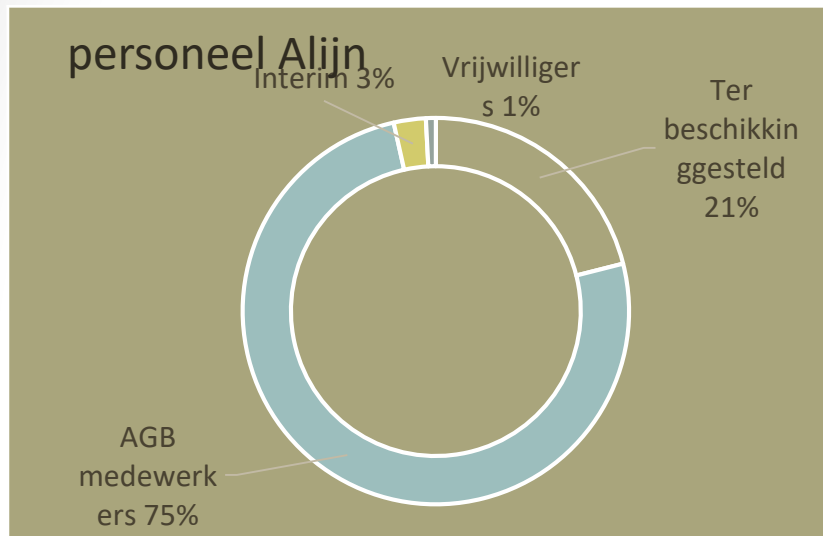
Evolutie in absolute cijfers

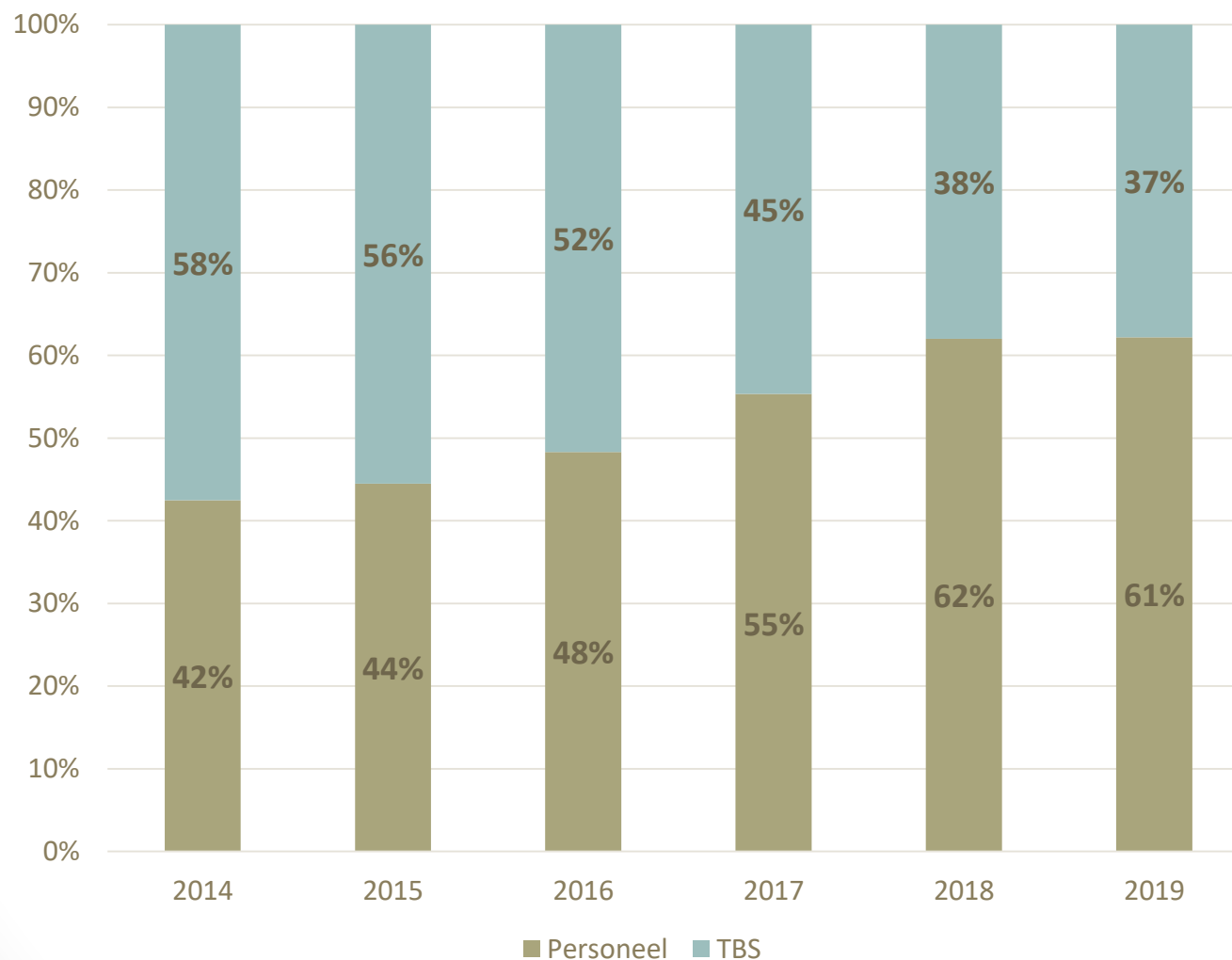
Overzicht kosten

Detail personeelskost

Evolutie verhouding TBP - EP

Personeelskost: budget vs besteed

	Huis Van Alijn	
	budget	besteed
Alle personeel	1.000.807,00	982.640,35
Totaal vast personeel	920.807,00	851.029,07
Ter beschikkinggesteld	206.837	206.837
AGB medewerkers	713.970	644.192
oproepkrachten	80.000	97.142
Interim	projectbudget	26.355
Vrijwilligers	projectbudget	8.114

Personeelskost: budget vs besteed

	Industriemuseum	
	budget	besteed
Alle personeel	1.822.773,00	1.765.587,85
Totaal vast personeel	1.812.773,00	1.691.961,27
Ter beschikkinggesteld	792.632,00	792.540,78
AGB medewerkers	1.020.141,00	899.420,49
oproepkrachten	10.000,00	24.480,36
Interim	projectbudget	26.884,38
Vrijwilligers	projectbudget	22.261,84

Personeelskost: budget vs besteed

	STAM	
	budget	besteed
Alle personeel	1.747.560,00	1.763.515,43
Totaal vast personeel	1.707.560,00	1.715.409,00
Ter beschikkinggesteld	871.036,00	809.938,00
AGB medewerkers	836.524,00	905.471,00
oproepkrachten	40.000,00	35.353,00
Interim	projectbudget	9.130,72
Vrijwilligers	projectbudget	3.622,71

AGB Erfgoed - Raad van Bestuur

Besluit

Vergadering van 26 maart 2020

2020_ErfG_RvB_00028 Verslag commissaris revisor 2019 - Kennisneming

Beslissing: Goedgekeurd in vergadering van 26 maart 2020

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

de heer Sami Souguir

de heer Matthias Storme; mevrouw Caroline Van Peteghem; mevrouw Wis Versyp; de heer Lawrence Vanhove; de heer Philip Marquebreuck; mevrouw Tine De Moor; mevrouw Marianne Stevens; mevrouw Maaïke Blancke; de heer Jan Dauwe
mevrouw Kim Decatelle

Informatie bij het besluit

De raad van bestuur bekrachtigde de gunning van de opdracht aan de commissaris revisor tijdens de zitting van 27 maart 2017. De aanstelling van BDO bedrijfsrevisoren gebeurde door de gemeenteraad tijdens de zitting van 26 juni 2017.

De commissaris is belast met de controle en het toezicht op de financiële toestand en de jaarrekening van het bedrijf en legt hiervoor jaarlijks een verslag voor aan de raad van bestuur.

In het verslag vermeldt en rechtvaardigt de commissaris nauwkeurig en duidelijk het eventueel voorbehoud en de bezwaren die zij menen te moeten maken. Zoniet, dan vermeldt zij uitdrukkelijk dat zij noch voorbehoud noch bezwaar te maken hebben.

De raad van bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van het feit dat de commissaris-revisor een verslag zonder voorbehoud of bezwaren zal opmaken voor de gemeenteraad over de jaarrekening 2019 en de bijbehorende BBC-rapportering.

Motivering

De commissaris revisor is belast met het toezicht op de financiële toestand en de jaarrekening van het bedrijf. Jaarlijks legt de commissaris revisor een verslag voor aan de raad van bestuur. In het verslag vermeldt en rechtvaardigt de commissaris revisor nauwkeurig en duidelijk het eventueel voorbehoud en de bezwaren die zij menen te moeten maken. Zoniet, dan vermelden zij uitdrukkelijk dat zij noch voorbehoud noch bezwaar te maken hebben.

Jaarlijks beslist de gemeenteraad over de aan de bestuurders en de commissaris-revisor te verlenen kwijting, na goedkeuring van de rekeningen.

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid en de beslissing werd genomen op grond van:

De statuten van het AGB Erfgoed, Hoofdstuk IV, Art. 34 Taak van de commissarissen, het college van commissarissen is belast met het toezicht op de financiële toestand en de jaarrekening van het bedrijf.

Bijgevoegde bijlage(n):

- CV sm BC 31 12 19 AGB Erfgoed (BBC).pdf

Beslissing

Het AGB Erfgoed - Raad van Bestuur beslist het volgende:

Artikel 1:

neemt kennis van het feit dat de commissaris-revisor een verslag zonder voorbehoud of bezwaren zal opmaken voor de gemeenteraad over de jaarrekening 2019 en de bijbehorende BBC-rapportering.

Bijkomende info bij het besluit

AGB Erfgoed - Zakelijke Werking ErfG

AGB ERFGOED

**Verslagen van de commissaris aan de Gemeenteraad
over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019
in het kader van het Decreet Lokaal Bestuur**

VERSLAGEN VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED

In het kader van de controle van de jaarrekening binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC), in toepassing van artikel 33 van de statuten en overeenkomstig artikel 22 van de Beheersovereenkomst AGB Erfgoed van 16 december 2019 leggen wij u deze bundel voor die onze volgende verslagen bevat:

- Verslag van de commissaris over de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur (DLB) van 22 december 2017, het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 en het Ministerieel Besluit van 26 juni 2018, die van kracht zijn vanaf 1 januari 2020 en waarbij gebruik werd gemaakt van de overgangsmaatregelen om deze reeds toe te passen met ingang vanaf 1 januari 2019, betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019;
- verslag van de commissaris inzake de controle voor het boekjaar 2019 op de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC); en
- verslag van de commissaris over de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019.

Deze 3 verslagen dienen in onderlinge samenhang te worden gelezen en kunnen niet afzonderlijk van elkaar worden gezien of gebruikt.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de gemeenteraad van 26 juni 2017. Ons mandaat loopt af op de datum van de gemeenteraad die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de controle van de jaarrekening van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed uitgevoerd gedurende 3 opeenvolgende boekjaren.

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED OVER DE SAMENVATTING VAN DE ALGEMENE REKENINGEN EN DE TOELICHTING BIJ DE SAMENVATTING VAN DE ALGEMENE REKENINGEN BINNEN DE BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS (BBC) CONFORM HET DECREET LOKAAL BESTUUR EN DE UITVOERINGSBESLUITEN BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

Dit verslag omvat ons oordeel over de samenvatting van de algemene rekeningen (Schema J4 en J5) en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen (onder andere Schema T5) binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) (hierna de “BBC-rekening”), conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten. De BBC-rekening conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten bevat de balans op 31 december 2019, en de staat van opbrengsten en kosten voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen. De BBC-rekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed volgens de bepalingen van het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten, ten behoeve van de Gemeenteraad.

Verslag over de controle van de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de samenvatting van de algemene rekeningen (Schema J4 en J5) en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen (onder andere Schema T5) binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019, opgesteld op grond van het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, met een balanstotaal van € 3.672.066,02 en waarvan de staat van opbrengsten en kosten afsluit met een overschot van het boekjaar van € 124.611,95.

Naar ons oordeel geeft de samenvatting van de algemene rekeningen (Schema J4 en J5) en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen (onder andere Schema T5) binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed per 31 december 2019, alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle, in toepassing van artikel 33 van de statuten en overeenkomstig artikel 22 van de Beheersovereenkomst AGB Erfgoed van 16 december 2019, uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de

jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van het AGB de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bepaling inzake financiële verslaggeving

Aangezien de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) werd opgesteld in overeenstemming met het decreet lokaal bestuur en de uitvoeringsbesluiten en in het kader van de doelstellingen van dit referentiekader, is de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) niet geschikt voor andere doeleinden.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de samenvatting van de algemene rekeningen en de toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de BBC-rekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de BBC-rekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de BBC-jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat.

Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België na. Een wettelijke controle

biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het AGB om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het bestuursorgaan onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven van het oprichtingsdecreet en van de bepalingen uit het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsmede van de statuten en van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie in 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de controle van de jaarrekening verricht, en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de tegenover het autonoom gemeentebedrijf.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met het Decreet Lokaal Bestuur en diens uitvoeringsbesluiten.
- De resultaatverwerking, die aan de Gemeenteraad wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met het oprichtingsdecreet, de bepalingen uit het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten daarvan, of van de statuten van de entiteit zijn gedaan of genomen.

Melle, 19 maart 2020

BDO Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door Bruno Claeys

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED INZAKE DE CONTROLE VOOR HET BOEKJAAR 2019 OP DE FINANCIËLE INFORMATIEVERSTREKKING BINNEN DE BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS (BBC) BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

Wij hebben de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) (de “financiële informatieverstrekking”) betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 gecontroleerd.

De financiële informatieverstrekking bevat:

- toelichting bij de beleidsevaluatie, behoudens de secties:
 - inhoudelijk en
 - overzicht van de personeelsinzet;
- financiële nota behoudens de schema’s J4 en J5; en
- toelichting en documentatie bij de financiële nota van de jaarrekening, behoudens:
 - schema T5
 - de verklaring van de materiële verschillen tussen gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven;
 - toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar.

De financiële informatieverstrekking is door de raad van bestuur van het Autonom Gemeentebedrijf Erfgoed opgesteld volgens de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding, in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur.

Verslag over de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) - oordeel zonder voorbehoud

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC)

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de opmaak van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids-en beheerscyclus (BBC) volgens het rapporteringsjabloon zoals vervat in de bijlage bij het Ministerieel besluit, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur.

De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor de boekhoudkundige organisatie zoals voorgeschreven door het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is eveneens verantwoordelijk voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle, in toepassing van artikel 33 van de statuten en overeenkomstig artikel 22 van de Beheersovereenkomst AGB Erfgoed van 16 december 2019. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België, uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij ethische voorschriften naleven alsook de audit plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) die het gevolg is van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschattingen gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden passend zijn maar die niet gericht zijn op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit neemt de commissaris de interne beheersing in overweging die relevant is voor het door de entiteit opstellen van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC). Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de presentatie van de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC).

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel is de financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 in alle van materieel belang zijnde opzichten opgesteld in overeenstemming met de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals respectievelijk opgesteld door de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur.

Overige aangelegenheid

Het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed heeft tevens een BBC-rekening conform het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten opgesteld voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2019, waarover wij in het eerste deel van deze bundel een afzonderlijk verslag hebben uitgebracht aan de Gemeenteraad van het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed dd. 19 maart 2020.

Melle, 19 maart 2020

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a final downward stroke.

BDO Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door Bruno Claeys

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE GEMEENTERAAD BETREFFENDE HET AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF ERFGOED OVER DE NIET-FINANCIËLE INFORMATIEVERSTREKKING BINNEN DE BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS (BBC) BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

We hebben een controle uitgevoerd om een conclusie met beperkte mate van zekerheid te geven omtrent de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2019.

De “niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC)” bevat:

- de beleidsevaluatie behoudens sectie ‘financieel’; en
- de volgende elementen van de toelichting bij de financiële nota:
 - de verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven; en
 - toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettaire resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC)

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de opmaak van de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) volgens het rapporteringssjabloon zoals vervat in de bijlage bij het Ministerieel besluit, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door de Vlaamse Regering en de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor de boekhoudkundige organisatie zoals voorgeschreven door het Decreet Lokaal Bestuur en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is eveneens verantwoordelijk voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid om een conclusie te geven op grond van onze beoordeling. Wij hebben onze werkzaamheden uitgevoerd volgens de International Standard for Assurance Engagements 3000 (ISAE 3000). Deze standaard vereist dat wij deontologische voorschriften naleven alsook de beoordeling plannen en uitvoeren om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC), in alle van materieel belang zijnde opzichten, in overeenstemming is met de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals respectievelijk opgesteld door de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding, in uitvoering van de principes beschreven in het Decreet Lokaal Bestuur. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de overeenstemming.

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid kunnen variëren wat de aard en de timing betreft ten opzichte van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid en is beperkt in vergelijking met het aantal vereiste werkzaamheden in het kader van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid, maar beoogt het verkrijgen van een mate van zekerheid die, naar de professionele oordeelsvorming van de beroepsbeoefenaar, betekenisvol is voor de beoogde gebruikers. De mate van zekerheid verkregen in een opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid is fundamenteel minder dan mocht een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid zijn uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen onderbouwende informatie voldoende en geschikt is om daarop onze conclusie te baseren.

Conclusie omtrent de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC)

Op grond van onze werkzaamheden zoals eerder beschreven in ons verslag, is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de niet-financiële informatieverstrekking binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC), niet in alle van materieel belang zijnde opzichten, in overeenstemming is met de beleids- en beheerscyclus (BBC), zoals uitgewerkt in het BBC-besluit, alsook in het Ministerieel besluit BBC, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar.

Melle, 19 maart 2020

BDO Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door Bruno Claeys

